

לחיפוש נצחיות רוח קדשו של אור האורות הנחל נובע מקור חכמה

אבק שדה

ירחון חסידי ברסלב

שבע דנחמתא תשפ"ב | גליון 62

הלב כוסף למעיין

החיפוש והצימאון שהביאו את האברך הר"ר אפרים בידרמן לחסות בצל כנפיו של הנשר הגדול, הנסיעה לאומן תחת מניעות, והשידוך שמצא אצל השדכן הגדול

כל העולם כולו תלוי בזה

הרה"ח ר' נתן שפירא פותח צוהר לכיסופים שליוו את הנסיעות של פעם לאומן, איך צריכה להיות ההסתכלות על הקיבוץ ועל קדושת המקום, ובמה צריך כל חסיד ברסלב להתחזק לפני הנסיעה

הלב הכוסף אל המעיין

ניסים ונפלאות בהתקרבות לרבינו

יד ההשגחה העליונה שהביאה את הרה"ח ר' ניסים כלפא לעלות לארץ, לטעום מהיין ההונגרי המשומר, להקים מוסדות חינוך שהולכים בדרכו ולאורו של אור האורות

סיקור נרחב מעשרות עצרות התפילה המרגשות שנערכו בכל אתר ואתר בער"ח האחרון, התקבצות הרצונות של כלליות אנ"ש, לבוא ולהיראות בקיבוץ הגדול בראש השנה בעיר הגעגועים אומן

גאד מיין זאך

עיתון

זו נחמתינו זו תקוותינו זה תיקוננו ותיקון כל העולמות כולן

והשיחות הנוראות שיצאו מפי קודשו בחיים חיותו המדברות בשגב מעלת הקיבוץ הקדוש; לשנן את הדיבורים הברורים והנמרצים והלשוניות היוקדים של מוהרנ"ת זי"ע במכתביו המלהיבים הקורא לכל שומעי לקחו עד סוף כל הדורות, להיזהר ולהתאסף ולבוא אל הציון הקדוש לראש השנה כל ימיהם לעולם.

וביותר הפליא דעה בחידושי הלכותיו, את עזוז קדושת הראש השנה של הנחל נובע מקור חכמה במקום גניזתו, אשר למרות שפעולת צדיק הדורות ותיקונו העליונים שהוא מחולל אז שגבו וגבהו מהשגתנו, בכל זאת הואיל לגלות מקצת דמקצת ממצפוניו בתורתיו הקדושים, ומשם בארה התלמיד הנאמן ודלה דלה לנו והטעימנו בעשרות מהלכותיו שבספרו הקדוש "ליקוטי הלכות" מעט דמעט מנפלאות מעשיו בזה היום תחילת מעשיך.

וככל שנדבק בדבריהם, ככל שנעמיק ונהגה בהם יומם ולילה, יפתח לבנו בתורתם לכסוף ולהשתוקק ביתר שאת וביתר עוז, לשפוך שיחנו לפניו יתברך בבכיה וגעגועים, שיחוס ויחמול על שארית הפליטה בקץ הפלאות הזה, לקבץ את כל הנפשות אצל רועה הרועים, ובזכותם וכוחם יפתחו לנו ולכל ישראל שערי ציון המצויינת לרווחה לבוא בהם ברננה.

ובעומדנו בימי שבעה דנחמתא, הימים בהם מתפייסת כנסת ישראל ומתנחמת מיגונה, ישוב מנחם לנחמנו בכפליים, בהתגלות בן ומקור השמחה, לשמחנו בשמחת עולם על ראשינו בהתקבצות כולנו יחד באור פניו אצלו על ימי הכסא ראש השנה, להחיש בנסיעת כל אחד ואחד אליו את ביאת הגואל נצר מחלציו יצא לגאלינו גאולת עולמים.

"עֵנָה וְאָמַר: הָרֵאשִׁית הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדָשׁ גְּדוֹל, וְהַיְשִׁים יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שְׂאֵין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֹבֹתִי, רַק הַיְשִׁים יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֵאשִׁית הַשָּׁנָה. לֹא מִבְּעֵינִי אֲתֶם פִּלְקֶם, בְּיָדַי תִּלְיִין בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֲפָלֵא אֲפָלֵא כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ תִלְיִין בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה שְׁלִי".

(חי מוהר"ן תג)

"וְהַעֲקָר – שֶׁתִּשְׁמַח בְּמֵה שְׂאֵנִי לְהִיּוֹת עַל רֵאשִׁית הַשָּׁנָה כִּמְהָ פְּעֻמִּים, וּבְמֵה שְׂאֵנִי מְקַיֵּם לְהִיּוֹת עוֹד עַל רֵאשִׁית הַשָּׁנָה כֹּל יְמֵי חַיִּינוּ, כִּי עֲתָה זֶה כָּל נְחֻמָּתִי, וְכָל מְגֻמּוֹתַי – לְזָכוֹת אֶת כָּל הַשּׂוֹמְעִים לְדְבָרִי, שְׂיִהְיוּ פִלְקִים עַל רֵאשִׁית הַשָּׁנָה, הֵינִי בְּמִקּוֹם גְּנִיזַתוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל אֲדוֹנָי מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ, זְכָרוֹנוֹ לְבָרְכָהּ, כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם; בְּיָדַי יִתְזַקְּוּ לִי טוֹבָה לְנִצָּח".

(עלים לתרופה (רס)

הראש השנה של רבינו הק' שוב מרעיש ארץ ומרגיז מלכות.

כל יום שחולף וכל שעה שעוברת, שמקרבים אותנו לקראת יום ראש השנה, מביאים רעדה ברבבות לבבות הפזורים בכל קצוות תבל, אלו שתשוקה אחת בוערת בליבם ובנפשם, והיא להימנות על הקיבוץ הקדוש במחיצת איש האלוקים, בעל השדה העוסק בתיקון כלל הנשמות והעולמות התלויים בהם.

זה כבר שנתיים רצופות שקיום הראש השנה של רבינו הק' במקום אשר בחר לו להיגזגז תלוי ועומד על בלימה. מאורעות בלתי צפויים המופיעות לפתע פתאום, מבקשות למנוע בכל מחיר את העליה הנכספת אל חלקת מחוקק ספון. ואחרון הגדיל התגרות מלכויות אדום זה בזה, התגרות חסרת הפשר וההגיון, המטילה מורך ופחד מסגירת וחסמת הגבולות.

לא צריך להיות נביא או בן נביא כדי להבין, להשכיל ולהפנים שההתרחשויות הללו סביב הציון הקדוש זועקות אלינו כקול קורא ומהדהד, באוזני כל בעל לב שומע, כי עיקר החפץ בנסיעה על ימי ראש השנה היא לבוא אליו מתוך התגברות החשק והתחדשות הרצון, היפך 'מצות אנשים מלומדה' לה הורגלנו שנים רבות.

מה מרגשים ומרטיטים היו כינוסי התפילה האדירים שהתקיימו בחודשים האחרונים במקלות עם רב, בהתכנסות יחד זקנים עם נערים לזעוק ולהריע ולהתחנן על נפשם לזכות לקיים את רצונו הנצחי לבוא אליו על ראש השנה איש לא יעדר!.

כל מי שנחכ במעמדים המרוממים הללו, חש באווירת האחריות הגדולה שהייתה מנת חלקם של כלל המשתתפים, אשר חרדו עד לעמקי נשמתם לקיימו של הקיבוץ הקדוש, והתחדשו בקרבם רגשי קודש, כיסופים וגעגועים לראש השנה של הרועה הגדול, הראש השנה שתיקון כל העולם כולו תלוי בו.

ובכן, מה נאדר היה מראה 'בת עמי שלא תחשה ולא תשקוט בצעקה', ו'תולעת ישראל אין כוחה אלא בפה' ובתפילה, כאשר בכל מקום בו נמצא מי שדבר המלך וכרוזו הגיע ונוגע ללבו, מרבים ומפצירים בשיחה ובתחנונים, בשדות וביערות ובמקומות הקדושים לפתיחת השערים, כי על כן רואים כולם עין בעין כיום, שכעת היום אין עצה ואין תבונה ותחבולה, אלא אך ורק בתפילה המשדדת את כל מערכות הטבע.

ואולם, כדי שהצעקה תצא ותפרוץ מעמקים, כדי שקדושת ראש השנה של ראש בני ישראל תחריד את מנוחתנו ותזעזע ותמוסס את קשיות לבנו עד היסוד, לידע ולהיוודע שכל קיומנו וחיותנו תלויים ועומדים בהתקבצות אצלו על ראש השנה ובריבוי הבתים שמה, זקוקים אנו לשוב ולהקשיב למאמרים

מחדש חדשים
בשיא החורבן מתעוררת הנחמה

זכוכית מגדלת
המוחק

שער השמיים
ניסים ונפלאות בציון רביה"ק

חברים מקורבים
אלילי כסף ואלילי זהב

בעקבות הרועה
תהי' צדיק ואל תהיה רשע

ניצוץ של אור
לוח ראש השנה תשפ"ג

ילדים

את רבנו לא עוזבים / ספור

הטרחה שבנראות מלאכים / מאמר

בונים את ביהמ"ק / שיעשועון

20 **אשרקה להם ואקבצם**

סיפור התקרבותו המטלטל והמרגש של הר"ר אפרים בידרמן הי"ו אותו הוא חושף כעת לראשונה, החיפוש, התהייה, ושעות ההתבודדות הרבות שהביאו אותו להתקרב להיכלו של הנמ"ח ולידבוק בו ובאנשיו

28 **הוא תקוותנו ותקוות חיינו**

בראיון מרתק מסביר הרה"ח ר' נתן שפירא שליט"א היאך הדרך להסתכל על המניעות המתגברות על הנסיעה לרבינו הק', ומבהיר כיצד אנ"ש מהדור הקודם התייחסו לעצם הנסיעה, ולשמירה על קדושת המקום

36 **אחזתיו ולא ארפנו**

הרה"ח ר' ניסים כלפא שליט"א מגולל את המסע שהחל באלג'יר הרחוקה, דרך ההתקרבות לאורו הזך של רביה"ק, ועד להקמת מוסדות התורה המפוארים של "אהבת משה" הנודעים

44 **להתפלל על הקיבוץ**

סיקור נרחב ממעמדי הווד שהתקיימו בער"ח אב בכלל תפוצות אנ"ש בארץ ובגולה, כאשר אלפים התקבצו אך ורק במטרה להתפלל ולזעוק "רצוננו גם השנה לזכות להיות חלק מהקיבוץ הקדוש"

54 **מדור אידיש**

אונטערן רעזשים פון דעם אייזערנעם פארהאנג לאזן זיך ארויס א קבוצה ברסלב'ער חסידים פון עטליכע קאנטינענטן, אויף זייער וועג צום ציון אין אומאן

גליון מודפס ע"י מ.א. הפקות דפוס - כל סוגי ההדפסות במחירים זולים לקבלת הצעת מחיר משתלמת במיוחד פנו לטלפון 052-7631367

לכל עניני אבקשה בארה"ב: 845-288-0574

חלק מהתמונות בגליון זה ובגליונות קודמים הם באדיבותם הרבה של ר' אהרן ברגר מארכיונו של חמיו הרה"ח לייבל ברגר ומאת ר' שמואל יצחק רוזנפלד הי"ו | קרדיט תמונות: מתחדשים, הציור בשער: ר. גריזולט

יו"ל ע"י
מערכת אבקשה
טל': 02-539-63-63
פקס: 077-318-0237

©
כל הזכויות שמורות.
העתקת קטעי מאמרים,
או תמונות, אך ורק
באישור בכתב מהמערכת.

הרב ש. סופר

בשיא החורבן מתעוררת הנחמה

וכך כותב רבי נתן שם: "כשירצה השם יתברך להסתכל על עוצם רבוי הפגמים שלהם לפי קדושת ישראל כפי מה שראוי להם להיות, אז בודאי כמעט אפס תקוה חס ושלוש, אבל השם יתברך רב חסד ואמת וחפץ בקיום העולם ורק הוא ידע יצרנו והיכן האדם כבוש בזה העולם, על כן ברחמי העצומים הוא בעצמו מהפך הדבר לטובת ישראל ומתחיל להשוות אותם לכל האומות, ותיכף כשמדמה ומשווה אותם לשאר האומות, בודאי הכל יודו ויאמרו בפה מלא שעדיין יש חילוק רב ונפלא כרחוק מזרח ממערב בין הגרוע שבישראל לבין הגויים, כי כנגד העכו"ם נמצא תמיד בישראל כמה שערות ונקודות טובות לאלפים ורבבות, כי אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון כמאמר חז"ל, נמצא שדייקא על ידי שמדמה ישראל לגויים על ידי זה דייקא נתגלה ומאיר לעין כל הזכות והטוב שבהם, כי כנגד העכו"ם בודאי עמך ישראל כולם צדיקים, כי כולנו מניחין טלית ותפילין בכל יום ומתעניין ביום הכיפורים וכו'".

"מי כעמך ישראל"

בית המקדש היה את לתפארתם של ישראל, הוא העלה על נס את היות ישראל גוי אחד בארץ, וכאשר גברו העוונות ומידת הדין ביקשה לכולת חלילה את הכל, עורר הקדוש ברוך הוא באהבתו העזה את ההנהגה הנפלאה הזאת, הוא השליך משמים ארץ תפארת ישראל, ביזה אותם בתכלית הבזיון "כסדום היינו לעמורה דמינו", בפועל לא היה ניתן לראות שום מעלה בהיותם בני ק-ל חי. ודווקא בזה היתה טמונה סוד הצלתם. כאשר הושוו לכאורה לשאר האומות החלה גם מדת הדין מודה על ההבדל העצום והמרחק האדיר שעל אף הכל קיים ועומד אפילו בין הפגמים שבעם ישראל לבין אומות העולם. המתקה זו הביאה לכך ששוב לא הושמד העם ונותרה פליטה לבת ציון.

בחורבן עצמו היה אם כן גילוי עמוק ונשגב על עוצם האהבה השוררת בין הקב"ה לעמו, גילוי שלא היה ניתן ללמוד אותו במקום אחר, דווקא אז התגלה עד כמה הוא יתברך אינו מוכן לוותר עלינו אף כאשר אנו שקועים במדמנה איומה שכזו, דווקא אז התגלה שגם אז הוא חושב מחשבות איך להציל את עם רחומו מכליון.

זוהי סודה של הנחמה אותה אנו מעוררים דווקא אחר

חורבן, מאכולת אש, ציה וצלמות, בית מקדשנו ותפארתנו עדיין עומד בשממונו, הגלות עדיין בעיצומה, ובתוך כל אלה מתנשא חזון הנחמה. רק לפני זמן קצר קראנו את אותם נבואות קודרות שנשמעות כמו מלאות חרון אף וכעס, וכבר אנו קוראים את הנבואות המתוקות מלאות טללי נוחם אהבה ותקווה, האין זה מפליא, שמיד אחר ימי הענישה מוציאים אנו את אותם פרקי רצון וקוראים בהם! עתה היינו אמורים לכאורה להשתוחח בבושה כפולה על שגרמנו לעצמנו חורבן שכזה ולהוסיף אבלות על אבלות, איך זה שדווקא בעת העונש אנו מתעוררים להתנחם ולהתעודד!?

"ההשפלה תביא המתקה"

לא יאומן, אבל זהו מהותו של עונש הבא מידי של אבינו אב הרחמן. מוהר"ת (בלקוטי הלכות, ראשית הגז הלכה ד') מגלה סוד מופלא מרזי דרכי ה' בהנהגת מידת הגבורה והענישה לעמו אהובו. כאשר עם ישראל מגיע לשפל שלא ניתן להמשיך בו וסאת העוונות גוברת כל כך מבלי יכולת להשתיק את מדת הדין, נוקט הקדוש ברוך הוא הנהגה הפוכה, הוא משפיל ומבזה את ישראל בתכלית ההשפלה, הוא משווה אותם לאומות העולם ומראה פנים של כעס משל אין בינם לבין האומות ולא כלום. השוואה זו מולידה מיד התעוררות של לימוד זכות למעלה. אמנם עם ישראל חטא ופשע, נפל לעמקי עמקים והסתאב בחמורי חמורות, אך עם כל זה ההבדל המהותי ביניהם ובין אומות העולם זועק, הגרוע שבישראל עדיין מלא זכויות כרימון, יש בו נקודות טובות מופלאות שכל הון שבעולם לא ישווה להם, אפילו "נקודה אחת של מצוה קלה של הקל שבקלים אין כל העולם כדאי לה" (לקו"ה תחומין ו-ג), כל שכן כל הנקודות הטובות המצטרפות לאלפים ורבבות. גם מדת הדין מוכרחת לחזור ולהודות שעם כל השפלות אליה נפלו בני ישראל אולם מול הזהומה הנוראה של אומות העולם מביהיק כל יהודי ואפילו הגרוע שבגרועים באור יקרות, המרחק בינו לבין הטוב שבגויים הוא כרחוק מזרח ממערב.

ההשפלה עצמה היא היוצרת איפוא את לימוד הזכות וההמתקה, לולא השפלה זו היו דנים כל אחד לפי מעמדו ומצבו שלו, שם לא היה סיכוי לשרוד מול עומסי העוונות, אך ההשפלה מעוררת את ההתבוננות בהשוואה לשפלים להם בקשו לדמות בני ישראל ואז מתעורר הצד ההפוך.

הוא נמצא במצב גרוע מאוד אך סוף סוף מול הגוי מבהיקות הנקודות הטובות כלפידי אש בחשכה, הבנה זו תנסוך בו את הנחמה שעדיין ה' עמו אתו ואצלו והוא יהא בעזרו לצאת מטומאה לטהרה אם רק ישפוך לפניו את תחינתו

החורבן, הגילוי הזה משיב נפש, הוא נותן תקווה לגרוע ביותר. אמנם העוונות גברו ללא נשוא, אך עם כל זה מן השמים מחפשים כל דרך איך להמתיק את הקטרוג ולפתוח דרך כדי שיוכלו לחזור בתשובה.

"עמו איתו ואצלו"

זו גם העצה לכל אחד, עת הוא רואה שמעשיו האיומים מקיפים אותו מכל צד, הוא נלחם ונופל בלי סוף, הכשלונות צורבים, כל ניסיון לעורר תקוה בלבד - שעדיין ה' עמו וסוף סוף יזכה לתשובה - עולים בתוהו, הגועל על עצמו מטביע כל רצון להתחיל שוב. במצב כזה עליו לעורר את ההשוואה שבינו לבין הגוי, להיזכר שעל אף שאכן כלפי מה שיהודי צריך להיות הוא נמצא במצב גרוע מאוד אך סוף סוף מול הגוי מבהיקות הנקודות הטובות כלפידי אש בחשכה, הבנה זו תנסוך בו את הנחמה שעדיין ה' עמו אתו ואצלו והוא יהא בעזרו לצאת מטומאה לטהרה אם רק ישפוך לפניו את תחינתו.

וכך מספר שם רבי נתן: "סיפר לי [רבינו הקדוש] שדיבר עם אחד שהיה קובל לפניו מאד על ריבוי מעשיו הרעים המכוערים, כי זה האיש היה חפץ מאד להתקרב לה' יתברך ולצאת ממעשיו הרעים אך בכל פעם התגברו עליו יותר עד שעברו עליו ימים ושנים הרבה ולא זכה לצאת ממה שהיה צריך לצאת, אך אף על פי כן התחזק את עצמו ביותר וחתר בכל פעם להתקרב לה' יתברך, והיה קובל מאד מאד לפניו זכרונו לברכה על עכירת מעשיו רחמנא ליצלן, והשיב לו רבנו זכרונו לברכה בחכמתו בתמימות ובפשיטות: 'אין לי עם מי לדבר', כי כבר כולו רע. ותיכף נתעורר האיש הנ"ל וענה ואמר לרבינו זכרונו לברכה, הלא עם כל זה אני מתגבר לפעמים להמשיך את עצמי לקדושת ישראל וכו'. ענה רבנו זכרונו לברכה ואמר לו, הוא מעט דמעט, ותכף אמר לו שירגיל את עצמו לילך עם התורה אזמרה לאלהי בעודי, כל זה ספר לי רבנו זכרונו לברכה והבנתי כוונתו הקדושה שדייקא על ידי זה החיה את האיש, כי כבר נפל בעיני עצמו כל כך עד

שלא היה אפשר לו להחיותו בשום דבר רק כשאמר לו שהוא כולו רע אזי נתעורר בעצמו והתחיל להרגיש מעט קדושת הנקודות טובות הנמצאים בו עדיין, כי כשאדם רואה שמעשיו אינם עולים יפה כלל רחמנא ליצלן, צריך להפוך הדבר ויסתכל על עצמו מעבר השני, היינו כאילו חס ושלוש כבר הוא גרוע לגמרי וכנגד הגרוע והרע לגמרי בודאי ימצא גם בעצמו בעומק גריעותו כמה וכמה נקודות טובות ועל ידי זה יחיה את עצמו".

זוהי סודה של הנחמה אותה אנו מעוררים דווקא אחר החורבן, הגילוי הזה משיב נפש, הוא נותן תקווה לגרוע ביותר. אמנם העוונות גברו ללא נשוא, אך עם כל זה מן השמים מחפשים כל דרך איך להמתיק את הקטרוג ולפתוח דרך כדי שיוכלו לחזור בתשובה

וברשות, נוסף כאן מילה אחת על ה"בין הזמנים" ש"נפל" עלינו, ימים אלו המתחילים מימי בין המצרים הם שרשרת אחת של הכנה לימים הנוראים כמו שמבואר רבות בדברי מוהר"ת, [ראה לדוגמא לקו"ה ברה"ר וב"פ תחילת ה"ה: "בין המצרים וְשִׁבְתָּ נַחֲמוּ, ג' דְּפָרְעֵנִיתָ וְשִׁבְעַת דְּנַחְמָתָ וְתַרְתִּי דְתִיבְתָא, שְׁפָל זָה הוּא הַכְּנָה לְרֵאשִׁי הַשָּׁנָה יוֹם פְּפוּרָה וְעוֹד הַרְבֵּה], ולעומת זה, ברחובות קריה אבן מקיר זועקת בימים אלו לדאבון לב לבוא ולפנק את הגוף ולמלא מאווייו לשם הנאה גרידא, ואנו חייבים להזהר מצעקת הנפש הבהמית הלוז שמסכנת את כל קיומנו, לפעמים אכן יש צורך לנוח, אולם נתינת גושפנקא למילוי מאוויי הגוף בלי תכלית מסויימת מנוגדים בתכלית למהותו של יהודי, "גוף ונפש - אומר רבינו הקדוש (לקו"מ ח"א לז) - הם בחינת אדם ובהמה, חכמה וסכלות, וצריך כל אדם להכניע החומר, בחינות מיתה וסכלות של הגוף", אין זה משחק מְבַהֶמֶת את האדם וכמוהו כמוות רוחני, היא משכיחה מן האדם את עתידו וגורמת לו נזקים שקשה לתקנם.

ימי הנחמה הם ימי תשובה והכנה לראש השנה הבעל"ט ולנסייעתנו לצדיק בעזרת ה' כדי לקבל עול מלכות שמים שלמה, מתוך שמחה ותקווה, וכבר מעתה עלינו לעסוק בשמחה בקבלת עול הראויה. ///

אלילי כסף ואלילי זהב

'תאוות ממון' תופסת מקום רב במשנת ברסלב, כשעשרות דפים נכתבו אודותיה בליקוטי הלכות ובשאר הספרים. איך כל זה שייך לאברך מן השורה שאין לו שייכות עם אותם אנשים ש'רודפים אחר משא ומתן ולהוטים אחר העושר', והוא רק צריך מעות להוצאות הבסיסיות שלו?!

כבוד - לממון?!

תשובת הר"ר יהודה צבי ברוין הי"ו, בית שמש
 כבר כלל מונח בידינו, שכל דברי רבינו הקדוש נאמרו מריש כל דרגין ועד סוף כל דרגין, לדרי מעלה ולדרי מטה. ואם כך לא יתכן שכל מה שנאמר בגנות תאוות ממון, מיועד רק לבעלי מסחר ששקועים עד צווארם במשא ומתן... אלא בהכרח שגם אנחנו - אנשי 'דרי מעלה'... גם לנו יש שייכות לכל זה.

נקח לדוגמה נקודה אחת וממנה נקיש לשאר העניינים; ידוע מרבינו הקדוש ומובא הרבה בליקוטי הלכות, שלא ללוות לצורך משא ומתן, אלא לעסוק בהשתדלות רק עם המעות שיש לו כעת. ברור שהוראה זאת נוגעת לכולם - לעשיר הגדול זה אכן נוגע לעסקאות בסכומי עתק, אך גם לאדם הפשוט זה שייך בסכום נמוך יותר של כמה אלפי שקלים.

ידוע המעשה על ר' סנדר טראוויצער שהיה סוחר בדים, ופעם אחת כשבדק את הסחורה שהזמין אצל מוכר הבדים, ראה שהמוכר הוסיף לו על הזמנתו את מעט הבד שנשאר בסוף גליל הבד. ר' סנדר התעקש ולא רצה בשום אופן לקחת את מעט הבד שלא שילם עליו, על אף תחנוני המוכר שהוא מאמין לו שבוודאי ישלם על כך בפעם הבאה.

אך מעל הכל, השאלה היא עד כמה חשיבות אדם מייחס לממון, ועד כמה הוא מכבד ומתייחס בחשיבות לאדם שקצת משופע בכסף.

במעשה מ'בעל תפילה' מתאר רבינו את הטעות של בני המדינה של עשירות, שהם ממש קראו בשם 'אלהים' למי שהיה לו הרבה כסף, או כוכב ומלאך למי שהיה לו קצת פחות מזה. ומי שלא היה לו בכלל כסף, היה נקרא אצלם 'בעל חי'. למרות שזה נשמע מגוחך... גם אנחנו שקועים באותה טעות, רק בצורה קצת יותר מעודנת - אנשים רוצים להיפטר משטר מקומט שיש להם, ומעדיפים להכניס לארנק שטר חלק ומגוהץ. כשמישהו חייב להם כסף ולא

מחזיר בזמן, מעבר לחשש של ההפסד הכספי - הם מוטרדים מכך מאד, מכיוון שנקשרים לממון ממש כמו לעבודה זרה. השי"ת יזכנו להינצל מתאוה זו בכוחו של רביה"ק, אמן.

איזהו עשיר השמח בחלקו

תשובת הר"ר נחמן בורשטיין הי"ו, מודיעין עילית
 'תאוות ממון' לא מתבטאת בסך המעות שיש לכל אחד, אלא כשמה כן היא - 'תאוה'. השאלה היא כמה אדם חושק ורוצה את הממון, האם הוא מתייחס לממון כאל צורך ואמצעי בלבד שדרכו יקנה את מה שהוא צריך, או שהוא מתאוה להרבות את ממונו עוד ועוד.

בתורה כ"ה מביאר רבינו יסוד עצום: התאוה לכסף נובעת מכך שבכסף מלובשים גוונים עילאין, וכל רצונה האמיתי של הנשמה הוא רק להסתכל על אותם גוונים המאירים. אך כשאדם לא תיקן את ממונו כראוי, הגוונים נעלמים בתוך המעות. במצב כזה - ככל שיש לאדם יותר כסף, זה לא מספק אותו כלל, מכיוון שאותם גוונים הנמצאים בממונו נחשכים, והוא רק תאב כל הזמן לעוד ממון.

העצה לבטל את התאוה והתשווקה לממון היא, שהאדם ישמח בחסדי ה' ובטובתו שהשפיע עליו. שיבין שמצד הדין לא מגיע לו כלום, וכל מה שיש לו, הכל ניתן במתנת חנם אע"פ שבאמת לא מגיע לו. כשהאדם שמח בגדולת וחסדי הבורא, הוא זוכה שהגוונים שבממון יאירו לו והכסף שיש לו אכן יספק אותו, וכמו שכתוב במשלי: "איזהו עשיר השמח בחלקו".

כשאדם חי כך, הוא ניצל מאחד ההטעויות הגדולות שיש ב'תאוות ממון' - התחושה שיש להרבה אנשים ש'כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה', והיא היא הגורמת לאדם לחיות כדרך העשירים והנגידים ולבזבז על כך ממון רב, וכפי שזועק על זה מרה בליקוטי הלכות 'לא כן ה'רשעים' שיהם ב'הפך' מ'כל זה - ת'כף פ'ש'יש לו א'יזה מ'מון הוא מ'לביש ע'צמו ב'מלבושים שאינם ראויים לו ל'פי מ'מונו, ועל-ידי זה ח'סר לו ע'תה יותר מ'בתחלה, ו'ק'ש'מ'רויח עוד מ'מון יותר מ'תחיל ל'קנות לו פ'לי כ'סף ו'מ'ר'ג'ליות ו'ת'כ'ש'יטין, ו'הפ'ל ב'כפ'לי פ'פ'לים מ'כפי ע'רפו, ועל-ידי זה ח'יו מ'רים ו'מ'ר'ג'ים ת'מ'יד, ו'הפ'ל מ'חמ'ות ג'סו'תם ה'רע - כ'אלו פ'ל ה'ע'ש'ר מ'גיע ל'הם ל'בד.

אבל כשאדם מבין שלא מגיע לו כלום, הוא שמח בכל מעט ממון שהשי"ת משפיע לו, ובכך הוא ניצל מהתאוה והרדיפה אחר הממון ואחר צורת החיים המדומה של אותם שרק נראים כמאושרים. ולהיפך, הוא זוכה לתקן את ממונו שיהיה ממון דקדושה שבו מאירים הגוונים עילאין. ///

כפי ג'א'יס'ים ל'א'ול'אן פ'ח'י'א'נו!
באמת?
 ל'א י'כ'ו'ל ל'ה'י'ו'ת

פרטים בעמ' 51

**השאלה
לחודש
הבא**

"עשיתי מה שמוטל עלי, עשה מה שעליך"...
 כשרביה"ק הבטיח את הבטחתו הנוראה למי שיאמר את ה'תיקון הכללי' על ציונו הקדוש, הוא גם הציב לכך גם תנאי - "רק מעתה יקבל על עצמו שלא ישוב עוד לאוולתו ח"ו". מה הכוונה בתנאי הזה? האם אדם מן השורה שידוע שלא יעמוד בקבלה כזאת אכן לא יזכה להבטחת רבינו ש'יתאמץ לאורך ולרוחב להושיעו'?

תשובות ניתן לשלוח למספר פקס: 077-3180237 או להקליט הודעה בקו המערכת: 02-5396363
 ניתן לשלוח גם שאלות בנושא ההתחזקות

הרי הפעולה הראשונה הנדרשת, מבין כל בר דעת, הינה המחיקה

המוחק

חוויות העבר שלנו ושלל הידיעות שצברנו בימי חיינו. מהם הוא מקים - בעזרת י"ג מידות, גזירה שווה, היקש וכו' - את דעתנו, אופיינו, אישיותנו. ואת יחסנו לכל הסובב אותנו - חברינו, אויבנו, רבותינו ואפילו הבוית"ש בכבודו ובעצמו.

וכיוון שהאדם קרוב אצל עצמו, נקל לו, למדמה ליקח את דמות האדם עצמו - כפי שהוא - המדמה עצמו, בנה אותה כנ"ל, ולהשתמש בו, בדימוי זה, כדגם ומודל ראשוני, ממנו יגזור גזירה שווה, ידמה ויציר את זולתו. דמותו של האדם עצמו היא המושכל הראשון שלו ועליה הוא בונה ומלביש את כל דמויות הסובבים אותו כנ"ל. הוא - הוא - כוח המדמה - עושה זאת במהירות הבזק עד שאיננו שמים לב כלל, שלדמות שצצה בראשנו, קדם תהליך מורכב של הדמיה, השוואה והסקת מסקנות. וכיוון שאיננו שמים לב לתהליך הזה המתרחש במוחינו, אצל שאיננו מודעים עד כמה הוא מטעה, שגוי ומשובש. אנו מקבלים אותו - את המושכל הראשון שלנו - כתורה מסיני (הלכות בב"ה ד"ג) כאמת מוחלטת, חלק בלתי נפרד מהווייתנו, שלא יעלה על הדעת לערער עליו, קל וחומר לא לבטל אותו ואפילו בפני שכל הצדיק. נדמה לנו, שכמו שאי אפשר לחתוך אבר מגופינו, כך א"א לבטל את המושכל הראשון הזה, הוא עצמיותנו ממש.

העצה היעוצה לחילוצינו מלפיתת המדמה, נמצאת בשיחה שאמרה רבינו הק' בדרכו לאומן להסתלק שם, כחצי שנה לפני פטירתו. שיחה, שאם נדון לפי מספר הפעמים שמוהרנ"ת חוזר עליה ב"עלים לתרופה", והכתרים שהוא קושר לה, הרי שראויה היא ללא ספק ליקרא: אם כל השיחות: "גאט איז גרויס מען ווייסקט גאר ניט סע טואגין זיק אויף דער וועלט אַזעלקע זאכין מען ווייסקט גאר ניט" [השם יתברך גדול מאוד ואין יודעים קלל נעשים דברים פאלו בעולם אין יודעים קלל] (חיי מוהר"ן ס"ו)

זה השער לה' - השער לביטול השכל. השלב החסר לנו בתהליך הפיכת שכלנו לשכל הצדיק ממש בבחינת "כמוני ממש", בעטיו של חסרון זה, איננו מצליחים להגיע לביטול הנכון.

מה שקורה אצלנו, עפ"ר הוא - שכאשר אנו שומעים ולומדים את דברי הצדיק, אנו חפצים בכל לב ליישם ולקיימם, אך איננו נותנים לב להקדים ולסלק מתוכנו

שבחי מוהרנ"ת ומעלותיו רבו מלפרט - גאונות, קדושה, ענווה... הלא מיום עומדו על דעתו, כבר דבק במידתו של רב - גדול האמוראים, לבלי הבט מחוץ לד' אמותיו. חד בדרא היה בכל ענייניו. אמנם מעלה אחת הייתה בו שמולה התגמדו כל שאר המעלות כולן. מעלה עילאה, הבאה לידי ביטוי מושלם במשפט, אותו ניסח מוהרנ"ת ז"ל בעצמו: "כשהתקרבתי לרבינו זצוק"ל, עזבתי את שכל עצמי לגמרי. כאילו אין לי שום שכל כלל. וכשמעתי דיבור מרבינו - קיבלתי חתיכת שכל. עוד דיבור - עוד חתיכת שכל". "האב איך מיינ שכל אין גאנצען אוועק גילייגט ... נאך א דיבור - נאך א שטיקעל שכל". (שי"ש"ק תרל"ד)

מוהרנ"ת הקדוש ז"ל, נשמה חדשה וטהורה - קלט ברגע אחד את האמת לאמיתה והטיב עימנו לדורות, בהצביע לפנינו ציון ותמרור לאמור - כזה ראה וקדש. ואכן, מיום התקרבו לרבינו ועד היום, תאוות נפשו של כל חסיד ברסלב הוא - הביטול האמיתי לצדיק - הוא הנחשק הגדול מכל. אלא, שכגודל מעלת הנחשק - כך גודל המניעות (ליקו"מ ס"ו). השכל הזה, שאותו אנחנו חפצים להניח ולהשליך, מתגלה כבעל משקל כבד מאוד להרמה והשלכה, חמקמק כצלופח וקשה אפילו לזיהוי.

מה עושה את הדבר החיוני מכל, קשה כ"כ להשגה?

כדי לענות על השאלה, הכל כך מהותית הזו, עלינו להקדים ולדייק מה בדיוק עלינו לבטל? רלוי"צ ז"ל רגיל היה לשאול: הרי מוהרנ"ת, בבואו אל רבינו, כבר היה כלי מלא וגדוש בתורה ועבודה. האם היה עליו להשליך את כל אשר צבר עד כה? ודאי שלא לזה הייתה כוונתו.

קצה החוט לפתרון החידה, טמון בצוואתו הבלתי רשמית של רבינו הק' - תורה "תקעו תוכחה". המעמיק בדבריו הק' יוכח, כי "הדבר" אותו אנחנו מתבקשים לבטל - הינו פעולת כוח המדמה שלנו. והדבר שבפניו אמור המדמה להתבטל - הדבר שאמור למלא את החלל שיווצר עם הביטול - הינו רוח הנבואה של הצדיק.

המדמה, יש לדעת, כשמו כן הוא - מדמה מילתא למילתא. וע"י מידה זו הוא בונה את דעותינו ומחשבותינו - כשאבני הבניין שלו הינן: זיכרונותינו,

מה שקורה אצלנו, עפ"ד הוא - שכאשר אנו שומעים ולומדים את דברי הצדיק, אנו חפצים בכל לב ליישם ולקיימם, אך איננו נותנים לב להקדים ולסלק מתוכנו את רושם המדמה

את רושם המדמה. משל למה הדבר דומה? לתלמיד הכותב בשקיקה ושקידה את דברי תורתו של רבו במחברתו, אבל עושה זאת... על גבי דבריו הכתובים במחברת.

הרי הפעולה הראשונה הנדרשת, מבין כל בר דעת, הינה המחיקה. (מח"ק בגי' נחמ"ן שם רבינו הק'. לרמז כי לא יתכן לקבל את אוצרו הטוב, ללא מחיקה קודמת ללימודו הטוב). והכלי המוחק, שנתן לנו רבינו לצורך זה, הינו השיחה הנ"ל: "ה' גדול ואין יודעים כלל". חובתנו, א"כ לשננה שוב ושוב, להתעמק בה, להפנימה ולהטמיעה - "איני יודע כלל. כלל לא!" עד שנגיע להכרה הברורה שכל תחושותינו וכל הרגשותינו ודעותינו, בפרט בנוגע לסובבים אותנו, הינן פרי המדמה כנ"ל, ואינן נשענות כלל על ביסוס ראיתי והוכחה. אלא, רק על פי חיקוי הדוגמא המוכרת לנו כלומר אנו עצמנו כנ"ל.

נסכים - על שני עמודים הביטול עומד והשכל נופל:

א. שימת לב לקיומו של מושכל ראשון והכרה, כי למרות טבעו להתייבב ראשון במחשבתנו וזריזות רבה, בכל זאת הינו שקר מוחלט.

ב. מחיקתו ע"י השינון והשכנוע כי איני יודע כלל, מלבד אשר יאמר לי הצדיק ברוח קדשו.

מסובך? ע"י דוגמא יתבאר הדברים היטב ב"ה: אדם שבטבעו הינו חסר סבלנות ומתקשה מאוד להקשיב לדברי זולתו. דבריהם עליו לטורח, בלתי נסבלים בעליל - אדם זה, כאשר יעמוד בפני הצורך לשפון את שיחו ולשטוח את בקשתו לפני רבו, או חברו, יתקשה מאוד לעשות זאת. מדוע? כי כוח המדמה שלו יגרום לו - לנחש ולנבא את העומד לקרות בפניו, לצירי ולהעריך בדימויו את האדם, אותו הוא עומד לפגוש, על סמך מאגר הנתונים שלו הנשען על דמותו שלו בעצמו כנ"ל. והוא, כאמור חסר סבלנות לפטפוטי הזולת, מן הסתם, כמושכל ראשון, ידמה וירגיש שהוא מטריח את המאזין ויתקשה מאוד לפרש שיחתו. כי בדמיונו, כל בני האדם, אינם אוהבים להקשיב לצרות זולתם. זה המושכל הראשון. וזה כמובן טעות היכולה להיות קריטית בנזקה, בפרט בבואו לשפון שיחו לפני הצדיק או אפילו לפני בורא בשעת ההתבודדות.

ימצא א"ע מתקשה מאוד לפתוח פיו. כי בדמיונו, כשם ששיחת הזולת הינה למשא עליו, כן שיחתו היא אך למותר ולטורח על הבורא ח"ו. כמובן שהוא שוגה ברואה וההיפך הגמור הוא הנכון כמובא בדברי חז"ל לרוב: שהקב"ה מתאוה לתפילתנו, אפילו לתפילת הערער. וביותר בשיהר"ן (ע): "כי פְּשָׁאֲחָד מִיִּשְׂרָאֵל רֹצֵה לְדַבֵּר עִם הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזַי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ מִשְׁלִיךְ כָּל עֲנָנָיו וְכָל הַגְּזֵרֹת שְׂרֹזְפָה לְגִזְרֵי ח"ו, וְכָל הַעֲסָקִים שֶׁלֹּ שְׂהוּא יִתְבָּרַךְ עֹסֵק בָּהֶם כְּבִיכּוֹל, וְהוּא מִשְׁלִיךְ הַכֹּל וּפּוֹנֶה עֲצָמוֹ רַק לְזֶה הָאִישׁ שְׂרֹזְפָה לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו, לְבַקֵּשׁ מֵאֲתוֹ שְׂיִצְרָהוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ".

כולנו חכמים, מכירים ויודעים את הדברים הללו ובכל זאת בשעת מעשה - "ויצא הראשון...", משתלט על ישותנו המושכל הראשון - איננו מצליחים לבטל את דעתנו בפני שכלו האמיתי של הצדיק ולמעשה - אנו מתקשים לפתוח פינו בתפילה והתבודדות.

והפתרון הוא, כאמור - "ה' גדול ואין יודעים כלל, היינו כלל כלל לא!"

כח המדמה שלנו, אבי ההיגיון המשובש הנ"ל, מורשה לפעול כל זמן שאנו מגדירים את עצמנו כיודעים, חכמים, דעתנים. בשדה הזה הוא פורח ומשגשג, אבל רק תכריז ותסכים שאינן יודע כלום, מיד הוא מתקפל וזקבל באהבה את דעותיו של מי שכן יודע, היינו צדיק האמת שרק הוא יודע באמת את דעתו ית' "ומי ש'יודע קצת בידיעתו יתברך, הוא יודע שעקר התענגוים והשעשועים של השם יתברך הוא רק ש'אנחנו מעולם הזה השפיל נגדל ונקדש שמו יתברך, וזהו עקר התענגוים והשעשועים של השם יתברך, כמו שכתוב: וְאֲבִיִּית תְּהִלָּה מְגֻשָּׁי עִפְר מְקֻרָצִי חֲמֵר וְכוּ'; כִּי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ יֵשׁ לוֹ שְׂרָפִים וְחַיִּוִּת וְאֹפְנִיִּים וְעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים, שְׁהֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִפְרֵי עַל-פִּי-כֹּ עֶקֶר הַתְּעַנּוּג וְהַשְּׁעִשׁוּעַ שֶׁלּוֹ - כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה הַעֲבֹדָה שֶׁל עוֹלָם הַשְּׁפִל הָאֵל. ///

כולנו חכמים, מכירים ויודעים את הדברים הללו ובכל זאת בשעת מעשה - "ויצא הראשון...", משתלט על ישותנו המושכל הראשון - איננו מצליחים לבטל את דעתנו בפני שכלו האמיתי של הצדיק ולמעשה - אנו מתקשים לפתוח פינו בתפילה והתבודדות. כאמור ה' גדול ואין יודעים כלל, היינו כלל לא

סדרת מאמרים מיוחדת לעורך לבנינו בגעגועים למקום מנוחת קודשו של רבינו הק' במיוחד לאור המניעות המתגברות על הנסיעה וההשתטחות

ביותר התגלה עוצם גדולת קדושתו, מעוצם היראה והקדושה שהיה מכניס בכל מי שזכה להתקרב אליו, וכל מי שהיה מדבר עמו בדרך התקרבות, היה נתמלא יראה וקדושה והיה מתלהב מאד מאד להשם יתברך

נסים ונפלאות בציון רבינו הק'

כשבשעת ליל מאוחרת כשעתיים אחר חצות, צלצל הטלפון מבית החולים ובאנחות קורעות לב הודיעוני כי המצב חמור ביותר וכבר הופיעו, לדברי הרופאים, סימנים המלמדים כי סכנה לחיי הילד ואימו יש בכל רגע של עיכוב. אימה ורעד אחזוני. בעודי משתומם, נפל בדעתי בס"ד זכרון הסגולה העתיקה, אשר שנים רבות לא נעשה בה שימוש. אך זאת יש לזכור, כי בשנה המדוברת, טרם נראו בארץ מכשירי השיח רחוק נטולי החוט של ימינו. והדרך היחידה להתקשר, עם הנמצאים מעבר לים, הייתה באמצעות טלפון קווי, אשר חוגה לו עגולה, אותה, נדרש המתקשר, לסובב ספירה אחר ספירה ולהמתין בסבלנות לשובה אט אט למקומה הטבעי. אוקראינה השתחררה זה עתה מעול השלטון הסובייטי (זמנית מסתבר) וגם היא אחזרה חבלי לידה מחדש, שהתבטאו בדלות ועניות (זה כמובן לא מנע את תושבי אומן מלהפקיע את מחירי האירוח באופן מזעזע ולדרוש עבור לינת לילה לא פחות מדולר שלם!). לאו בכל ביתא שכן אז מכשיר טלפון. אנ"ש חזרו, איש לביתו, מיד אחר ר"ה והעיר אומן התרוקנה ושמה כליל מחסידיה. כיצד יכולתי, איפוא להעביר את בקשתי הבהולה לתפילה? בהשגחה מופלאה סיבב ה' כי בדירה, בה לנתי בימי הקיבוץ, בקומה הראשונה של בניין הקומות הסמוך לציון, לנו עמי כמה מחבריי, שנמנו על צוות מארגני הקיבוץ ולצורכם הותקן, בדירתנו קו טלפון אמיתי, אשר גם אנוכי עשיתי בו שימוש לצורכי קשר עם המשפחה. בחסד ה' עלי, זכרתי את המספר. אך עדיין לא ידעתי אם מישהו מדיירי הבית התעכב באומן. ושוב - בהשגחה פרטית - הורמה השפופרת. לדברי העונה, תפסתי אותו, ליד הדלת, שניה לפני שיצא מהדירה אל הציון הק'. קיצורו של דבר - לא עברו יותר מכמה דקות ושוב צלצל הטלפון מבית החולים - "מזל טוב בן" התבשרתי בשמחה - זה עבד!

כמדומני שהייתי זו הפעם הראשונה, מאז ירד מסך הברזל על הציון - כחמישים שנה לפני כן, שכוחו והבטחתו של רבינו למקשה לילד, באו לידי מעשה וכמובן התגלה שליחו של הנס, לא נס. כאמור, אין עמנו יודע עד מה ומה נשתנה נס זה מכל הנסים שליו לא חלה ההסתרה. אמנם הבקי מעט בספרי רבינו, יודע כי רבו מספור התורות בהן מוזכר ומבואר סוד הלידה וקישורה (ליקו"מ כ"א, ל', ב' ח"ב ועוד רבים). בכתיב האר"י (שער הכוונות פסח) מובא

שנים ארוכות נמנעה הישועה הזו מכלל ישראל יען כי גבה טורא, ומסך של ברזל הפריד בינם לבין ציונו הקדוש, אבל, בחסדי ה', בבוא העת, שוב נפתחו השערים, ושוב נתגלה עוזו כוח הבטחתו הנ"ל

"אמר שפעל אצל השם יתברך שִׁשְׁבָּאִין לְפָנָיו לְהַפְלִיל עַל מְקֻשָּׁה לִילָד, שְׁלֵא יִהְיֶה לָהּ הַקְּשִׁי לִילָד כִּי-אִם עַד אוֹתָהּ הַשְּׁעָרָה שְׁבָּאִין לְפָנָיו, וְתִקַּף שְׁבָּאִין לְפָנָיו תִּלְד מִיָּד (חיי מוהר"ן רע"ח). "מקשה לילד... ביז מען קומט צו מיר" - "מקשה לילד... עד שבאים אלי" (שיש"ק). רבינו הק' - כך גילה לנו מוהר"נ" - היה אסור במופתים: "זאת לדעת, כי רבינו ז"ל היה קשור ואסור מלעשות מופתים בעולם. כאשר שמעתי והבנתי מפיו הקדוש בפירוש. ואף שלפעמים עשה איזה מופתים נוראים, עם כל זה היה לפרקים ולעיתים רחוקות, וגם לא נראו ממנו מופתים באתגליא כ"א בתחילת ימיו, אבל בסוף ימיו היה סתום ונעלם לגמרי." (הקדמת חיי מוהר"ן כת"י). הסיבה הגלויה לכך, ממשיך מוהר"נ"ת, היא - ש"כל ההתגלות שנתגלה קצת אורו הגדול לאנשיו ומכיריו היה רק ע"י התורה הנפלאה והנוראה שגילה בעולם, אשר לא נשמע כזאת מימים רחוקים." (שם) וע"כ, אם היה גם חושף את זרוע עוזו ומרעיש פני תבל במופתים כפי כוחו וכפי שנהג זקנו הבעש"ט הק', אזי הייתה מתבטלת הבחירה ועימה כל מעשה בראשית העומד עליה. (כוכבי אור)

נעלם, אם כן, ונשגב מדעתנו הקטנה, מה ראה על ככה לשנות מדרכו, לפרוץ את חומת האיסור, ולפעול נס גלוי כל כך ותדיר כל כך של ישועה למקשות לילד לדורי דורות, וללוותו בהצהרת נצח: "פעלתי אצל השי"ת - מקשה לילד ביז קומט צו מיר".

רלוי"צ ז"ל היה רגיל לספר כי באומן בזמנו, היה הנס כל כך גלוי, ידוע ומפורסם לכל, עד שאפילו המתנגדים החריפים ביותר, בעת שנזקקו לישועה למקשה לילד, היו - משגרים בסתר, מחמת הבושה, שליח לציון רבינו הק' ומיד היה יוצא קול: "מזל טוב." (ואם לעוברי רצונו כן, לעושי רצונו עאכו"כ)

שנים ארוכות נמנעה הישועה הזו מכלל ישראל יען כי גבה טורא, ומסך של ברזל הפריד בינם לבין ציונו הקדוש, אבל, בחסדי ה', בבוא העת, שוב נפתחו השערים, ושוב נתגלה עוזו כוח הבטחתו הנ"ל. ובדידי הווה עובדא - בשנת תשנ"א - השנה הראשונה בה התקבצו אלפים להתפלל עימו יחד ברננה (בתשמ"ט הגיעו 260 חסידים, בתש"נ - 1300 ובתשנ"א - 3000). ב'ז' תשרי, נולד בני למזל טוב. אך קדמו לכך ייסורים קשים מנשוא. זה עתה שבתי מאומן,

נוראות סודה של ההיא איילתא המקשה בלידתה עד שבא אותו נחש ונשיך לה. סוד נורא, שנאנס האריז"ל לגלותו ע"י הפצרת מהרח"ו ז"ל ונענש באובדן נפשות ר"ל. בליקו"ה חשף מוהר"נ"ת, בכמה מקומות (נט"י לסעודה ו' מ"א, מנחה ז' פ'), מעט מנפלאות סודו של מאמר זה ולימד כי עיקרו מרמז על גאולת כנסת ישראל, התלויה ועומדת בתפילתו של צדיק הדור, המלקט ומקבץ נפשות נידחות מבטן הנחש ומעלה אותן בעיבור עד שמעוררם לכסוף אל ה' ולצעוק אליו באמת. ולבלי ליפול מכל ההווה ועתיד לעבור עליהם. מדברים אלו ורבים אחרים, מתנוצץ לנו מרחוק, כי עומק לפנים מעומק, יש בעניין המקשה לילד, ועדיין אין איתנו יודע פשר דבר.

עכ"פ מופת זה, של המקשה לילד, היה, כאמור יוצא מן הכלל. כי בעוד שערי החכמה, בחיי רבינו הק', נפערו לרווחה, שערי נסים, לעומתם כמעט ננעלו. אמנם מיד אחרי הסתלקותו, הושוו השערים. הציון הקדוש התגלה, לא רק כנחל נובע מקור חכמה, אלא גם כמעין המתגבר של ישועות ונסים לאלפים. הדברים היו כל כך מושרשים ומוחשים אצל אנ"ש, עד שראבר"ן ז"ל לא חשש להצהיר ולומר כי: "בציון של רבינו, כשמתעקשים פועלים". רלוי"צ ז"ל היה מסביר כי אין הכוונה ח"ו לדחוק את השעה ולהתעקש בדעתו כנגד השי"ת. זה, כידוע איסור חמור המוליד כעס ועצב בלב, אלא כוונתו היא להתעקש כנגד עצמו, להתחנן ולהפציר שוב ושוב ברחמים ובתחנונים ללא ליאות ועייפות ואז וודאי יפעל. יעידו אלפי ורבבות המשתטחים על קברו - כמדומה שאין אחד מהם שאינו נושא באמתחתו סיפורי ישועות. וכבר אסף איש טהור מאנ"ש, בשנים הראשונות לפתיחת הציון,

גילוי המופתים אחר הסתלקותו, מהסתלקותו ז"ל והעלמתו הפיזית מעינינו, בתוספת גשמיות הדור, השלימו את הנצרך להבטחת קיום הבחירה, על אף גילוי הנסים

סיפורי מופתים והדפיסם מידי שנה בספר שעורר רבים וטובים ליסע אומנה. עד שגאו המים והתרבו הנסים (והחובות על הוצאות ליקוטם והדפסתם) ובטלה היוזמה וחבל, כי פרסומי ניסא ופרסום שם הצדיק כזה אין בנמצא. (מאידך איכא למיחש, שמא תפילת צדיק כי מופתיו, אשר עשה, ישכחו מלב, היא הגורמת).

אם נלך ע"פ ההסבר המובא לעיל להסתרת הנסים בחיי רבינו עקב הכרח הבחירה, נוכל אולי להבין כי גילוי המופתים אחר הסתלקותו, מלמד שהסתלקותו ז"ל והעלמתו הפיזית מעינינו, בתוספת גשמיות הדור, השלימו את הנצרך להבטחת קיום הבחירה, על אף גילוי הנסים.

ועדיין לא נגענו במופת העיקרי הגדול והמופלא מכל, שכדברי מוהר"נ"ת, לא נראה ולא נשמע לו תקדים: "ביותר התגלה עוצם גדולת קדושתו, מעוצם היראה והקדושה שהיה מכניס בכל מי שזכה להתקרב אליו, וכל מי שהיה מדבר עמו בדרך התקרבות, היה מי שיהיה, היה נתמלא יראה וקדושה והיה מתלהב מאד מאד להשם יתברך בהתלהבות חזק מאד, אשר לא נראה כזאת מעולם, שע"י דיבורים בעלמא יתלהב האדם כ"כ לעבודת השם יתברך. ואי אפשר לבאר ולספר זאת בכתב כי אם מי שזכה לראות זאת בעיניו." (הקדמת חיי"מ הנ"ל)

טוב להודות לה' שאף אנוחנו כולנו פה היום כולנו חיים, זוכים לראות זאת בעינינו מידי שנה בשנה בעלותנו ציונו הק' אומנה, שכוחו אז כן כוחו עתה, בתוספת כפולה ומכופלת בבחינת פי שניים. ועל זאת יעיד ויגיד מאור פני השבים מהציון הק' הקורנים מהתעוררות וכיסופים חדשים לתשובה ומעשים טובים. ///

בעקבות הרועה

"רועה ישראל האמתי שכלול
מכל השבעה רועים"

מפורסמים של שקר

- מאמר ב

חוזרים אל ה'מפורסמים'...

לאחר הפסקה של ששה חדשים, אנו חוזרים לבאר את סוגיית ה'מפורסמים של שקר', כשבעבר הופיעו כבר שני מאמרים: הראשון - מאמר הקדמה, והשני - מאמר בו סקרנו את תופעת ה'מפורסמים של שקר' כפי שהיא מופיעה בכתבי הקודש, החל מהתנ"ך ועד לגדולי החסידות. ועתה אנו נכנסים בס"ד לראשונה אל תוך פרטי הסוגיא, כשבמאמר זה נדבר על התנאי הבסיסי והמינימלי להיחשב 'צדיק' ולא 'מפורסם של שקר'.

בבואנו להגדיר את ה'מפורסמים של שקר', אנו מוצאים בהם - באופן כללי - שני סוגים:

אלו אשר לאמתו של דבר 'רשעים' הם, אך מפורסמים בשקר כ'צדיקים'.

אלו אשר צדיקים 'קטנים' הם, ומפורסמים כצדיקים 'גדולים'. כשבמחלקה זו רבו המדרגות, והצד השווה שבהם הוא: הם מפורסמים בדבר שאין בהם.

שני סוגים אלו מזכיר מוהרנ"ת בדבריו, וכותב:

יש אחד שמפרסם בשם 'צדיק' בשקר, או להפך, שחולקין על איזה צדיק אמת ואומרים עליו שקרים פאלו היה רשע. או שניהם צדיקים, אבל אחד גדול מחברו אלפים ורבות מדרגות בלי שעור, ואצל העולם הוא בהפך, שהקטן במעלה הוא גדול ומפרסם אצלם מאד, והגדול במעלה קטן אצלם.

(ליקוטי הלכות, ברכת השחר, ג, ט)

ובכן, בתחילה נבוא לבאר בס"ד את הסוג הראשון של המפורסמים של שקר, הלא הם: אלו המפורסמים כ'צדיקים', ובאמת אינם אלא 'רשעים'.

שכן, כפי שכבר הזכרנו במאמר הקודם, ניבאו נביאנו וחכמינו שבאחרית הימים, בעת התגברות החושך שלפני הגאולה, יהיו רבים כאלה.

ואומרים בשם הבעל שם טוב זי"ע שאמר שקדם ביאת המשיח יהיה רבנים ואדמו"רים שיהיו רשעים גמורים. ועל התמימים שלא יפרכו אחריהם חס ושלום, התפלל דוד המלך עליו השלום "שומר נפשות חסידיו מיד רשעים

יצילים", ודי למכין. וגם יתרבו בעולם שוטים ושקרנים שיסיענו להם הרבה מאד.

(אשרי האיש, להרי"ז מרגליות, דף מט)

כך שבימינו אנו, יותר מתמיד - בבוא האדם להאמין ולהתקרב לצדיק, עליו לבדוק "בשבע חקירות ובדיקות" האם אכן מדובר בצדיק אמתי או במתחזה.

וכפי שהדריכו הצדיקים:

הנה, מי שנוסע לאיזה צדיק, הוא צריך לתהות על קנקנו בשבע חקירות ובשבע בדיקות אם הוא צדיק אמת! ובפרט בעקבתא דמשיחא, אשר כבר נבא הבעל שם טוב הקדוש זי"ע בעת שהלך עם תלמידיו בדרך, והיה שם הרבה אילנות אשר היו מלאים בעליו הרבה אשר לא יוכל לספור, והכף הבעל שם טוב הקדוש זי"ע את ראשו באילנות. ושאלו לו תלמידיו למה הוא עושה כן, והשיב הקדוש: שתדעו שבעקבתא דמשיחא יהיו אנשים שמכנים את עצמם בשם 'רבי', ויהיו מרמאים ומטעים את הבריות הרבה כמו אלו העליון.

(אור הגר, חלק עניינים נוראים, עמוד יג)

כך שיש צורך לברר וללכך ענין זה הדק היטב, למען נדע את אשר לפנינו.

וזה החלי בס"ד:

'צדיק' הוא רק מי ששומר את התורה

ההגדרה הבסיסית של 'צדיק' - וכפי שמתכוונים בפשיטות כשמשביעים את האדם כשיוצא לאויר העולם "תהי צדיק ואל תהי רשע" (נדה ל ע"ב) - היא שמתנהג ב'צדק', ושומר את מצוות התורה.

כך שהדבר הראשון אשר עלינו לבדוק בבואנו לבחון מיהו צדיק ומיהו - עוד בטרם נבוא לדון על מדרגת צדקותו, וכוחו בעליונים ותחתונים² - היא: קיום התורה הקדושה!

אם הוא מקיים את התורה בכל פרטיה ודקדוקיה, הרי הוא צדיק, ואם לאו, הרי הוא רשע.

לולא ניתנה לנו התורה, אכן לא היינו יודעים להבחין בין צדיק לרשע; אם היינו מתפעלים מהשגותיו או 'הצגותיו' של מאן-דהו, היינו ממהרים לקבוע שהוא צדיק, והיינו מתאבקים בעפר רגליו.

כי קדם מתן תורה, אף על פי שגם אז היו כמה צדיקים, אבל לא היה אפשר להבחין בין צדיק לרשע, מחמת גדל התגברות השקר שמהפך הכל ואומר לרע טוב ולטוב רע.

(אוצר היראה, תלמוד תורה, מו')

א שכן: "הצדיק נקרא 'צדיק' בשביל ה'צדק' והיושר שבו" (נתיבות עולם למהר"ל, נתיב הצדקה, פרק א). וכפי שנאמר לדוגמא על נח: "נח איש צדיק" (בראשית ו, ט) שפירושו "שהיו מעשיו בצדק, היפך אנשי דורו שהיו אנשי חמס" (רד"ק, שם, זכר ברמב"ן ורבינו בחיי, ועוד).

עד כדי כך שגם מי שיוצא זכאי בינו, מכוונה בתורה בשם 'צדיק', כמו שנאמר: "כי יהיה ריב בין אנשים וניגשו אל המשפט ושמטום והצדיק את הצדיק והרשע את הרשע" (דברים כה, א) שכן, הצדיק הוא מי שצודק, ומתנהג בדרכי הצדק.

ב מבוא זה מציאנו גם אצל השם יתברך את התואר 'צדיק', כדוגמת הנאמר בספר תהילים (קס"ג, קל"ז) "צדיק אתה ה' וישר משפטך", וכן מה שנאמר "ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית" (נחמיה ט, לג), ועוד הרבה. ומשמעותו של שבח זה הוא, שהוא נוהג עם בראיו בצדק, משלם לאיש טוב כדרכיו ולאיש רע כפרי מעלליו.

ג אשר זהו כבר השלב השני בבירור סוגיית ה'מפורסמים', שגם לאחר שמתברר שאין בהם דופי מבחינת קיום התורה, עלינו לבדוק עד כמה הם אכן ראויים לאצטלה בהם מתהדרים.

ד הקטעים דלהלן הם מתוך 'אוצר היראה', שמסכם בקצרה את דבריו של מוהרנ"ת בליקוטי הלכות, הל' סימני בהמה

כל שקרן וצבוע היה מצליח להטעות אותנו ולגרום לנו ללכת אחריו באש ובמים בעיניים עצומות.

אבל עכשיו, כבר זכינו שהמשיך לנו משה רבנו עליו השלום את התורה הקדושה, ומאחר שיש לנו יסוד חזק כזה, שוב אי אפשר להשקר והסטרטא אחרא להפך האמת לגמרי חס ושלום אצל ישראל קדושים. כי מאחר שכבר יש לנו יסוד חזק לבלי סור מתורת משה אמת, והכל מודים כי אי אפשר להיות צדיק וכשר, כי אם כשמוקמיין תורת משה באמת פאשר מסרו לנו רבותינו ז"ל בגמרא ופוסקים.

(שם)

יש כבר גמרא ופוסקים - שם מופיעים הפרטים המדויקים מיהו אכן צדיק אמיתי, ומעתה "בקל יכולים להבין האמת לאמתו".

וכל השקרים והטעויות והבלבולים שמכניס הבעל דבר עכשיו ביישראל, אי אפשר להם להתגבר רק עלידי שיתלבשו גם הם בהאמת של התורה הקדושה, כי הם אומרים שעלפי תורת משה צריכה להתנהג כך כפי דרכם ודעתם. על-כן בקל יכולין עכשיו להבין האמת לאמתו, אם ירצה לראות ולהסתכל בעין האמת מי שמקיים יותר תורת משה והולך בדרכי התורה באמת, ואיזו הדרך ישכן אור וקרוב יותר לדרך של תורה באמת, כפי פשטות כונת משה רבנו עליו השלום, כמוכן לכל חד כפום מה דמשער בלביה.

(שם)

מאחר שיש לנו כבר תורה, אין צורך להיות 'מומחה גדול לענייני מפורסמים', אלא "כל אדם כפי מה שהוא יכול בקל לראות ולהבין האמת..."

וזה שאמר רב יוסף "אי לאו האי יומא דקא גרים פמה יוסף איכא בשוקא", כי אפלו אם היה רב יוסף צדיק גדול ונורא כמו שהוא עכשיו, אבל מי היה זוכה להפיר ולהבין מעלת קדושתו, אם לא בכח קבלת התורה, שעל ידי זה נתבטלין כל השקרים והרמאות שבעולם הרוצים להעלים את האמת, והאמת עד לעצמו. וכל אדם,

כפי מה שהוא, יכול בקל לראות ולהבין האמת! אחר שכבר זכינו לקבלת התורה.

(שם)

"אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה"

מאותו רגע אשר "משה קיבל תורה מסיני" - אין שום אפשרות להיות 'צדיק', מבלי לקיים כפשוטו את התורה, על כל פרטיה ודקדוקיה, ללא שום שינוי והתחכמות.

כי אין כח לשום חכם וקדוש שבעולם, אפלו לשלמה המלך עליו השלום, לשנות שום דבר מתורת משה, ואסור לומר שום סברא לבטל שום דבר קל, אפלו יהיה חכם כשלמה, כי אין נביא רשאי לחדש דבר מעתה, כי "מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בתפניו" וכו', הינו מי יש לו כח כמשה שעלה שמים וירד, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה. ועל כן אסור לשנות בתורתו אפלו תנועה קלה!

(ליקוטי הלכות, פריה ורביה ג, טו)

ושלמה המלך עליו השלום, לרב חכמתו אמר: "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי", ואפלו על קצת הטעות שטעה ורצה להתחכם מעט כנגד תורת משה, התחרט אחר כך מאד, ואמר "לאיתיאל ואכל" וכו' "כי בער אנכי" וכו' "מי עלה שמים" וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, "מכל שכן וקל וחמר שאר אנשים".

(ליקוטי הלכות, תפילה ד, ט)

גם מי שהוא "בעל רוח הקודש", אסור לו לסור מתורת משה ימין ושמאל אפילו כחוט השערה.

כי משה רבנו הוא רבן של כל הנביאים, ואפלו מי שזוכה לרוח הקדוש, צריך לילך רק בדרך תורת משה, ולבלי לסור מתורתו ימין ושמאל אפלו כחוט השערה!

(ליקוטי הלכות, שלוחין ה, טט)

ואפילו 'נביאים' גמורים, אין בכוחם לחדש דבר, כמו שכתוב בתורה:

וחיה טהורה הלכה ד', סעיפים טז-יט.

כדאיתא במדרש: "כשנתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל נתן בה מצוות עשה ומצוות לא תעשה, ונתן למלך מקצת מצוות שנאמר: לא ירבה לו סוסים וכסף וזהב וגו', ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו. עמד שלמה המלך והחכים על גזירתו של הקב"ה ואמר: למה אמר הקדוש ברוך הוא לא ירבה לו נשים? לא בשביל שלא יסור לבבו, אני ארבה ולבי לא יסור. אמרו רבותינו, באותה שעה עלתה יו"ד שב'ירבה' ונשתטחה לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה: ריבון העולמים, לא כך אמרת אין אות בטלה מן התורה לעולם, הרי שלמה עומד ומבטל אותי ושמה היום יבטל אחת ולמחר אחרת עד שתבטל כל התורה כולה. אמר לה הקב"ה: שלמה ואלף כיוצא בו יהיו בטליו, וקוצה ממך איני מבטל ... ושלמה שהרהר לבטל אות מן התורה, מה כתיב בו 'דברי אגור בן יקא', שאיגר דברי תורה והקיאן, 'נאום הגבר לאיתיאל', דבר זה שאמר הקדוש ברוך הוא לא ירבה לו נשים לא אמר לו אלא בשביל לא יסור לבבו, 'לאיתיאל' שאמר אתי אל ואוכל, מה כתיב ביה 'ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו'. אמר רשב"י, נוח לו לשלמה שיהא גורף בייבין שלא נכתב עליו המקרא הזה, ולכך אמר שלמה על עצמו 'ופניתי אני לראות חכמה ודעת הוללות וסכלות', אמר שלמה: מה שהייתי מחכים על דברי תורה והייתי מראה לעצמי שאני יודע דעת התורה ואותו הבינה ואותו הדעת, של הוללות וסכלות היו, למה, כי 'מה האדם שיבטא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו, מי הוא שיהיה רשאי להרהר אחר מידותיו וגזרותיו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, דברים אשר הם חצובים מלפניו" (שמות רבה, פרשת ורא, פרשה ו סימן א).

אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני.

(ויקרא כז, לד)

ודרשו חכמינו ז"ל:

אלה המצוות - שאין הנביאים רשאי לחדש דבר מעתה!

(שבת קד ע"א)

וכל תפקידם של הנביאים אינו אלא לעורר את ישראל לקיים את התורה.

כי כל עקר נבואתם הוא רק לקיים ולחזק ולזרז ולהוכיח את ישראל שיקימו תורת משה רבנו עליו השלום, וכמו שפסיק מלאכי, שהוא סוף כל הנביאים: "זכרו תורת משה". כי זה עקר כל נבואת הנביאים, להוכיח את ישראל שיקימו תורת משה ... כי כלם מקשרים עצמן למשה שהוא רבן של כל הנביאים, וכלם פלולים בו ומקבלים ממנו.

(ליקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו ב, ז)

וכפי שמגדיר הרמב"ם את תפקידו של הנביא:

שיקרא לעבודת ה' ויזהיר על תורתו, ויצוה בני אדם על שמירת התורה, בלי תוספת ולא גרעון! כמו שאמר אחרון הנביאים "זכרו תורת משה עבדי אשר צייתי אותו בחורב על כל ישראל חקים ומשפטים". ויבטיח טובות לשומריה וענש לעוברים עליה, כמו שעשו ישעיה וירמיה ויחזקאל וזולתם.

(פירוש המשניות להרמב"ם, הקדמה)

לפיכך אם יעמד איש, בין מן האמות בין מישראל, ויעשה אות ומופת ויאמר שה' שלחו להוסיף מצוה או לגרע מצוה, או לפרש במצוה מן המצוות פרוש שלא שמענו ממושה, או שאמר שאותן המצוות שצטוו בהן ישראל אינן לעולם ולדור דורות אלא מצוות לפי זמן הי - הרי זה נביא שקר, שהרי בא להכחיש נבואתו של משה. ומיתתו בנזק, על שהזיד לדבר בשם ה' אשר לא צוהו. שהוא ברוך שמו צוה למשה שהמצוה הזאת לנו ולבנינו עד עולם, ולא איש אל ויכזב.

(רמב"ם, הלכות יסודי התורה, פרק ט הלכה א)

ועל אחת כמה וכמה שאסור לנו לקבל את מרותו של רב ומנהיג, שאינו שומר את כל מצוות התורה בכל פרטיהן ודקדוקיהן כהלכתן.

"כפי שמסרו לנו רבותינו בגמרא ופוסקים"

וכאן מחובתנו להדגיש:

מאחר שאת התורה עצמה יכול כל אחד לפרש כרצונו, וככל שהאדם למדן גדול יותר, כך יכול למצוא ק"ן טעמים לטהר כל סוג של שרץ וטומאה, ולהסביר את הנהגתו הקלוקלת ע"פ תורה.

לכן מדגיש מוהרנ"ת שוב ושוב, שאין לנו להידבק אלא למנהיגים ההולכים על פי התורה "כפי שמסרו לנו רבותינו בגמרא ופוסקים", ולא כפי שהם מתיימרים להבין ולבאר אותה.

וכלשונו:

כל מי שמנהיג על פי התורה, כפי שמסרו לנו רבותינו בגמרא ופוסקים וספרי יראים המיסדים על פי דבריהם הקדושים!

בהם צרכים להתדבק בכלם, כמו שכתוב "ובו תדבק" ואמרו רבותינו זכרונם לברכה "הדבק בתלמידי חכמים".

(ליקוטי הלכות, תפילת המנחה ו, יב)

שכן, דרך האמת היחידה, היא "תורת משה באמת, כאשר מסרו לנו רבותינו ז"ל בגמרא ופוסקים".

ואי אפשר להיות צדיק וכשר כי אם כשמוקמיין תורת משה באמת, פאשר מסרו לנו רבותינו ז"ל בגמרא ופוסקים! על כן מי שרוצה להביט בעין האמת, יכול לראות בעין מי מקיים יותר תורת משה והולך בדרכי התורה באמת.

(ליקוטי הלכות, סימני בהמה וחיה טהורה ד, טז)

וגם מי שמנמק את חידושו ברזין עילאין מתורת הסוד, אין אנו שומעים לו.

כי דיני התורה צריכין לבררם רק על פי דברי רבותינו ז"ל בגמרא ופוסקים! אבל חלילה להוציא שום דין על פי סברות שמוחדש ודורש בתורה בדרך דרש וסודות וקבלה.

(ליקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ג, ט)

גם כשמסור לנו מוהרנ"ת את שיחתו של רבינו על אודות מבול האפיקורסות שיהיה באחרית הימים, וריבוי מנהיגי השקר - הרי הוא מסיים וכותב:

אנו כותבים כל זאת, למען ידעו החפצים באמת ובאמונה הקדושה שכבר הודיע הוא ז"ל לנו את כל זאת מקדם, למען יהיה להם למשיב נפש, ולחזק לבם בה' ובתורתו הקדושה פאשר קבלנו מרבותינו ז"ל בגמרא ופוסקים!

(שיחות הר"ן, רכ)

שכן, אנו

אין לנו אלא דברי בן עמרם!

(מכילתא, פרשת בשלח)

כפי שפירושהו חכמינו ז"ל מדור דור, בגמרא ופוסקים".

ומי שנוטה מדרכה של תורה, ואפילו מדקדוק אחד של סופרים, אינו רב אלא 'אליל'...

וכלשון הרה"ק מקאמארא זיע"א:

"לא תעשו לכם אלילים" - שלא תבחר לך רב ותאמין בו אף שיטעה אותך מדרך השם, ואומר לך שהוא עושה בחכמות גדולות ורמות של חסידות, או פיוצא מן הפתאים של רב זה שעומד מצד ס"מ ונחש.

הקלל תדע: אם אינו נוטה אפילו מדקדוק אחד של סופרים - יהיה לך לרב, ואם לאו - הוא אליל! ישמע חכם ויוסף לקח. או לנו שפך עלתה בימינו.

(עשרית האיפה, תורת כתנים, פרשת בהר בסופו, פרק ט אות ו)

החילוק בין 'מכשול' ל'שיטה'

כאן המקום לבאר בקצרה את החילוק בין אחד שנכשל ונפל, לבין אחד שהופך את מכשוליו לשיטה:

כבר אמר החכם מכל אדם:

כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא.

(קהלת ז, כ)

פי אפלו צדיקים וגדולים, לפעמים הם פוגמים ושונים באיזה דבר, פי אין צדיק בארץ וכו'.

[[]ליקוטי מוהר"ן, רז)

ולא כל טעות, מפקיעה את האדם מגדר 'צדיק'. כפי ששח רבינו ואמר:

העולם אומרים שצדיק אינו יכול לטעות, ובאם הוא טועה הרי אינו צדיק [ו'וערט ער אויס צדיק']. אני אומר שצדיק יכול לטעות, ובאם הוא טועה עדין צדיק הוא [וער ווערט נישט אויס צדיק].

[[]שיש"ק ב, מז)

ואפילו על תלמיד חכם שעבר עבירה, לימדונו חכמינו ז"ל:

תנא דבי רבי ישמעאל: אם ראית תלמיד חכם שעבר עברה בלילה - אל תהרהר אחריו ביום, שמא עשה תשובה.

[[]ברכות יט ע"א)

אך כשה'צדיק' הופך את טעותו ומכשלותיו לשיטה, שוב אינו 'צדיק' אלא 'רשע'.

וכפי שאנו מבחינים גם ב'הלכות לשון הרע' בין אחד שנכשל בחטא לבין אחד שהפך זאת לשיטה, וכדברי החפץ חיים:

וכל אלו הדינים שכתבנו, הוא דוקא באיש אשר מנהגו ודרכו להתחרט על חטאיו. אבל אם בנתם את דרכו פי אין פחד אלהים לנגד עיניו, ותמיד יתציב על דרך לא טוב, כמו הפורק מעליו על מלכות שמים, או שאינו נזהר מעברה אחת אשר כל שער עמו יודעים שהיא עברה, דהינו בין שאותה העברה שהוא רוצה לגלות עשה החוטא כמה פעמים במזיד, או שעבר במזיד כמה פעמים עברה אחת המפורסמת לכל שהיא עברה. אם פן מוכח מנה שלא מחמת שגבר יצרו עליו עבר על דברי ה', פי אם בשרירות לבו הוא הולך, ואין פחד אלהים לנגד עיניו, לכן מתר להקלימו ולספר בגנותו, בין בפניו ובין שלא בפניו. ואם הוא יעשה מעשה או ידבר דבר, ויש לשפטו לצד הדין ולצד החוב, צריך לשפטו לצד החוב... ואשר לא שת לבו לדבר ה', מתר להקלימו במעלליו ולהודיע תועבותיו ולשפך בזה עליו. ועוד אמרו "מפורסמין את החנפים מפני חלול השם", וכל שכן אם הוכיח אותו בזה

ולא חזר, דמתר לפרסמו ולגלות על חטאיו בשער בת רבים ולשפך בזה עליו, עד שיחזור למוטב.

[[]חפץ חיים, הלכות איטורי לשון הרע, כל ד סעיף ז)

נקודה זו, באה לידי ביטוי גם בסיפור נאה זה שלפנינו:

מספרים שהחזון איש יצ"ל קרב לאחד מקולי עולם, וקבב אותו. ושאלו לו: איזה הדין יש בין הקל הזה לבין המזרחים, שתמיד היה מדבר באש להכה נגד שיטתם. והשיב החזון איש: אמנם ישאל את פי שחטא ישאל הוא, ויש לקרבו ולחזקו פראוי לבנים לה, פי לא השמיט אות אחת מתורת משה, פי אם שהוא מנה ברפש וטיט ואינו יכול להתגבר על יצרו הרע, אבל כשיזקה לצאת מן החשך הרי הוא יהודי כשר בתכלית. אולם לא פן אותם שעושים שיטה מקטעת ברשות התורה, ובפנימיות לבכם הם אפיקורסים בחלקי התורה וסמוכים להרעפארמים יפח שמים, פידוע בחלק גדול מהמזרחים (להוציא המטעים והפשוטי עם התמימים שאינם יודעים בין מינם לשמאלם).

[[]אוסף מכתבים, מכתב קע"

ללמוד, שישנו חילוק גדול בין מי שנופל ו'נכשל' לבין מי שעושה 'שיטה' ממכשלותיו, ונחשבות אצלו כ'לכתחילה' רח"ל.

◆ ◆ ◆

לסיום נקודה זו, מחובתנו להעיר את תשומת לב הקורא:

גם על אותו תלמיד חכם "שעבר עבירה בלילה", שלא הפך את מכשולו לשיטה ח"ו, אלא "עשה תשובה" - אין מצננה אותו הגמרא, ואף אסור לנו, לחשוב שעבירתו אינה עבירה אלא מצוה... וכך גם רבינו בשיחתו משאיר את טעותו של הצדיק בגדר 'טעות', ואינו מורה לנו להחשיב את הטעות כדבר צודק... ודי לחכימא.

◆ ◆ ◆

עוד מחובתנו להעיר ולהדגיש, במאמר המוסגר:

גם אותם שטעויותיהם ומכשלותיהם אינן מפקיעות אותם

מגדר 'צדיקים' - אין בכוחם לתקן את נשמות ישראל.

שכן, רק הצדיק אשר "לא טעם טעם חטא מימיו" - "העיניים שלא היו להם שום הסתכלות בזה העולם, האזנים שלא שמעו שום קול של זה העולם, וכן שאר כל האיברים והחושים"[[] - רק הוא יכול לעסוק בתיקון העולם בשלימות.

וגם אם השאר, זכאים להיות 'ראשים' ומנהיגים ברמה מסוימת[[], אין בכוחם להחזיר בני ישראל למוטב. שכן:

אפלו בקדשה יש כמה וכמה ראשים, פי כל אחד כפי חלקו שזכה לברר איזה חלק מהארבעה יסודות על ידי ברור מדותיו ותאודתיו, כמו כן יש לו איזה חלק ב'ראשית' והתנשאות הנמשכין מבחינת ברור הארבעה יסודות שנקראים 'ארבעה ראשים'. אבל כל אלו הראשים, מחמת שלא בררו עדין את כל הארבעה יסודות לגמרי בתכלית הברור, פי עדין נשאר אצלם איזה אחיזת הרע מאיזה מדות ותאות. וכמו ששמעתי מפי רבנו זכרוננו לברכה שיש כמה צדיקים ששברו התאות, אבל עדין נשאר אצלם שמץ מנהו. ואלו הצדיקים אין להם כח להחזיר בני ישראל למוטב! פי אם בכח הצדיק האמת הראש בית האמת שזכה לבטל הרע בתכלית, פי מחמת שאין בו שום רע כלל על פן יש לו כח לתקן כל הנפשות המקרבים אליו להחזירם לה' יתברך.

[[]ליקוטי הלכות, שבת ד, ט)

ומי שאכן משתדל ללא הרף להגדיל את שמם ופרסומם, מעל ומעבר למציאותם האמיתית, הוא עמלק בכבודו ובעצמו, שכן:

אפלו ראשים שיש להם חלק בקדשה, שהם אנשים כשרים קצת, ואפלו אם הם צדיקים, רק שיש בהם עדין איזה אחיזת הרע, ואין להם כח להוציא את ישראל מרע לטוב - מרצה עמלק שכל אלו הראשים יהיו גדולים ומפורסמים בשם גדול בעולם, ויהיה להם התנשאות גדול. וכל פנותו הרעה, רק כדי להעלים על ידי שם הראש בית האמת, שהוא הראש של כל הראשים שבעולם, שעקר תקונו כל בני עולם לשוב לה' יתברך הוא על ידו דיקא.

... פי עמלק מרצה שכל העולם יתקרבו לאלו הראשים, אף על פי שהם צדיקים קצת, כדי להרחיקם מהצדיק הגדול הראש בית

האמת. פי כל תחבולותיו לרחק ישראל מהצדיק הראש בית האמת, שכל תקונו נפשות ישראל וכל העולמות על ידו.

[[]שם)

נחזור לענין ראשון:

'צדיק' - במובן הבסיסי והמינימלי - אינו אלא מי ששומר ומקיים כל מצוות התורה בכל פרטיהם ודקדוקיהם. אך אם הוא "נוטה אפילו מדקדוק אחד של סופרים" בשאט נפש, אינו 'רב' אלא 'אלי'.

אל תאמין בעצמך עד יום מותך

ועתה, שימו לב:

גם מי שבתחילתו היה צדיק מושלם, אינו מובטח שלא יפול לעולם, וכפי שאנו רואים בחוש:

ש'לפעמים צדיק גדול ועובד ה', נופל מעבודתו, ולפעמים נופל לעברות גמורות רחמנא לצלן, עד שיש שנפלו מאד שנעשו רשעים גדולים מאד רחמנא לצלן, שהחטיאו את הרבים, ומתחלה היו צדיקים גדולים, כמו ירבעם בן נבט, ואחר, וכיצא בהם בשאר הדורות.

[[]ליקוטי הלכות, ברכת השחר ג, ג')

ועל פן אמרו רבותינו זכרונם לברכה "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", וכמו שמצינו כבר כמה צדיקים ואנשים גדולים וכמה אנשים כשרים וחשובים שכבר עסקו בעבודת השם באמת ימים ושנים, ואחר כך נלכדו בעברות חמורות חס ושלום רחמנא ליצלן, וכמוכא בכתבי האר"י מנה.

[[]ליקוטי הלכות, גרים ג, יח)

ואף מי שזכה להיכנס לפני ולפנים, אינו בטוח בעצמו, כפי שאמרו חכמינו ז"ל:

אל תאמין בעצמך עד יום מותך. שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהונה גדולה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי.

[[]ברכות כט ע"א)

שכן, אפילו צדיקים גדולים ומופלגים שכבר ביטלו לגמרי את היצר

ואצל צדיקים נוראים כאלה מתקיים הפסוק "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" בדקות עצום, דק מן הדק עד אין נבדק, בעיניים רמים ונשגבים בהנהגת תיקון העולם וכיו"ב. ועל דרך טעותו כביכול של משה וכיו"ב, אשר כל האומר שחטא ח"ו כפשוטם של דברים אינו אלא טועה, ואכמ"ל.

וצדיק כזה, אשר בירר לגמרי את הד' יסודות שבו, אינו מתיירא מעבירות שבידו, וכמו שפירש רבינו [[]ליקוטי מוהר"ן, ח) שאין בידו וכוחו לעבור עבירות. משאי"כ מי שעדיין לא זיכך עצמו לגמרי הרי הוא ירא מעבירות שבידו: "שבידו דייקא, כי באמת אין לו שום עבירה, רק שהוא ירא עדיין מעבירות שבידו וכוחו לעשות, כי הרע עדיין בכח, כי לא זכה עדיין לבחינת 'לא יאונה לצדיק כל און', ואינו בטוח עדיין שלא יארע לו מכשול עבירה חס ושלום"[[] (שם)

א מתוך לשונו של מהרנ"ת על רבינו הקדוש, בתיאורו על הסתלקותו: "אשרי הגוף שלא נהנה מהעולם הזה כחוש השערה, אשרי העיניים שלא היו להם שום הסתכלות בזה העולם, כי כל העולם כולו לא היה עולה אצלו כהרף עין, אשרי האזנים שלא שמעו שום קול של זה העולם, וכן שאר כל האיברים והחושים, כמובין כל זה בהמעשה של השבעה בעטלירס סיפיר, עיין שם היטב והבין כי לא קידמו אדם בעולם לספר שבחים כאלה על שום צדיק, ומן הסתם כשהוא ידע לספר כל זאת, היה אוהו בכל זה. ואם תשים לבך להסתכל שם היטב היטב בעין האמת, אז תבין מעט עוצם גדולת קדושתו העולה על כל הקדושות, אשרי לו"[[] (ימי מוהרנ"ת, טו).

יב של פסיקת הלכה, או לעורר את קהל שומעיהם בדברי כיבושין לתשובה ולתיקון המעשים, ובעוד בחינות רוחניות שונות 'ראשות' ו'מנהיגות', ואכמ"ל.

יג והביא שם דברי הארז"ל ש"כל זה נמשך מצד גלגולי הנשמות, שלפעמים נתעבר באדם נשמת אדם בליעל וכו', ועל ידי זה יכול פתאום ח"ו להתהפך לאיש אחר ח"ו", עיי"ש שהאריך בענין היכלי התמורות.

יד ועיין בישמח משה, ששאל: "דהנה במקום אחד אמרו חז"ל (ברכות כ"ט ע"א) 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך, שהרי יוחנן כהן גדול שימש בכהונה גדולה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי'. אלמא דהשי"ת אין מוחה ואין מונע להבחירה בשום פעם. ובמקום אחר דרשו על פסוק 'רגלי חסידיו ישמור', כיון שעברו רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב לא יחטא' (יזמא דף ל"ח ע"ב), והדברים נראין כסותרין את עצמן? וי"ל דממשול שוגג השי"ת שומר, דחטא היינו שוגג, אבל אם רוצה להרשיע במזיד, השי"ת אינו מבטל הבחירה" (ישמח משה, פרשת ראה, דף קי ע"א). ועיי"ש תירוץ נוסף, דבתוהא על הראשונות שאני.

הרע הנמוך והמגושם, ויצרם הרע אינו אלא 'מלאך קדוש', עלולים גם הם ליפול ח"ו.

כי אף על פי שזה היצר הרע של הצדיקים הוא בחינת מלאך הקדוש ממש, והוא רק בחינת דינים עליונים שלא זכו עדין להמתיקם וכו', אף על פי כן גם הצדיקים שאינם זוכין להמתיק אלו הדינים ולשבר זה היצר הרע שהוא מלאך הקדוש, יכול אחר כך להתגרות בהם כל כך עד שיפיל אותם מאד חס ושלום, ויטעה אותם מה יתברך ויתעה אותם מאד, כמו שטענו אז בעגל לולי משה שעמד בפרץ והוציאם מזה וכפר בעדם. וכן עברו פהנה וכהנה על פמה גדולים, שהיו גדולים במעלה ואחר כך נפלו מאד רחמנא לצלן. וכל זאת נמשך מבחינה הנ"ל. ועל פן אמרו רבותינו זכרונם בברכה "ואל תאמין בעצמך עד יום מותך", על פן צריכין תמיד לצעק אל ה', ולסלק ולהשליך מאתו כל החכמות שמהם כל הבבלים, רק לילך באמת ובתמימות, ואז לעולם לא ימוט.

(ליקוטי הלכות, שילוח הקן ד, ו)

יתירה מזו, אנו מוצאים בתנ"ך ובדברי חז"ל: גם 'נביאים' שהיו נביאי אמת, עלולים ליפול ולהפוך לנביאי שקר רחמנא לצלן. וכמו שאמרו בגמרא:

גגון חנניה בן עזר שמתחלתו נביא אמת, ולבסוף נביא שקר. (סנהדרין ז ע"א)

ונביא שכזה, גם אם ראינו אצלו מופתים אמיתיים בהיותו נביא אמת, אסור לנו לשמוע אליו לאחר שנפל.

ואף אם יאמר:

סמוך עלי, שהרי מחזק אני על ידי אות ומופת שנתתי לך כבר.

(רש"י, שם)

אין אנו סומכים על מופתיו של פעם^{טו}, שהרי כבר נפל ונעשה נביא

^{טו} כמבואר בליקוטי מוהר"ן תורה ע"ב, עיי"ש.

שקר^{טז}.

כך היה גם אצל 'עדו הנביא' אשר האמין לנביא השקר - 'נביא אחד זקן יושב בבית אל' (מלכים א יג, יא) - שבא ואמר לו 'גם אני נביא כמוך' והסיתו לעבור על פי ה'. כשהסיבה מדוע שמע לו עדו, הייתה:

כי הנביא אשר השיבו, היה נביא אמת מתחלתו, והוא שאמר אליו 'גם אני נביא כמוך'. וללא שהיה נודע אצלו שהיה נביא מתחלה, לא היה שומע לו ולא היה מאמינו, אלא שלאחר מכן נעשה נביא שקר. וכמו שקרה לחנניה בן עזר שאמרו בסנהדרין סוף פרק הנחנקין שהיה נביא אמת ולבסוף נעשה נביא שקר. (שו"ת הרשב"א חלק א סימן יא^{טז})

ועל אף שאותו נביא היה נביא-אמת בתחילתו, נענש עדו הנביא על אשר שמע לו בהיותו כבר נביא-שקר, ואכל אותו אריה ומת^{טז}.

שכן, גם נביא אמת עלול להתקלקל ולהשתבש באמונתו ולהפוך לנביא שקר, ושוב אין להאמין בו ובמופתיו הפלאיים, וכלשון הרשב"א:

אין ראוי להשען על הפלא במצוות תורה, מן התורות והאמונה. ואף אם היה נביא אמת, אפשר שנתקלקל ונשתבש באמונתו, שמקורי בני אדם רבים. וכמו שקרה לחנניה בן עזר שהיה נביא אמת ונעשה נביא שקר, ויתעה את העם בשבוע דעתו ויאמר שהשם יתברך צוהו ככה. ועל פן כשתתבונן ותסתכל בדברי התורה ובמה שנוהגת בכלל נתינת המצוות, תראה שהקפיד הכתוב בזה הרבה.

(שו"ת הרשב"א החדשות מכת"י, סימן שסז)

וגמא נוספת לכך, נוכל למצוא בתורה עצמה, במעשה המרגלים: המרגלים, הרי היו נשיאי ישראל, כשרים וצדיקים, עיני העדה. ואעפ"כ כאשר חזרו מארץ ישראל והטעו את לבב העם, כנגד דברי משה, 'היה ראוי לבני ישראל שלא יתורו אחריהם'.

ובזה לימדונו לדורות:

שהגם שהעשרה נשיאים עיני העדה אמרו כן, היה ראוי לבני ישראל שלא יתורו אחריהם. והוא ללמד לכללות ישראל שהגם

שהיו נביאי שקר או מנהיגים מרובעים ושאר גדולים, ויראו שנוטים מדרך השם יתברך לפי פשוט^{טז}, לא ישמעו להם כלל!

(חידושי הר"מ, מסכת גיטין, השמטות לפרשת שלח)

ומסיים:

ואפשר יהיה עוד נסיגות פאלו קדם הגאולה!

(שם)

כללו של דבר:

גם גדולים וטובים, נשיאי ישראל, נביאים אמיתיים, כהנים גדולים, וכיו"ב - אם נופלים ועוברים הם על פשטות תורת משה, גם אם העבר שלהם מפואר ביותר, אסור לנו להעמידם על חזקתם, ולומר 'גדולים היו וגדולים נשאר'. אלא כיון שסרחה, ירדו מגדולתם וצדקותם.

"אל יבקשו תורה מפיו"

גם רב גדול הנצרך לקהילתו ואנשי עירו, אם סרח - אין לבקש תורה מפיו. כדאיתא בגמרא:

ההוא צורבא מרבנן דהוה סגנו שומעניה [רש"י: שיוצאין עליו שמועות רעות]. אמר רב יהודה: היכי ליעביד? לשמתייה - צריכי ליה רבנן [רש"י: דאתריה, דהנה רבהון]. לא לשמתייה - קא מיתחיל שמא דשמאי. אמר ליה לרבה בר בר חנה: מידי שמיע לך בהא? אמר ליה: הכי אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא', אם דומה הרב למלאך הכי - יבקשו תורה מפיו. ואם לאו - אל יבקשו תורה מפיו [רש"י: הואיל וסגנו שומעניה, הא דצריכי ליה רבנן לאו כלום הוא, דמוטב דלא ילפי מיניה]. שמתייה רב יהודה.

(מועד קטן ז ע"א)

ואף שהיה 'רב המקום' - כדברי רש"י דהוה 'צריכי ליה רבנן דאתריה דהוה רבהון' - לא עמדה לו חכמתו וצדקתו שלעבר,

ונידהו רבי יהודה. ולעת פטירתו, בראותו את אותו המנודה, חיך רבי יהודה, כשהוא מסביר את חיובו ושמתחו ואומר לו:

לאו בדידך מחייבנא, אלא דכי אזלינא להווא עלמא בדיחא דעתאי דאפילו לגברא כותך לא חניפי ליה!^{טז}

(שם)

ומשמם פסק הרמב"ם להלכה:

הרב שאינו הולך בדרך טובה, אף על פי שחכם גדול הוא וכל העם צריכין לו, אין מתלמדין ממנו עד שובו למוטב, שצאמר "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא", אמרו חכמים: אם הרב דומה למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו. אם לאו, אל יבקשו תורה מפיהו.

(רמב"ם, הלכות תלמוד תורה, פרק ד הלכה א)

וכן נפסק בשולחן ערוך:

הרב שאינו הולך בדרך טובה, אף על פי שחכם גדול הוא וכל העם צריכים לו, אין למדין ממנו עד שיחזור למוטב.

(שולחן ערוך, יורה דעה רמו, ח)

וכבר כתבו הפוסקים שאסור לנו לילך בדרכו של רבי מאיר אשר "תוכו אכל קליפתו זרק", ולמד מרבו 'אחר' גם לאחר שיצא לתרבות רעה, מפני

שבזמן הזה אין דעת שלמה שתקרא גדול להתיר לו ללמוד מחכם רשע, שדוקא רבי מאיר שהיה שלם בדעת ובידיעה הוא שהתר לו הדבר, שאין לחוש ודאי שילמד ממנו רשעו ... לזה סתם רמב"ם לאסור ללמוד מהרב שאינו פמלאך, בין לגדול בין לקטן, כי הדורות נתמעטו, ואין לנו הטר זה אלא ברבי מאיר וכיוצא. וצא ולמד מדברייהם ז"ל שאמרו: אם הראשונים פמלאכים וכו'.

(אור החיים, פרשת ראה, עה"פ שמור ושמעת)^{טז}

סוף דבר הכל נשמע:

התנאי הראשון של 'צדיק' הוא שאינו 'רשע'... אינו עובר על שום מצוה ממצוות התורה, ועל שום פרט ודקדוק מהלכותיהן.

כא שוב, ההדגשה: 'לפי פשוט'. שכן, אם דבריהם של אותם מנהיגים הם כנגד התורה ע"פ 'פשט פשוט' של הגמרא ופוסקים, אסור לנו לשמוע להם.

כב סוד ענין 'דומה למלאך ה' צבאות', ראה בליקוטי מוהר"ן (תורה לא, ותורה לג).

ומן הענין לציין לפירושו הנפלא של ה"שמוח ישראל" (פרשת שלח) שהרב צריך להיות דומה למלאך במהותו, שהוא בעצמו אינו כלום וכל תפקידו למלא שליחות, ועל שם שליחותו הוא נקרא. ורק רב כזה שאין לו משלו כלום וכל עניינו רק להעביר תורת ה' בהתרתה, רק הוא יכול להשפיע על תלמידיו שומעי דבריו ולרפא נגעי לבבם.

כג ומוזה מוכח דהוה גברא רבה, וכמו שכתב שם רבינו חננאל: "ואמר רב יהודה בעידנא דשכיב בדיחא דאפילו לגברא רבא כי האי לא חניפי ליה".

כד וכן כתב הש"ך, ותיריך עוד דאנן לא סבירא לן להלכה כר"מ. וז"ל: 'הוי ליה להרמב"ם וסייעתו לחלק בין גדול לקטן וי"ל דסבירא ליה כמ"ש התוספות שם וז"ל והא דריש פרק בתרא דמ"ק דשמתוהו כו' איכא למימר דקטנים הוי דגרסי קמיה וחיישי' דלמא ממשכי עכ"ל, אם כן חזינו דאף בימי הש"ס היו קטנים, וכל שכן בזמן הזה שכולם נחשבים קטנים כמ"ש אם ראשונים בני אדם אנו כחמורים ולא כחמורו של רבי פנחס בן יאיר כו' ואם כן בזמן הזה אין חילוק. והגאון אמ"ו ז"ל תריך דס"ל מדקאמר ר"ל ר"מ קרא אשכח כו' משמע ר"מ סבירא ליה הכי ואנן לא קי"ל כוותיה, וכה"ג כתבו התוס' והרא"ש ושאר פוסקים בפרק קמא דחולין (דף י"א) גבי ר' מאיר לא אכיל בישרא כו' ע"ש והיינו דקאמרי התם בשי"ס דקודשא ב"ה לא קאמר שמעתתא משמיה דר' מאיר הואיל וגמר שמעתתיה מפומיה דאחר ע"ש" (שי"ך, יו"ד סימן רמו ס"ק ח). ועיין עוד ביברכי יוסף' שם.

סיפור התקרבותו
המפעים של האברך
הנלבב הר"ר אפרים
בידרמן הי"ו // החיפוש
והגעגוע, הדרך הארוכה
אל נקודת האמת
והמניעות העצומות סביב
הנסיעה לר"ה // "ואומר
לך בדמיך חיי"

ישראל הלוי

"עֵד שֶׁמִצֵּאתִי"

”דע לך כי הרבה

עמל ויגיעה היה לי עד שקרבתיך, וקצת תוכל להבין ולהרגיש בעצמך כמה ניסים שנעשו למען כדי שתתקרב, במילים אלו מבטא רבי יצחק ברייטער הי”ד באגרת ”התעוררות להתבודדות” את הנפלאות הרבות לצד ההרפתקאות השונות המתדפקות על פתחו של מי שמבקש להטעים את נשמתו ממנו הנחל נובע. במערכת ’אבקשה’ ביקשנו לשוחח עם האברך היקר ר’ אפרים בידרמן הי”ו ולשמוע ממנו מכלי ראשון את השתלשלות מסעו האישי.

על פלגו מים

בטרם ניגע בסיפור ההתקרבות עצמו, נבקש לשמוע מעט על המקום בו גדלת והשורשים בהם אתה נטוע?

”משיח יספר לכל אחד מה שנעשה עמו בכל יום”, פותח ר’ אפרים בחן, ”את הסיפור המלא יוכל לספר רק המשיח בעצמו, כעת, בזמן הסמוך לגאולה, נוכל לגעת רק בראשי פרקים בקצרה, ובעיקר לנסות ולהוציא נקודות חשובות ’למעשה’, כאלו המסוגלות לעורר את הקורא לעבודת ה’ ולהתקרבות חדשה לנשמת הצדיק.

”אפתח בכמה מילים על משפחתי ואשתדל לגעת במספר נקודות ציון ואבני דרך, כאלו שממבט לאחור היו עובדי ’תחנות מעבר’ בדרך להתקרבות לרבי, וכמו שמוהר”ת מתבטא בלשונו הק: ”חשבת מרחוק להטיב אחריתי וקרבתני” (לקו”ת ב’ תניא), כלומר: שיש”ת כבר מסבב עם האדם סיבות ועניינים מאז ומקדם על מנת לקרבו אליו יתברך. ובכן, נולדתי בירושלים עיר הקודש, למשפחה נפלאה ומיוחדת במינה. משפחתי הענפה משתייכת כבר מספר דורות לאחת החסידיות המפורסמות בירושלים, ושם ספגתי מראות רבים של עבודת ה’ והתלהבות אש קודש בקיום המצוות וכפי שארחיב בהמשך. ”בהיותי בן חמש שנים, נחלה אבי מאוד. הוא אושפז רבות ובהגיעי לגיל שמונה הכביד חוליו עלי, עד שלמגינת לב נלקח אל בית עולמו. באותה תקופה דומה כי עולמי חרב בעדי, איני מאחל לאף יהודי את החוויה הקשה הזו, להתיתם מאב בגיל כה צעיר. במקביל, רצה ה’ יתברך לנסות את משפחתי בניסיון נוסף וגם אחי הי”ו נחלה לפתע במחלה מורכבת מאוד. כתוצאה מכך ילדותי התערערה שוב ושוב, והאמת, שלולא אמי תחי אשר בעוז ובגבורה

אימצה את רוחי, מי יודע היכן הייתי היום. במבט לאחור איני יודע מהיכן שאבה את הכוחות העצומים הללו. במסירות נפש נטלה על עצמה את עול הפרנסה ולחמה את מלחמת הישרדותה. הודות לה זכיתי לגדול בבית של יראת שמים ובריאות הנפש, שכן היא אשת רוח - כזאת היכולה להלך כנגד רוחו של כל אחד מילדיה, וממש השקיעה את כל כולה לחזקו ולאמצו בגשמיות ורוחניות.

”אחד הדברים הבולטים שהכניסה בנו אמי, היה מידת האמת. עניין זה היה נר לרגלה ועל כך הייתה מוכנה למסור את נפשה. דבר נוסף שהזכירה בנו אמי תחי: עזות דקדושה. אומץ וחוקק לב לא להתפעל מאחרים. בהמשך ראיתי את הדברים באור רחב יותר במשנתו של רביז”ל על הפסוק ”אחד היה אברהם” שכדי להיכנס לעבודת ה’ באמת, צריך האדם להיות כמו אברהם העברי, אשר כל העולם נמצא בעבר אחד והוא בעבר שני.

”למעשה, כאשר אני נזכר בימי הילדות, לא אוכל שלא להזכיר את סבי היקר, אב אימי, ר’ אלימלך איזק ז”ל. תקצר היריעה מהכיל את דמותו המיוחדת ואת אמונתו היוקדת. סיפרו לי שכאשר חתנו ר’ הלל חזן ז”ל נפל מגג הבניין ונהרג, אזי לאחר מסע הלוויה, כאשר עלו כולם אל בית האבלים, נכנס סבי בחטף לחנות ”עץ הזית” במאה שערים וקנה חתיכת עץ גלופה, עליה חרט את המילים הבאות: ”תמים תהיה עם ה’ אלוקיך” (דברים יז, ג), התהלך עמו בתמימות וצפנה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלוך (רש”י שם). וכך כאשר לוח העץ בידו נכנס הביתה ואמר לבני המשפחה: ”נכון, הכאב הוא איום נורא, בכינו ונבכה עוד ועוד, אבל בכל זאת אין לנו שום שאלות על ה’”. מאז, הוסיף וחזר על משפט זה בכל עת.

בהיותי בן 12 שנים, נפטר סבי. ואז הרגשתי את יתמותי בכפל כפליים. הכאב היה גדול אך אמי תמיד עמדה לצדי, חובשת ומרפאת, מעודדת ומגדלת באהבה.”

החיפוש מתעורר

כיצד המשיכו חיפך מאותו מקום של התחזקות?

בהגיעי לגיל ’ישיבה קטנה’ רצתה אמי תחי, בשונה מאחיי הקודמים, שאלך ללמוד בישיבה ’כלל חסידית’, ולא בישיבה של החסידות אליה

השתייכה המשפחה. ואכן בס”ד התקבלתי לאחת הישיבות הטובות ביותר בירושלים. למעשה, הייתה זו הפעם הראשונה שנעתקתי מאזור הנוחות שלי, ומהמראות הרגילים עליהם גדלתי. התחלתי להכיר בחורי חמד יקרים מכל מיני סגנונות ומחסידויות נוספות, וההגרם לי להבין שעל מנת לקבל תחושה של יציבות ויחידות, עלי לחתור ביתר עמקות אחר משנתה של החסידות ממנה הגעתי.

”בתקופה הקרובה אכן העמקתי ביסודות החסידות, למדתי קצת יותר על הדרך, המנהגים, הסיפורים המיוחדים על צדיקי השושלת, ובעיקר השקעתי בקשר אישי עם האדמו”ר. כך יצא שבכל הזדמנות הייתי נכנס בקודש פנימה להיוועץ ולהתברך. כתוצאה מכך נוצר מצב מעניין, שכל אימת שהתעוררה לעיתים שאלה בין הבחורים ”שלנו”, הייתי אני השליח לשאול את האדמו”ר. כל הדברים הללו נתנו לי הרגשה טובה ומילוי רוחני של ממש.

”בישיבה קטנה, לא הכרתי כל כך בחורים מחסידי ברסלב. אך כעת אני נזכר לטובה בחבור מיוחד, נכד וצאצא של הצדיק מטשורנוביל בעל ’מאור עיניים’, שאביו התקרב לברסלב. עם הזמן נרקם בינינו קשר טוב ומיוחד, מאוד התפעלתי מהכנות שלו. הייתה בו מין אמת פנימית שגרמה לי לרצות לדבר עמו עוד ועוד. פעם דיברנו באריכות על עניין הנקודות הטובות שיש בכל יהודי ולבסוף אמר לי שזה ע”פ תורה רפ”ב. משום מה האותיות הללו נחרטו לי עמוק בלב, אך לא עשיתי מכך עניין.

”כאשר סיימתי את ה’ישיבה קטנה’, המשכתי לישיבה גדולה. עברה תקופה נוספת והבחור עליו ספרתי לעיל עמד להתחתן, ביררתי את האפשרויות להגיע לאולם ואמרו לי שמוציאים אוטובוס מטעם ’מורשת הנחל’. התיישבתי בין הנוסעים ובדרך נעמד אחד וחילק לכולם תפילה ל”ב על ריקודים בחתונה. הדבר היה בעיני לפלא גדול, תפילה על הריקודים, מי בכלל חשב לעשות מכך עניין בפני עצמו ועוד עם הכנה ותפילה... ”במשך החתונה שנערכה בבין הזמנים של חודש אב, שרו את השירים של ראש השנה, והייתה בחלל האולם מין התלהבות לא נתפסת. אחד מהרוקדים הסביר לי שיש במעגל מספר מקורבים טריים שכוספים מאוד להגיע לאומן בפעם הראשונה (היו אלו ר’ מתתיהו לידר ור’ מגדל פיין).

”בישיבה גדולה כבר הכרתי יותר חסידי ברסלב, מתוך הגוונים הרבים שהיו בישיבה. היה קשר תמידי וספונטני בין הירושלמים לברסלבר חסידים. אהבתי את העליזות ואת הקלילות בהם קיבלו כל אחד מבני הישיבה. הרגשתי שיש להם חן מיוחד אאך לא עשיתי עם ההרגשות הללו שום עובדא למעשה.

על דעת הצדיקים האמיתיים

כיצד התרחש החיבור הראשון שלך עם ברסלב?

כשחזרתי לישיבה לקיבוץ א’ בחודש אלול תשע”ג, התחלתי ללמוד בחברותא בבקאות עם בחור ברסלבר, הוא היה מגיע אלי כל יום בתחילת הסדר, ואומר לי בתמימות חידושים על תורה ו’ בליקוטי מוהר”ן. תמיד האזנתי לו בהתעניינות, עד שאחר כמה ימים שאלתי אותו: ”מי זאת תורה ו’ שיש עליה כל כך הרבה חידושים?”, והחברותא מיד סיפר לי על הליקוטי מוהר”ן, שאינו ספר של מימרות קצרות או ווארטים על פי תורת הבעש”ט זיע”א, אלא תורות שהם בניינים שלמים המושתתים על יסודות, שלבים וקשרים נפלאים. הוא גם גילה לי שמלבד התורה עצמה יש גם את התפילה שעליה. ואפשר גם להתבודד על כל מה שנאמר שם.

כמה שזה יכול להישמע פשוט וברור, לי זה היה כמו חידוש של פעם בחיים. אותו חברותא גם סיפר לי שהוא קודם-כל עובר על התורה במהירות כמה פעמים, אומר עליה את

האמת שבאותה תקופה לא ממש התחברתי לתוכן, אבל עצם הרעיון תפס אותי חזק מאוד, לראות שני בחורים צעירים איך שכל אחד הולך עם התורה וחי על פיה. הפלא הזה נכנס לי לעצמות

עד התבודדות ועוד בירור. ר’ אפרים בראשית התקרבותו

התפילה ואז מתחיל לעיין לאט לאט. ממילא גם מתחדשים חידושים ודרכים נפלאים הנוגעים ממש לחיי היום יום. הייתה לו גם חוברת חידושים מהרה”ח ר’ משה קרמר שליט”א.

”במקביל לאותו עסק שהיה לי עם החברותא, ישב לפנינו בהיכל הישיבה בחור ברסלבר אחר שהלך עם תורה אחרת, תורה קנ”ה המדברת על אריכת אפיים. היה מרתק לראות אותם מחליפים חידושים האחד עם השני, הוא אמר לו מתורה ו’ והשני מספר על הבנה חדשה בתורה קנ”ה. האמת שבאותה תקופה לא ממש התחברתי לתוכן, אבל עצם הרעיון תפס אותי חזק מאוד, לראות שני בחורים צעירים איך שכל אחד הולך עם התורה וחי על פיה. הפלא הזה נכנס לי לעצמות.

לאחר ראש השנה - תשע”ד, חזרו כל בני החבורה של ברסלב לישיבה ב”אורות” גדולים. ההתלהבות שלהם שבתה את ליבי ואני נזכר איך שבעשרת ימי תשובה של אותה שנה, הייתי באחד מקברי הצדיקים ובפעם הראשונה בחיי אמרתי שם תיקון הכללי.

אחרי סוכות, קמנו כמה חברים ונסענו לקברי צדיקים בצפון. אני וזכר איך עלינו במדרגות הרבות של בית החיים בצפת, ולפנינו הלכו שני הבחורים הברסלבים שהוזכרו קודם, והם, כאילו היו בעולם אחר, דיברו בכזו התלהבות על התורה הנלמדת מתוך הליקוטי מוהר”ן. הראשון על תורה ו’ והשני על תורה קנ”ה. הלכתי אחריהם ולידי היה בחור נוסף מחסידות אחרת. הקשבנו להם ואז הוא אמר לי: ”נו, אפרים, צריך ללמוד מהברסלבר איך ללכת עם דפי גמרא כל היום”. הנהנתי לו בראש, אבל הרגשתי שהתורות של רבי נחמן הם יותר מסוגלים לעניין הזה.

”בתחילת זמן חורף של אותה שנה סיפר לי החברותא שלי, על סדרת שיעורים ששמע לאחרונה בעניין ”תודה והודאה”. משום מה, תפס אותי מאד כל העניין הזה של ’להודות לה’, וככה מצאתי את עצמי יוצא לחורשה הסמוכה לישיבה ופשוט עומד ומוודה לה.”

”אחרי כמה ימים שעשיתי כך, סיפרתי זאת לחברותא שלי והוא אמר לי: ”אם אתה כבר מדבר עם ה’, אולי כדאי שתאמר זאת על דעת הצדיקים האמיתיים?” ואני בתמימותי, התחלתי לומר כך. באופן טבעי הייתי אמור להודיע על הרעיון הזה, אך כשאדם מרגיש בנפשו חיסרון והוא מבקש את מה שמעבר לקיבוץ הרגיל של מסלול החיים, הוא מוכן לקבל בתמימות גם מושגים חדשים, אף כאלו שבימים כתקנם היה בורח מהם כמטחוי קשת.

בני החבורה חיזקו כל הזמן. בני החבורה בריקוד עליז

לולא זה מי יודע היכן הייתי היום. בעידן דחוקות יחד עם בני החבורה

הודאה בעיר ירושלים

"ביום שישי הייתי מתפלל שחירתי בישיבה ואחר כך אומר שנים מקרא. לאחר מכן הולך למקוה ומתכוון כבר לשבת. התפקיד שלי היה להכין את היכל הישיבה לכבוד שבת. הייתי מסדר את הספרים בארונות ושם מפות. בהתקרב חנוכה שעניינו הוא תודה והודאה, ביקשתי מהחבורה שלי שאני רוצה לשמוע את השיעורים של הרסלב'רס על הודאה. וכן תוך כדי סידור הספרים המפות שמעתי שיעור ועוד שיעור. ההתלהבות שקיבלתי באותו זמן הייתה למעלה מכל דמיון. ירדתי ליער ירושלים והודיתי לה' יתברך על כל החסדים שעשה עמי. גם בהדלקת נר חנוכה, אחרי שסיימתי לומר את הסדר של החסידות אליה השתייכתי וחיפשתי כיצד לנצל את הזמן של חצי השעה מול הנרות, ישבתי ודיברתי עם ה' בכל מיני לשונות של הודאה.

באותה תקופה, למרות שבעצם התחלתי להתבודד תמידין כסדרן, עדיין לא הרגשתי שאני הופך לברסלב'ר, אדרבה, ראיתי שגם אחד הצדיקים הקודמים של החסידות אליה השתייכתי כתב בספרו שראוי לכל אדם להתבודד לפני קונו וזה ממש הסתדר לי טוב, אמנם קצת התפלאתי מדוע לא מדברים על כך אצלינו, ולמה לא מקיימים זאת לעובדא ולמעשה, אבל לא הסתכנתי בזה יותר מדי והמשכתי הלאה.

במקביל לכן, עברתי באותו פרק זמן, חוויה אישית מטלטלת במינה. שלא באשמתי התגלגל לידי מקרה עצוב של בחורים שיצרו פחוז עליהם ונפלו לדיוטא תחתונה באופן קשה למדי. כלפי חוץ הם השתדלו והצליחו להיות מחשובי הלמדנים בישיבה, אבל בפנימיות ליבם היו ממש רחוקים מכך כרחוק מזרח ומערב. פניתי בהיסטריה לדבר על התופעה עם אחד מצוות הישיבה, אבל הוא כלל לא התרגש מהעניין. באותו זמן הרגשתי איך שמתקיים בי הפסוק "מוזר הייתי לאחי ונכרי לבני אמי". רציתי ללכת ולצעוק בכל העולם כולו, הרגשתי איך האדמה רועדת תחתיי ואין לאל ידי להושיע. המקרה הזה שבר אותי לרסיסים. הרגשתי כאילו כל האמון שהיה לי עד כה בבני אדם - נסדק ונבקע. אמרתי לעצמי: אם אלה הם החיים, למה לי מהם? ואז, לאחר הרבה הרהורים הבנתי שחייבים להיות גם חיים אחרים, אמיתיים יותר, פנימיים יותר. ככה התחלתי ביתר שאת לחפש את הנקודה השייכת לליבי, את העצות שישפכו לי אור טהור ונקי על החיים בכלל ועל עבודת ה' בפרט.

"בינתיים, המשכתי לשוחח רבות עם בני החבורה הברסלבאית, פה שיחה טובה ושם סיפור מיוחד, אך עדיין לא

ואז, לאחר הרבה הרהורים הבנתי שחייבים להיות גם חיים אחרים, אמיתיים יותר, ככה התחלתי ביתר שאת לחפש את הנקודה השייכת לליבי, את העצות שישפכו לי אור טהור ונקי על החיים בכלל ועל עבודת ה' בפרט

העזתי להשתתף בפועל ב'חבורה' שהם ארגנו בכל ליל שישי או להיכנס למלווה מלכה במוצ"ש. היה חשוב לי לשמור על מרחק מסוים שהרי חסיד של רבי אחר אנוכי. לאחר מספר שבועות הציע לי החבורה שהוכר קודם, ללמוד כל יום עשרה סעיפים מספר המידות, קצת חששתי מההצעה אך אמרתי לעצמי שאין זה ממש ספר של ברסלב, שהרי מדובר במעין ליקוט. מה שמענין, שלאחר הלימוד תמיד ביקש החבורה להוציא משהו "למעשה". ב'עולם' לא רגילים לגישה הזו, המנהג לקחת אחד מספרי החסידות, לפתוח, לקרוא, ולהאמין בעצם הקריאה מועילה לנשמה. אבל כאן ראיתי דרך שונה וזה ריתק אותי. "באותה שנה, ירד שלג כבד באמצע החורף, ירושלים נצבעה בלבן, ומאות מבחורי הישיבה "נכלאו" בתוך מבנה הישיבה מליל שישי ועד יום ראשון. לא הייתה תחבורה ובקושי השיגו מאכלי שבת. השבת עברה עלינו בחושך משום שנפל החשמל, ובמוצאי שבת כבר כלו כל הקיצים והרבה יצאו החוצה לשחק בשלג הרב שנוער על הכביש. הבחורים שיחקו בשלג ולאט לאט הרחוב נהפך למרוקחה, אלה זורקים על הישיבה הסמוכה והם מצידם מחזירים מלחמה השערה, עד שבשלב מסוים פגע כדור שלג באחת משמשות הרכבים שעברו בסמוך. הנהג מאוד כעס, הוא יצא מהרכב והחל לרדוף אחרי הבחורים, לא שככה חמתו עד שנכנס להיכל הישיבה והחל להכות את הבחורים. נהיה פחד בפנימיה והבחורים חששו לצאת החוצה מחמת זעמו של הנהג, בקיצור 'בלגן' שלם. באותה שעה נכנסתי לחדר השיעורים, ושם, בירכתי החדר, אני רואה את בני החבורה של ברסלב, יושבים ומסבים לסעודת מלווה מלכה, בשיא השלווה והחיות. שרים זמירות ואחר כך מדברים בעבודת ה'. התופעה הזו עשתה עלי רושם גדול. הרגשתי כמו באי בודד בעיצומה של מלחמה. כאמור, הייתי אז בתקופה של בירור עמוק בגפש לאן אני שייך ומה אני מחפש, ובאותו רגע, נפגשתי למעשה עם אחד הנקודות היפות שיש בברסלב, היישוב הדעת והבריחה מכל שאון העולם הזה.

כאשר אדם נכנס לחסידות מסוימת, אזי רגילים לומר: פלוני נהיה כך וכך. אבל בברסלב הלשון הוא: פלוני 'התקרב' לברסלב. משום שהאדם לא נהיה ברגע אחד ברסלב אלא הפעולה היא אישית מאוד, התקרבות ואז עוד התקרבות ועוד אחת.

כרטיס כניסה לרבינו

בתוך הדברים אני נזכר במעשה נוסף מאותה תקופה. היה זה בעיצומו של שיעור, כאשר ה'מגיד שיעור' נגע בנקודה מסוימת בגמרא, ועל מנת לחדד את העניין חזר על כך מספר פעמים, אני, שכבר הבנתי בפעם הראשונה, חיפשתי ספר או עלון לקרוא בינתיים. ראיתי ספר עם כריכה מעוינת בשולחן לידי, עם השם "מאור הנחל", הרמתי אותו ודפדפתי בו מעט ולפתע צדה עיני בכתבה מרתקת על ימי חייו של ר' ישראל קרדנר זצ"ל. התחלתי לקרוא ובשלב מסוים שכחתי מהשיעור, שכחתי איפה אני בכלל ונמצא. נשאבתי כולי לליבו של ר' ישראל. לדעתי המאמר הזה היה עבורי כרטיס כניסה לעניין של רבינו. באותה תקופה בני החבורה של ברסלב נזהרו מלומר לי דיבורים חריפים שלא יגרמו לי לריחוק, אבל שם הכל היה כתוב שחור ע"ג לבן. אחרי שסיימתי לקרוא את כל המאמר, הסתובבתי כשיכור ולא מיין במשך כמה ימים. הרגשתי שגם אני רוצה להיות איש כשר ופשוט שמבקש את השם יתברך.

התחלתי יותר להתעניין ברבינו ובתורתו, אך אז ניגש אלי אחד הבחורים שהתקרב אף הוא לברסלב ואמר לי שרוצה לשוחח עמי. הוא אמר ששמע שאני מתקרב לברסלב, וכחבר טוב הוא מציע שאעשה זאת בעדינות ובישוב הדעת. "אני"

הוסיף החבר ואמר "התקרבותי בצורה מאוד חדה ורועשת וסבלתי מכך רבות, שמע בקולי ותסתיר את עצמך בהתחלה". ברגע הראשון חרה לי שהוא מכליל אותי עם חסידי ברסלב, אמרתי לו שאני בכלל לא אווז בלהתקרב לברסלב, רק מאוד אוהב את עבודת ה' שלהם. אבל האמת שבתוך הלב, משהו בתוכי קיבל את הדברים.

למעשה, הייתי מאוד מבולבל. מצד אחד ראיתי את החן והיפוי של אנשי הצדיק וכבר טעמתי את טעם ההתבודדות וקיום חלק מהעצות, אולם מצד שני, כל העניין סביב סוגיית ה'צדיק' הפריע לי מאוד. לא הבנתי למה עושים עסק גדול כל כך מרבינו זה גרם לי למניעות המח באופן שאין לתאר. מאחר שהייתה בי איוה נקודת אמת ותמימות, החלטתי להתייעץ על כל העניין עם האדמו"ר שלי. נכנסתי אליו וסיפרתי לו איך שהתחלתי להתבודד ולהתחבר עם בחורי ברסלב, וכן ללמוד את הספרים. הוא הקשיב ואמר: "להתחבר עם הבחורים, מכך דעתי נווה. בקשר ללימוד בספרים, לא יהיה אכפת לנו אם לא תלמד את הספרים האלו". אני כמוכן הייתי מבוטל לגמרי, ולכן מיד הפסקתי ללמוד ספרי רבינו.

זה היה קשה... שבועיים שלמים בלי לפתוח אף ספר של ברסלב. אבל מאחר שכבר זכרתי הרבה שיחות בע"פ הרהרתי בהם רבות, שהרי רק ללמוד ממש נאסר עלי. הימים הללו עברו עלי במרירות גדולה ולכן החלטתי לנסוע לרבי שוב. נכנסתי ואמרתי: אני מרגיש שחסרים לי הספרים של ברסלב ומה אעשה? אך אז הבנתי ממנו בצורה יותר ברורה, שלא ללמוד יצאתי משם שבור לגמרי והגעתי לישיבה ממש באפיסת כוחות. החברים מהתחבורה שלו מה קרה? סיפרתי להם את שהבנתי מהתשובה של הרבי, והם אמרו לי שאלו בסך הכל 'מניעות'. התגובה הזאת צרמה לי, באותה תקופה חשבתי ש'מניעות' זה כח שלילי ולא יכולתי ליחס חלילה כזו אמירה לרבי שלי. מאז המשכתי להשתתף בחבורה ובמלווה מלכה אך לא יכולתי כביכול לפתוח ספרים. כולם מאוד חזקו אותי ובזמירות של מוצאי שבת כאשר בני החבורה הגיעו למילים 'פתח לי שער המנוטל' מתוך הזמר של המבדיל בין קודש לחול, חזרו על קטע זה כמה וכמה פעמים. הימים היו ימי חודש תמוז והמחשבות הלכו והתחזקו אצלי שאני צריך לחפש את האמת שלי, לבקש את מה שנכון לנשמה שלי, את התרופה הפרטית שלה. ולכן התחזקה אצלי יותר ויותר ההבנה שמקומי אצל רבי נחמן מברסלב, שהרי העצות שלו כל כך מדברות אלי ונראה שדווקא הוא יכול לעזור לי באמת.

כולם משחקים בשלג והם יושבים ושרים זמירות מתבודד בעיצומה של סופת שלגים

אישור לנסוע לאומן!!

כשהגיע זמן אלול, הזמינו לחבורה ביום חמישי את הרה"ח ר' שלום נתן דייטש שליט"א. הוא דיבר על מעלת הלימוד בעיון, ואחר כך ניגשתי ודיברתי איתו כשלוש שעות. סיפרתי שצמם לי לשמוע שכל החלטה של האדמו"ר זה רק מניעות, אך הוא הסביר לי בטוב טעם, שהמושג הזה אינו בהכרח רע, אדרבה, כל המניעות באים על מנת להגביר את החשק, ומכיוון שה' רוצה שאגביר את החשק, אזי הוא שולח מניעה. הוא גם הסביר את ההיגיון מאחורי ההחלטה של הרבי. מאחר שיש לו אחריות עלי, בפרט אחרי שהייתימתי מאבי, וכאשר אני מתקרב לברסלב אני כביכול יוצא מרשותו, ומי יודע לאן אגיע. לכן הרבי דואג שאשאר על מקומי. ויתירה מזאת, הוסיף ר' שלום נתן, רבינו אומר בתורה קנ"ב שכשאדם רוצה להתקרב, לפעמים מעמידים אפילו צדיק ירא שמים למנעו.

זה מאד הרגיע אותי, פתאום הבנתי את כל הסוגיה הזו בצורה הגיונית. דיברנו על עוד נושאים ואז הגענו לעניין של ר"ה. או אז הרגשתי איך ההתלהבות פשוט עולה בעשר דרגות. משהו משתנה בבן אדם והחיות מטפסת למקום אחר. קיבלתי פתאום כיסופים עצומים על ר"ה והתחלתי להתפלל על כך בכל ההתלהבות.

"ביום ראשון י"ב אלול", נכנסתי שוב לאדמו"ר. ומכיוון שלא הרגשתי בנח לשאול שוב, כתבתי על דף: "מצד אחד, אני מאד מרגיש קשר לרבי, ומצד שני, הנשמה שלי מוכרחה ללמוד את ספרי ברסלב, ולא בשביל לראות 'שכלים יפים' אלא כדי לקבל עצות מוכרחות לחיים". לגבי הנסיעה לר"ה החלטתי לא לשאול. חשבתי בליבי שהרי אפילו רבי נחמן מברסלב אמר, שאם יאמר שלא לנסוע אזי צריך לא לציית אותו ובכל זאת להגיע. כשנכנסתי פנימה, הגשתי לרבי את הדף. הוא קרא ושאל "מה עוד?" חשבתי לעצמי שהכוונה על ראש השנה, ואז אמר לי האדמו"ר במן השלמה כזאת: "נו, בסדר". בשבילי זו כבר היתה תשובה על הכל, קשה לתאר את ההרגשה שהיתה לי כאשר יצאתי משם, חשתי כאילו ניתנו לי החיים במתנה. פתאום הבנתי כמה בנפשי היה הדבר, עד היום מצוין אצלי 'התאריך' בו נפתח בפני שער הלימוד בספרי רבינו.

משם חזרתי לאמי שהייתה בבית סבתי, ופגשתי בדרך את ר' שלום נתן. סיפרתי לו בהתלהבות שקיבלתי אישור ללמוד ספרי רבינו ואולי גם אסע לאומן לראש השנה. הוא שמע את הדברים, קצת נלחץ. וענה לי שצריך להיזהר, שהרי לפעמים 'מוטב לחלל שבת אחת כדי לשמור אחר כך הרבה שבתות', הרי אמך תישאר לבדה ויתכן שיהיה לה מאד קשה. כדאי שהעניין יהיה מתואם איתה.

הגעתי לבית אמי. נושא השיחה נסוב על שידוכים בשבילי, ואז אמרתי לפתע שעולה לי רעיון מצוין: "יש הרי צדיק שאמר שהוא השדכן, וכל מה שקורה במשך השנה תלוי בזה שבאים אליו לראש השנה, קוראים לו רבי נחמן והוא טמון באומן". בתחילה היא מיד התלהבה, אבל מרגע לרגע התלהבותה התפוגגה. "וכי לא חסר לך בעיות בשידוכים, שצריך להוסיף גם את אומן ר"ה? ובכלל, יש מתיחות ואנטישמיות וטענות כיו"ב. עד שאמרה לי שנראה לה שממש לא שייך.

ביום שלישי כ"א אלול בערב, נסעו החברים לכנס של איחוד בחורי ברסלב כהכנה על ר"ה. במקביל הציע לי אחד החברים להוציא דרכון, שיהיה לעת מצוא, גם אם בסוף לא אסע, שלפחות יהיה לי לעתיד. הלכתי לשוחח עם הרה"ח ר' קלמן גולדשמידט ז"ל שהיה מאוד קשור לבחורים בישיבה וסיכמתי איתו שהדרכון ישלח לכתובתו. הוא הסכים והוסיף ואמר לי, שקשה לו להאמין שאגיע לאומן, כשעומדים מולו כאלו מניעות, בקושי שבועיים לפני ראש השנה, אבל מי יודע?

הרגשתי שרבינו הוא היה השדכן שלי. לאחר החתונה

לקבוע עצמו אצל הצדיק

ומאז כבר קבעת את מושבך בבית מדרשו של רבינו הקדוש? אומנם הנסיעה הייתה שלב מכריע בהתקרבות, אך לא המילה האחרונה. החלטתי שלבתיים 'ארקוד על שני שולחנות'. להיות מקושר לרבינו הק' ובמקביל לקבל גם מהטוב של החסידות ממנה הגעתי. כך שלדוגמא, ביום כיפור, הייתי כל היום הקדוש אצל הרבי של החסידות ממנה הגעתי. שם, אפילו לא שמו לב שנעדרתי בראש השנה. גם מי שכבר שמע אח"כ שהתקרבותי לברסלב, לא ראה אותי בועט חלילה מהמקום שבאתי. אני חושב שזאת מתנה מיוחדת שקיבלתי מרבינו הק', להמתין ולהמתין, בלי לדחוק את השעה. עוד התבודדות, עוד בירור, והכל לפי כוחות הנפש שלי. הכלל שלדעתי זה יסוד גדול למקורבים: לא חייבים לשנות מיד את הזהות והשיח. אולי יש כאלו שדווקא ככה טוב להם, אבל באופן כללי, צריך הרבה סבלנות והמתנה. הזמן עושה את שלו ולאט לאט אדם לומד בדיק מה הוא ולמי הוא שייך באמת.

מעניין לציין כי בצום גדליה של אותה שנה, עוד בהיותי באומן, החלו להציע לאימי את השידוך שלי. ב"ה אחרי כמה חודשים התארסתי, וכמובן תליתי זאת בזכות שהוית בראש השנה אצל רבינו הק', אצל השדכן האמת'.

להשאיר הכל מאחור

לסיום, נבקש לשאול: כאחד שהתקרב מחסידות מסודרת מאוד, כזאת הדואגת למשפחות הקהילה באופן מיוחד לכל צרכיהם, החל ממוסדות לימוד, 'כולל' לאב המשפחה, סידור עבודה לבי"ב, חבורות ומלגות לפני החגים. לא היה לך קשה להתנתק מכל הטובות הללו?

זאת שאלה חשובה ואענה על כך במשל: אדם עומד בתחנה ביציאה מהעיר ומבקש לקחת 'טרמפ' לכיוון הצפון. לפתע עוצרת לידו מכונית יוקרתית ומפוארת. עם מושבים נוחים במיוחד, וילנות מיוחדים במינם, נהג הרכב פותח את החלון ואומר שנוסע לכיוון הדרום. וכי יעלה על הדעת שאותו אדם יעלה על הרכב רק בגלל הנוחות של המושבים? ברור שלא. הרי הכיוון שלו הפוך בדיוק. זאת בעצם התשובה לשאלה. וכי מה יועילו לי כל ההטבות וחיי הנוחות אם אני מבקש יעד אחר? אני צריך מקום שידבר לנשמה שלי, שירפא אותי, שיימלא לי את כל החסרונות, ולכן אם תעצור ליד מכונית שנראית 'פשוטה' אבל מגיעה ליעד אותה אני מבקש, אזי אעלה עליה בלי שום שאלות. אבל האמת שהרבה מכל העניין הזה, שייך ממש למניעות המוח. ב"ה גם בברסלב יש מוסדות וכוללים והרבה דברים טובים שנותנים לאדם ישוב הדעת והרווחה. הכלל, שאני מודה לקב"ה שקירב אותי לכוה רבי אמת, לכו דעת אמת, ויה"ר שיקויים בנו הפסוק "כי מלאה הארץ דעה

את ה" במהרה בימינו, אמן. ///

שהרגשתי שהאווירה הומתקה. אמי סיפרה שקשה לה מאוד שנסעתי אבל היא מאחלת לי בלב שלם חג שמח, והוסיפה שמוחלת על כל המתח שנהיה מחמת הנסיעה. מצד אחד שמחתי שהיא מוחלת ומשלימה עם המצב אך מאידך כאב לי מאד לחשוב על צערה. וכפי שכבר אמרתי קודם: יש כזו טעות בעולם, ש'ברסלב חסיד' יש לו איזה קלף מיוקח שנקרא "הכל מניעות". מתי שרוצה שולף את זה מהכיס ודורס את כל סביבתו ללא רחמים. בעוד שרק ה' יודע איזה זיכרון עובר ברסלב'ר חסיד בכוה מצב. רבינו הרי מכניס בתלמידיו כזה רחמנות, לחשוב על הזולת, לאהוב כל אחד ולהתחשב בצרכים של השני, ולכן אי אפשר לתאר את יסורי הנפש שהיו לי. הרצון לא לפגוע בבני המשפחה הקרובים מול הכיסופין לעשות רצון צדיק וללכת עם האמת שלי עד הסוף.

למנחה של ערב ראש השנה הלכתי לקלויז. עמדתי בגלריה בין הספסלים באופן שראיתי את הקלויז למטה. בהתחלה היה לי קצת קשה עם הנוסח משום שהורגלתי לסגנון אחר, אבל מהר מאוד נשאבתי לתוך השמחה הגדולה ששרתה על פני המתפללים. הרגשתי את החירות, ואת האחדות וזה ריפא לי את הנפש. ימי ראש השנה עברו עלי במוחין דגלות ובאמונה גדולה בכוחו של הצדיק, ובשבת שכונסתי לציין התחלתי להודות על כל מסע ההתקרבות ובעיקר על הנסיעה הקדושה. כאן הלב נפתח לגמרי והתחלתי לבכות כפי שלא ידעתי מעולם. זה הזכיר לי את מה שרבינו מביא בתורה של "ימי חנוכה" שעיקר שלימות הדיבור זה בשב"ק. כך זכיתי בפעם הראשונה להיות באומן בראש השנה שנת תשע"ה לאחר מניעות עצומות.

בצום גדליה התקשרתי לאמי, והיא כבר ממש חיקתה לי. היו מעט עיכובים בנסיעה ובטיסה אבל בחסדי שמים לא התעכבנו מדי. מיד כשנחננו נגשתי לברך 'הגומל' בבית הכנסת שבשדה התעופה. ואמי מרוב ציפייה התעכבה בבית ולא יצאה לעבודתה. כשהגעתי היא קיבלה את פניי בשמחה ובכבי. והוסיפה לתאר את הבכיות שהיו לה ברה"ב במילים 'הבן יקיר לי אפרים'. בתגובה עניתי לה בכבוד גדול, וסיפרתי לה כיצד הנסיעה הועילה לי לנשמה וכמה חיות וחיוק קיבלתי. לפני כן התפללתי רבות לה' שיתן לי את המילים הנכונות מה לומר ומה לא לומר. בסיעתא דשמיא תפילתי התקבלה, והיא אכן הייתה הרבה יותר רגועה ומפויסת.

הלב בוער לאור הנעלם. ציון רביז'ל באומן

המלהמה על הלב

ר' אפרים, אתה חייב להסביר לנו, כיצד הצלחת באמת לעמוד מול שכנועים שכאלו?

ברוך ה', דווקא הרעיון של הגבאי לדבר בשם ההגיון ולא כהוראה מהאדמו"ר הייתה זו שהקלה עליי להתנגד לדבריו, כי אם באותו זמן הגבאי היה מדבר בשם האדמו"ר, ואומר לי ברוות שהרבי מבקש שאחזור, אזי הייתי חוזר, חד משמעית. לא הייתי מצליח לעמוד בזה. רק הש"ית לא שולח לאדם מניעות שלא יכול לשברם.

הגעתי ללוד. מיד נסעתי לטרמינל 3 להוציא דרכון ולבטל את הקודם שנתקע מן הסתם באחד מסניפי הדואר. ההרפתקה הזו עלתה לי אלף ארבע מאות שקל. כאשר תוך כדי עשיית הדרכון מתקשר אלי ראש החבורות הכללי של החסידות. הוא סיפר שהגבאי דיבר איתו והחל אף הוא לשכנעני. אותו הכרתי מעט יותר ואמרתי לו בנעימות אך באופן ברור: אני בעו"ה נוסע לרבי נחמן מברסלב ומאוד מפריע לי שמתקשרים אלי. השיחה הסתיימה בידדות ובהבנה.

תוך כדי, חברי מגיע אלי ואומר: קניתי לך כרטיס בטיסת צ'רט. המראה בעוד 3 שעות. ההתרגשות שלי מטפסת לממדים חדשים אבל אז שוב הנייד מצלצל. הפעם על הקו, אחד מבני המשפחה. מסכת השכנועים החלה שוב להתגלגל קדימה. אבל ב"ה הייתי חזק בדעתי.

התקדמנו לכיוון שער העלייה למטוס, להמתין לטיסה, ואז התקשרה אלי אמי. אם לא הייתי עובר את הטלפונים מהגבאי ומראש החבורות, בוודאי שהייתי עונה לה, אולם אחרי כל מה שעברתי, כבר לא הייתי מסוגל בשום אופן לענות. לבכות את הנייד גם לא שייך, משום שחששתי להבהילה. וכאן אני רוצה לגעת בנקודה חשובה: יש אנשים שחושבים ש'מניעות' זאת מילת קסם המתירה לשבור את כל הכלים ולדרוס את כל מי שסביבך. האמת היא שזה בדיוק ההפך. 'מניעות' מגיעות אלינו משמיים וצריך להתייחס אליהם בכל הכבוד והעדינות הראויה. אני לא יכול לתאר את התחושות שהיו לי אז. מצד אחד הצער של משפחתי והפחד שלהם מהבחירה שלי. ומצד שני ההשתוקקות לקיים את רצון רבינו הקדוש. הדילמה הזו - קשה עד מאוד ונוגעת עד עומק הנשמה. אני בטבעי אדם עדין ורגיש, והדקות הללו נדמו לי כמו נצח.

תוך כדי כך, הגיע זמן תפילת מנחה. נעמדתי להתפלל במניין אל מול המטוס, והרגשתי כמו בערב יום כיפור. כזה לב נשבר שאין לתאר. הייתי שרוי רק בסוגיה אחת בלבד: הנסיעה לרבינו הק' מול הקושי מבני המשפחה. נכנסתי למטוס שהיה מלא עד גדות בעמך בית ישראל, ולאט לאט הרגשתי מין שמחה ורוגע. המראנו ועוד יותר נרגעתי. אני נזכר איך שיישבתתי את דעתי ואמרתי לעצמי: אפרים, אתה עושה דבר טוב. בחרת באמת שלך, אתה קשור לרבי אמיתי, לציורי אמיתי, הכל אמת ויציב. באופן שטחי נראה שהאמת גורמת לאדם תחושה של תובענות ולחץ. אך לא כן הדבר. החיפוש אחרי האמת מוליד באדם תחושה של רוגע ושלווה. הרגשתי שאני נאחז באמת ומה יש לי לדאוג? אמנם 'עובר מה שעובר' אך אני עושה את הדבר האמיתי. המחשבה הזו חיזקה אותי מאוד במהלך הנסיעה.

נחתנו באוקראינה באמצע הלילה והגענו לאומן ביום שלישי, בשבע בבוקר. לא ידעתי היכן להניח את המזוודה ואת כל המטלטלין. כל מה שרציתי זה מקווה, מניין לשחרית ולאחר מכן לגשת לציין הקדוש. בחסדי ה' ראיתי מולי את אחד החברים מהישיבה שכבר הגיע לפניי, הוא ראה אותי וכל כך שמח שבסוף הגעתי. מיד לקח ממני את המזוודה והחל לארגן לי מקום שיהיה הלכתי למקווה ומשם לציין, אמרתי תיקון הכללי אך הלב לא נפתח. עמדתי עוד קצת מול הציין ולאט לאט משהו קרה. הרגשתי מאוד קרוב ובעיקר דיברתי עם הצדיק באופן ישיר, וביקשתי שלא תהיה עוגמת נפש לאמי תחי'. שלא היה לי שום פגם בכיבוד אם. זה כל מה שהיה לי אז בראש.

אחרי כמה שעות בציין, הלכתי ל'היכל התורה', שם פגשתי חברים נוספים שכבר סיפרו לי שסידרו עבורי, כרטיס לאוכל אצל 'שינו', ומיטה בחינם באחת הדירות סמוך לציין. הרגשתי ממש את הכוח של נקודת החבר. כמה שהיא עומדת לאדם בשעת דחקו.

באותו יום אחרי הצהריים, התקשרתי הביתה. דיברתי עם אימי באריכות עד

התחלתי לבכות כפי שלא ידעתי מעולם. ר' אפרים בנסיעתו הראשונה לאומן

למחרת הלכתי למשרד הפנים, ואחרי מיני מניעות שונות ומשונות הצלחתי בס"ד להוציא את הדרכון. אצל בני החבורה האווירה התלהטה ממש. כולנו למדנו את התורות המדברות על ראש השנה, 'אור בהירות הדרך' כבר מאיר על פני החברים, אך אצלי? הכל חסום.

כשחזרתי אחרי שבת לישיבה רוב הבחורים כבר נסעו לאומן. באותה שנה ראש השנה חל בימים חמישי ושישי. כך שביום ראשון הרבה כבר יצאו אומנה. אני הייתי מאוד נבוך ומבלבל וכאשר אחד החברים ראה אותי במצבי הוא הציע לי ללכת איתו להרה"ח ר' נתן ליברמנט שליט"א, כדי להיוועץ עמו בנושא. שכונסתי פנימה ושאלתי אותו איך אני יכול לשכנע את אמי שתסכים? ר' נתן הקשיב במאור פנים מיוחד לשאלה והשיב מיד: "איני יודע, איני מכיר אותה, את טיבעה, אבל תקשיב למה שאומר לך, הצעתי שתיסע, ותשאיר לה מכתב פיוס". הגישה הזו נפלה עלי כרעם ביום בהיר, איך אסע מבלי לקבל רשות במפורש? הייתי ממש בהלם, ואז הוא המשיך: "אתה מאמין בראש השנה של רבינו?" עניתי שכן, ובאותו רגע חשתי איך כל המניעות הם רק מחסרון הדעת, איך שמדובר באחיות עיניים ממש. אולם הקשתי לשאול: "הרי אם אשאר זה תהיה זו 'שמחת יו"ט' לאמי", אך ר' נתן חזר על הרעיון שהציע: "תיסע ותשאיר מכתב פיוס". אמרתי לו שאם אני כבר פה, אז אולי שיאמר לי קצת מגדולת ראש השנה אצל רבינו. אך הוא השיב: "איני יודע, וכי מי יכול לומר דבר בזה, אפילו רבינו עצמו אמר: 'מה אומר לכם אין דבר גדול מזה'. ממילא כל מה שכן אומרים הם רק 'רמזים' בעלמא.

כשיצאתי ממנו, גמלה בליבי ההחלטה לנסוע. כמובן שאין שהייתי ללא כרטיס טיסה ולא דרכון, שעדיין לא הגיע בדואר ממושרד הפנים, ומי מדבר על אש"ל ומקווה. חזרתי לישיבה, התקשרתי לאחד מאחיי הגדולים וסיפרתי לו שאני רוצה לנסוע לאומן, ושאלתי האם יוכל להלוות לי את הכסף. הוא מאד נבהל, ואמר שכעת הוא דחוק מאד בכסף, וגם אין לו זמן לחפש לי טיסה. ויתירה מכך איך אוכל לעשות למשפחה כאלו בושות. הבנתי שאיתו כבר לא ילך, לכן לויתי ממישהו אחר. תוך כדי כך התארגנתי עם המזוודה, עליתי לבית אמי, הנחתי שם את המכתב שכתבתי בתמצית לבי, ויצאתי לכיוון שדה התעופה. הסבירו לי שאפשר לקנות כרטיס טיסה במשרדי חברות הנסיעות, הממוקמות סמוך לאולם הנוסעים.

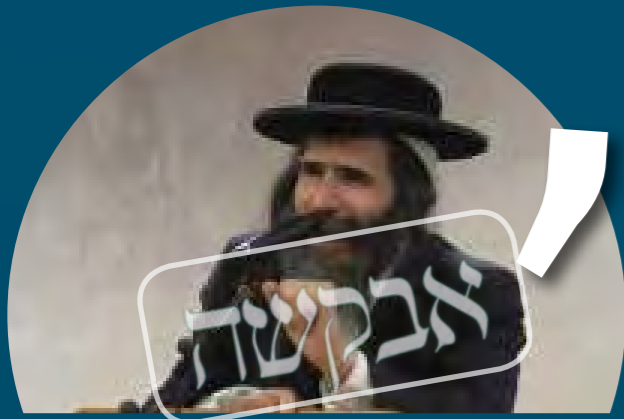
יצאתי מבית אמי ולאחר מספר דקות הפלאפון מצלצל. על הקו, הגבאי של האדמו"ר. כנראה שאחד מבני המשפחה העביר לו מסר בהול על כוונתי. הוא החל לשכנע אותי באריכות ונפלאה ובמתק לשון מדוע לא לנסוע לאומן. הטענות היו חזקות ודיברו על המצפון, ועל הקשר שלי לרבי הנוכחי. אמרתי לו שאני כבר בדרך, אך הוא כמעט ציווה שאחזור מיד. באותם הגעים המעייים שלי התהפכו בתוכי. כל הבלבולים צפו לי מחדש. המעניין הוא, שלמרות שלכאורה הוא נשלח ע"י הרבי, הוא השתדל וגם הצליח לא להזכיר את האדמו"ר כלל וכלל. הוא רק דיבר בשם ההיגיון.

אזכרה, אזכרה

אזכרה

זכרון

כלל כבוד

עתיד הראש השנה
הקרב ובא לוט
בערפל ויחד עם
המוני התפילות
והבכיות חפצים
אנו לדעת מהי
התכלית של אותם
מניעות וכיצד
נתמודד אתם
בדרך הנכונה ||
שיחה מיוחדת
של התחזקות
והתעוררות עם
הרה"ח
ר' נתן שפירא
שליט"א
מבני ברק
הפותח בפנינו
צוהר לעולם של
געגועים וכיסופים
|| ממניעות
לנעימות

בנימין גולד

אולם ה"חלום המציאותי" יוזר היה להגיע עכ"פ פעם אחת בהיים לאוזן ד' אמות קדושות ומקודשות, תל תלפיות, אליו עיני אלפי חסידים ברסלב היו נשואות מאז ומקדם

לכאורה היינו צריכים לשאול את הבעל דבר; ישנם הרי כל כך הרבה מצוות ומה אכפת לך שכמה יהודים יסעו לר"ה לאומן? אך רואים שהייטב היטב חורה לו הדבר הזה, כי הרי שם המקום המיוחד לתיקון נשמות ישראל וכו' וא"כ וודאי שראוי שכל ידיעה תגרום להתרגשות ונכונות, מתי אבוא לידי ואקיימנה, מתי אבוא ואראה וכו'.

אף שלפי המצב כעת נראה שנצטרך לכדי מסירות נפש בכדי להגיע לאומן, אך לכאורה בתקופתו של מוהרנ"ת, על אף שהתגורר במרחק לא גדול מאומן, היו המניעות קשות הרבה יותר מהיום. רק דמיינו לעצמכם כיצד נראית נסיעה בסוס ובעגלה אפילו רק במרחק שבין טשהערין לאומן, או רק את המרחק שבין טולטשין לברסלב וכו' הרי זה ממש בבחינת "כל עצמותי תאמרנה". מכל שכן כאשר לרוב אנ"ש משך הנסיעה היה ארוך יותר, וממילא קשה הרבה יותר ולמרות זאת אף אחד לא התלונן שזה גורם לו "חלישות הדעת".

על כל פנים, צריכים לנו לזכור היטב ש'כל העולם כולו תלוי בר"ה של רבינו, ועל אף שאין לנו מורגלים בדורנו זה בנסיעות מפרכות עלינו לזכור שבוודאי אף הנסיעה המפרכת והקשה ביותר משתלמת וכדאית, וגם המאמץ הגדול ביותר כדאי למען ההגעה לאומן בר"ה.

נוכל ללמוד עניין זה מעט מתוך שיחת מוהרנ"ת שאף אם הדרך הייתה מחופה בסכנים ובחרבות, הייתי רוחש על ידי ורגלי נוסע לאומן ר"ה. בשנים ההם המציאות בשטח הייתה מעין זאת, שהיה צריך להיזהר בכל רגע שלא לפסוע בטעות על אחת החרבות שבדרך. אם היו אלו המניעות מצד משפחתו, וכן שאר המקורבים וכו' (כמבואר קצת בעלים לתרופה ועוד מקומות) ואם במעברי הגבול הקשים שהיו צריכים לעבור הרבה מאנ"ש גם אז, וכו'. עלינו להאמין ברבי נתן, שזכה לדעת דבר או שניים משגב קדושת התיקונים שפועל רבינו בר"ה. ואל לנו להיבהל ממניעות שנצטרך לשובור כדי לזכות אליו.

בנוסף, עלינו לשים לב לכך, שגם כיום, כאשר כל 'קושי קטן' לנסיעה לאומן מזעזעת אותנו לגמרי, אך לדאבונו, כאשר אדם נופל באיזה 'תאוה' אין זה מזעזע אותו. הרי זו היא מציאות איומה, ועליה בלבד היה לנו לכתת רגלנו במדבריות וביערות, לבוא לציון הק' באומן, ולבקש שיתחנן לבבנו להכיר את האמת; ממה צריך להזדעזע, וממה לא צריך להיבהל ואפשר לומר: "בדיל ויעבור..."

ולגבי עצם המניעות, הרי "לפום צערא אגרא" ועל נסיעה כזו עם מניעות, יהיה השכר כפול ומכופל, בפרט ע"פ מה שגילה רביז"ל על המניעות שמטרתן להגביר את החשק, מה נאמר ומה דבר!

בין שמיים לארץ, או גרוע מכך כאשר לא נודע עדיין מקומם איה. נוצר כיום מצב, שאדם שעדיין לא מסודר עוד בהיותו כאן בא"י במאת האחוזים, עם מקום הלינה, מקום לסעודות, וכרטיס כניסה למקווה, הרי שהוא כמעט ולא יכול להתרכז וליישב דעתו בעת אמירת ה"תיקון הכללי" בציון.

חשוב מאוד לשנן ולזכור שיש לנו ללמוד ק"ו מאותם הנוסעים לאסוף ממון עבור נישואי צאצאיהם וכו"ב מעבר לים. אם אלו נוסעים עבור ספק גדול. ספק אם יצליחו מזוודותיו להגיע ליעדם, ספק אם ימצא מיד את האכסנייה שהובטחה לו. ספק אם יצליח לפתוח את ליבותיהם וכיסיהם של נדיבי עם, וספק אם בכלל יאבד את כספו שם על איזה שטות או טעות, וכן גם אם אכן ירוויח ספק האם ישתלם לו הדבר מבחינת בריאותו שנפסדה ע"י קושי וטורח מלאכת קיבוץ המעות וכו' ובכל זאת עינינו הרואות את המטוסים המלאים לארה"ב, דבר יום ביומו... על אחת כמה וכמה שעלינו להתחזק, להתמודד עם כל המניעות שעוברות עלינו, כי בוודאי שווה וכדאי ביותר להשקיע במלאכת איסוף הטפסים הנכונים, וכן בכיתות הרגליים מטרמינל לטרמינל, וממעבר גבול אחד למשנהו וכו', הכל בכדי לקבל רווח וודאי ומוחלט, רווח אמתי ונצחי! שהרי כל אלו הנוסעים לצורך ממון נוסעים על הספק, ואילו אנו נוסעים לרבינו שהוא וודאי, והוא מוציא אותנו מכל קליפת עמל"ק בגימ' ספ"ק.

וא"כ מבוארת ממילא התשובה לשאלה, כי אם אמנם בוודאי שם דברים שיש לתקנם, שאף אם אין אנו יודעים חשבונות שמיים החוש מעיד שהא בהא תלייא, מה שהתגברו כ"כ המניעות בשנים האלו-תלוי בכמה דברים. אך כשנזכור שכן התנהלו פני הדברים רבות בשנים, חוץ מהתקופה של השנים האחרונות, ממילא לא נבהל מהמניעות!

מרעידה את הלב

<< רואים אנו בשנתיים האחרונות, כמו גם בשנה זו, כיצד כל ידיעה מעניין 'אומן ראש השנה' מרעידה את לבבות אנ"ש, ורואים בחוש איך עיניהם כלות לעניין זה כל היום. ונפשנו בשאלתינו, האם יש בסיס נכון להרגש הזה השבוע בדמם של ברסלב'יר חסידים, ואם כן, האם ראוי לכל אחד לנהוג כך, או שיש לראות לתקן ולסלק את ההרגש הזה מהלב? >>

בשנים האחרונות, מאז החלו המניעות סביב עניין הראש השנה, יכולים אנו לראות בברור כיצד מתקיים מאמר רביז"ל שהעולם כולו תלוי בראש השנה, כשכל מאורעות העולם סבים סביבו, לדוגמא: הקורונה שהתחדשה והשפיעה על הנסיעה לאומן, ואף שהיו מניעות ליראי ה' גם בכלליות בעבודת ה', בכל זאת, לעניין הר"ה ראו בחוש איך שהפריע הדבר באופן מיוחד לסט"א.

בחיים לאותן ד' אמות קדושות ומקודשות, תל תלפיות, אליו עיני אלפי חסידי ברסלב היו נשואות מאז ומקדם.

רק בכדי להשיג אשורת כניסה, היו אנשים נדרשים להמתין לרוב למעלה מחודש ימים! ובינתיים, כל אחד המתין, והתפלל. היה זה ממש מילתא דפשיטא, שההגעה לאומן איננה מילתא דפשיטא, בדרך הטבע. אי אפשר לתאר את הבכיות, ואת הרצונות שהיו לכל אחד בכדי שגם הוא יזכה להגיע.

וכאשר האישור המיוחד כבר הגיע, שום מניעה לא עניינה את הנוסע הזוכה כקליפת השום! כל אחד היה משלם ממיטב כספו אלפי דולרים, בלי גוזמא, ולבד מה שהזויל זהב מכיסו, היה עליו להתרוצץ ולנוע בין נמלי התעופה הנוכריים של אירופה, טרמינל אחר טרמינל. מתל אביב לוינה, ומשם למוסקבה, ולפעמים בדרכים ארוכות וקשות בהרבה. ואם כן ראשית כל צריכים אנו להודות לבורא עולם, על כך שבשנים האחרונות הדרכים נפתחו באופן נפלא, וזכינו בזכות ובכוח התפילות של ה"דורות הראשונים" שהיו "מצפים לראותה" לעיר הגעגועים, וכך, מדי שנה בשנה, התווספו עוד כל מיני שכלולים ושיפורים שהפכו את הנסיעה לקלה ופשוטה יותר ויותר.

אך זאת בוודאי, שלמרות ההצטרפויות הגשמיות המרובות שהיו באמת נצרכות אז לנסיעה, אם בסכומי כסף גבוהים, אשרות מיוחדות, טפסים וכו' (שהמניעות בשנתיים האחרונות הזכירו במעט...) הראש לא היה מונח כלל בפרטים הללו! כל עיקר המחשבה עסקה בדבר אחד; מי יתן לי אבר כיונה... זה היה כל ה'הלוק ילך', וכל הדיבורים ושיחות החברים בין אנ"ש.

כולם ידעו זאת, שכשאחד רוצה וחושק לחונן את אדמת הציוה"ק עליו לפתוח את שערי הדרכים בעזרת המפתח המרכזי והחשוב ביותר; תפילה, תחנונים, וגעגועים. בדרך אגב, השתדל כל נוסע להשיג את הסכומים האסטרונומיים, וכן את טפסי הביורוקרטיה המתישה, וכו' אך כל זאת בדרך אגב לגמרי... וכפי שראו זאת במוחש אצל זקני הרה"ח ר' שמואל שפירא ז"ל, וכן אצל הרה"ח ר' שמואל הורוויץ ז"ל. וכפי שהתבטאה הרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א להבחיל"ח בשעתו כאשר נפתחו שערי ציון הנעולים; שתפילותיהם של הזקנים מהדור הקודם, שענייהם היו תולדות כל היום אל הציוה"ק, ועיקר עסקם היה בזה היא אשר גרמה לפתיחת השערים, גם עבור מי שאינו הגון ואינו כדאי כמותם.

לא לאבד את היישוב הדעת

כיום, התרגלנו לנוחות היחסית שבנסיעה, כך שכל בבלול קטן ביותר, כבר טורד לחלוטין את כל מנוחת הנפש ויישוב הדעת. אף אם לא נולזל למשל בעוצמת ה"מניעה" וכאב הראש שגורמת לאדם העובדה, כגון שצרו תרמיליו, המזוודה והתיקים, לא הגיחו מהמסוע האלקטרוני בקיבב לאחר הנחיתה, ומשמעות הדברים שאם לא יתרחש נס של ממש הרי שהוא יאלץ להסתדר עם מינימום של פריטי לבוש, מצרכי מזון, ספרים וכו' - וכמובן שאין זאת "מניעה" פשוטה כלל, אך אם כל זה לפי רוב המניעות שבדור הקודם, גם מניעה גדולה מזו, לא הייתה מוציאה את האדם מדעתו ומשלוות נפשו.

כל אחד היה משתדל באותם ימים לזכור בעיקר שמטרת הנסיעה הק' הלא היא ההגעה לציוה"ק, ואם אני בגופי כבר כאן, ואם שק העצמות הגיע ב"ה בטיסה, ולא נשכח או עוכב אי שם, מה לי לבוא בטרוניות ותלונות, וכ"ש לאבד את השמחה והחיות מעצם הנסיעה? אך לפי מוחות האנשים בדורנו זה, אי אפשר להעלות על הדעת אפשרות כזאת, של ר"ה שמח ומלא חיות, בזמן שהמזוודות נמצאות

<< מה ההסבר של כל המניעות הגדולות והעצומות שיש לחסידים ברסלב בכדי להגיע לאומן בימי ר"ה הק', זו השנה השלישית ברציפות? >>

בחסדי ה' עלינו, זכינו כשלושים שנה, שהנסיעות לרביז"ל היו קלות ופשוטות כפי שלא היו מעולם. מרגע היציאה מהבית, ועד ההגעה לציון הקדוש היו חולפות פחות מתריסר שעות, כאשר הנסיעה התנהלה למישרין, וזה פלא עצום בפני עצמו, שנגיע אליו בהמשך. למעשה המניעה העיקרית שהציב הבעל דבר בשנים אלו, היא מניעת הממון, ולעיתים רחוקות מניעה מבני משפחה, או משגיחים בישיבות וכו' שניסו להניא את לב הנער, או האברך מלהגיע אל הציון באומן.

"מניעות" נוסח תש"נ, ו"מניעות" נוסח תשפ"ג

אמנם, אם נחזור מעט יותר אחורה, אף לאחר שנות השלטון הקומוניסטי שהיה במלא עוזו, בתקופה של לפני פחות משלושים שנה, הרי שהעניינים התנהלו בצורה אחרת לחלוטין. היה זה דבר פשוט לכל בר דעת שהנסיעה לאומן איננה דבר של מה בכך. איש לא ידע מה ילד יום, וממילא גם אם ה"חלום הנכסף" היה להגיע לאומן בר"ה, אולם ה"חלום המציאותי" יותר היה להגיע עכ"פ פעם אחת

אנ"ש ידעו תמיד שהם נוסעים למקום ללא שום גשמיות. הקיבוץ באומן תש"ן

צריך אך ורק לצעוק לה. אניש' בגבול בלארוס בשנת תש"פ

הכל שווה
בכדי לקבל
רווח וזדאי
ומוחלט, רווח
אמתי ונצחי!
שהרי כל
אלו הנוסעים
לצורך ממון
נוסעים על
הספק, ואילו
אנו נוסעים
לרבינו שהוא
זודאי, והוא
מוציא אותנו
מכל קליפת
עמל"ק בגימ' ספ"ק

סימן משמים לרצון

<< איך נוכל באמת להגביר את החשק ע"י המניעות שיש כיום, ולא לפטור את עצמנו שמא המניעות הם "סימן" מהשמיים, שהשנה אין צורך לנסוע ח"ו, ושלוש עליו נפשי?

פשוט וברור שעל הנסיעה לאומן זקוקים לרצונות עצומים, כאלו הבאים דווקא על ידי מניעות. הרי בתורה ס"ו, היכן שמזכיר עניין המניעות שמגבירות את החשק, קורא רביז"ל על הנסיעה

לצדיק בתואר "דבר שכל יהדותו תלויה בו!" בשנה זו יש לנו זכות מיוחדת, כאשר המניעות מתגברות שנוכל לבנות את הכיסופים באמצעות עצם המניעות.

אך מובן, שכדי לזכות לרצונות הללו, זה שייך רק אם רוצים באמת לנסוע ומאמינים בתיקונים וכו', רק אז המניעה מועילה. משא"כ מי שלא רוצה באמת ובתמימות, הוא בוודאי יראה בכל מניעה "סימן מן השמיים" שלא רוצים שהוא ייסע.

במעשה מבעל תפילה אנו רואים דבר נורא. שם מספר רבינו כיצד כל כת ביקשה לעצמה מנהיג וכו', ועל 'כת הרציוה' מספר רביז"ל שמיד עם החיפוש מצאו ילד שרצח את אביו ואת אמו רח"ל, ומיד המליכו אותו למלך עליהם. והנה כאשר אין מחפשים ומבקשים באמת, אפשר ממש "למצוא סימן מן השמיים" שרציוה היא דרך האמת ה", והא ראייה, שלא היו צריכים להתייגע ולחפש כ"כ כמו שאר הכיתות, אלא מיד מצאו את מבוקשם, ולכאורה הרי זה סימן על הצלחת דרכם, ה' ישמרו מדעות כאלה. אמנם כאשר אנו יודעים שהקיבוץ באומן הוא כל תקוותנו וחיותנו, וכפי שמובאים לשונות שכאלו בתורה ס"ז ח"ב על הצדיק, ובפרט בליקוטי תפילות על התורה הזו, שם מוהרנ"ת קורא לצדיק ביותר מעשרה לשונות המבטאות את עובדת היותו תקוות וישועת כל הדורות וכו', ואם כן כל עצה של הצדיק כזו תקווה וישועה היא, ועל אחת כמה וכמה בעצה שציונו להגיע אליו בר"ה שהיא למעלה מן הכל.

וכאשר נזכה להפוך את המניעות לרצונות, יתקיים בנו המשל מהתינוק שסיפר רביז"ל כי כשמראים דבר לתינוק ונותנים לו, אזי אם הוא חפץ בו הוא לוקח את הדבר. אך אם מראים לו הדבר, ואח"כ מסתירים אותו ממנו, אזי התינוק רודף אחר זה הדבר מאוד וכו' כך גם בעניין ר"ה, שהמניעות רק יגבירו את החשק, ואז מה שרק לא יהיה, ואיזה מניעה שרק לא תצמח לא ירחיקו אותו כלל, והוא לא ימצא שום "סימן מן השמיים" להפוך לרצון, ה' ירחם.

מניעות להגביר החשק

פעם שמעתי מוהר"ח ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א ווארט נפלא; דוד המלך מבטא את ההשתוקקות שלו אל ה' בלשון "צמאה לך נפשי וכו'" בקפיטל המתחיל: 'כאייל תערוג', וביאר: הרי כשילד קטן רוצה משהו אין הוא מתבייש משום אדם. הוא צועק, ורץ, ועושה כל מיני פעולות שונות ומשונות של עקשנות בכדי להשיג את מבוקשו. אמנם אדם מבוגר ומיושב אין נאה לו לעשות זאת, כי הוא לו לבושה וביזיון. אך אצל חיות השדה, אף על פי שהן כבר "מבוגרות", ו"גדולות" אין זה נפק"מ כלל, וכאשר הם רוצים משהו לא ינחזו ולא ישקוטו עד אשר ישיגוהו.

כך ניתן לרמז בדבריו של דוד המלך 'כאייל תערוג', שההשתוקקות והערגה לה' תהיה בשאגה וללא בוש, כחיות השדה אשר אין להם שום מחסום ובושה, ובלי חשבונות רבים אשר ביקשו בני האדם כו' (ייתכן שעניין זה מרומז בשיחת רביז"ל; רציתי שתהיו כחיות הנוהמות ביער, היינו בלי בושה וחשבון מה יאמרו הבריות וכו').

חשוב להדגיש שרבינו לא מדבר בתורה ס"ז דווקא על בעלי השגה ומדרגה, אלא כך היא המציאות אצל כל אחד שדווקא המניעות מביאות את החשק. המניעה מביאה לרצון, ואם האדם חזק די הצורך שולח לו הש"י בזכות זה מניעה יותר גדולה, וממילא האדם מתגבר גם הוא ברצון חזק יותר, ושוב-הש"י מזמן לו מניעה גדולה יותר וכו' עד אשר סוף כל סוף הרצון הטוב יתגבר על כל המניעות, ובוה מבואר ההסתרה שיש לעת עתה על מקום הציוה"ק מחמת שהש"י רוצה להעלות את הדרגה שלנו באמצעות מניעות ורצונות גבוהים יותר! הש"י רוצה שנגיע לכאלו רצונות... עין לא ראתה... עלינו להבין שהמניעה והחשק הן מטרות בפני עצמם ולא טעות חלילה, זה כל האדם. הקב"ה חפץ שיעלה בדרך הזאת מדרגא לדרגא!

להבין השבונות שמים

<< הזכרתם בדבריכם, שאע"פ שאין אנו מבינים חשבונות שמיים וכו' מכל מקום כל המסתכל על האמת יעיד שיש כמה דברים לתקן שהתקלקלו בשנים האחרונות מלבד מה שהתבאר שמאז ומעולם היו מניעות, וזה עיקר העבודה וכו'.

כל אחד חייב וצריך לעשות 'חשבון נפש' פרטי, על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, להסתיר ולהעלים מאתנו את אור הצדיק וכו'. אך באופן כללי בוודאי שאחת הבעיות המרכזיות, היא הפיכת אזור הציון הקדוש למעין אזור "תיירות" על כל המשתמע; הן בחנויות הרבות שנפתחו במקום המשמשות לא אחת כמוזללות ומסבאות, והן מלונות הפאר שאין בהם צורך כ"כ, וכן על זה הדרך.

כאן המקום להדגיש, שאף אם אין כל בעיה הלכתית בעצם הימצאותם של מקומות כאלו בסביבת הציון, כי בוודאי שכל אחד צריך לקיים את גופו, לאכול ולשתות, ואולי אפילו לצורכי רפואה לאכול ולהירגע אף יותר מזה וכו' אך עיקר הבעיה והצרה היא, שבשנים האחרונות התחדש שנוסעים לאומן במטרה לנפוש ולבלות!

כשזו נהייתה המטרה, ולשם כך מגיעים לאומן, חשוב לעצור ולומר; לא בשביל זה הגענו וטרחנו לבוא לאומן! אם הופכים את הציון הקדוש לדבר צדדי, אז ה' ירחם! אין בעיה בעצם הרעיון, ובאמת, למה לא לשמח יהודים שטרחו להגיע עם מאכל ומשתה וכן מיטה מוצעת וכו'. אך אם כתוצאה מכך ההגעה לציון נהייתה דבר צדדי וכבדרך אגב חלילה! הלא זהו החורבן בהתגלמותו!

כיום נעשה מצב כזה, שאנשים מוכנים למכור את כל יהדותם בשביל

'כמה גרושים'... הרי רביז"ל חשק מאוד להיטמן במקום הזה, מחמת הבית החיים הק' אשר שם ונשמות הק' הי"ד שנטמנו בו. והנה לא נוהרים בעניין הקברים שם הן במקומות שלכל הדעות זה בית החיים שם, וגם במקומות שזה ספק ראוי להזהר. והנה צריך להתחזק בוה מאוד; דהרי כל מטרות ביאתנו היא לעורר ולתקן את האמונה.

כלל אני"ש נפעמו וממש בערה בהם "קנאת סופרים" לראות איך עצרות תפילה למען קיום הקיבוץ מתקיימות בוה אחר זו, עד שהייתה כל הגולה כמדורת האש ממש ב"ה, אך מדוע לא עושים די עצרות תפילה למען קדושת הציון הקדוש בכל העניינים הנ"ל.

להבדיל בין עיקר לטפל

ואים בפירוש ממוהרנ"ת שכל מטרות הנסיעה היא להפוך לאיש כשר, כמו שמספר לבנו שנוסע לציוה"ק, "אולי הפעם" יעזור לו הש"י וכבר ייעשה איש כשר וכו'. דומה שנדרש תיקון גדול בדבר בסיסי ויסודי זה. אם ברצונך להביא רבים לאומן, ולשם כך הנך מוכר את התפילין! שבו ואל תעשה עדיף, הנח לו לרבינו שידאג לקרב אליו את נשמות ישראל, ולא זו אף זו שבוודאי שאף לכל צרכיהם הגשמיים ידאג רבינו על הצד היותר טוב, וכמו שאמר בפי' 'שהתבונן כבר על הוצאות הדרך בהליכה ובחזרה', והוא ידאג בוודאי גם לכל אחד שיימצא מקום להניח עליו את ראשו, וכן מקום לסעוד בו סעודת יו"ט... וע"ד שאמר מוהרנ"ת ארץ פסח וועט זיין, ווי נעמט מען דעם פסח אליין? (צרכי הפסח יהיה, אך כיצד לוקחים את הפסח בעצמו?) כלומר, אל תדמה בנפשך שזהו העיקר, גם אם בוודאי ראוי לנו שיהיו מצויים כל צרכי הפסח בהרחבה... ובפירוש אמר רביז"ל כי ר"ה גדול כ"כ עד שכבר אין נפק"מ "יא עסין נישט עסן, יא שלאפן נישט שלאפן" (אם לאכול אם שלא לאכול, אם לישון אם שלא לישון) וכו' וכפי שמציין המעתיק מיד, שכ"ז הוא בבחינת "לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר"

החלום הנכסף להגיע לציון בר"ה. ריקודי השמחה פורצים על השמחה שזכינו להיות בקיבוץ של הרב'ה

יזם? איש מעשי?

המפתח למצד העולם אל העשייה...

יש לך רעיון
למען רביה"ק
לעם שבשרות

יש לך רב חם
לעשות למען הכלל

התקשר עוד היום וצוות "את אחי"
יעשה כל שביכולתו בס"ד לחבר ולקשר
אותך עם האנשים המתאימים לכך
ויחד נוכל לעשות המון
עבוד עולם התשובה...

את אחי

מרכז מידע חיבור והכוונה בעולם התשובה

02-53296177 שולחה 1

"כסף גדול" אצל רבינו, כתוצאה מהשקעה בשטחים ובמלונות וכו' התקיימה בו שיחת רביז"ל שאצל העשיר מקיים הש"י אחד מן השניים; או שלוקח את המעות ממנו, או שלוקח אותו מן המעות... הדבר מוכרח להיות ברור; לאומן לא באים בכדי לגרוף רווחים!

אמנם, מי שכונתו לשמיים באמת, לתועלת הקיבוץ. והרווח המזערי הוא בערך "שכר ביטול מלאכה" של מלמדים, הרי הוא בוודאי זוכה למה שכותב רביז"ל ש'הנותן צדקה לזה הצדיק מתברך מיד בכפלי כפליים כי דומה לוועד על העפר שמצמיח מיד וכו', ופשוט שאדם כזה שבאמת רוצה לעזור ולסייע כפי יכולתו לענייניו של רבינו לא מאכיל אנשים בבילות וטריפות, או שאר מיני מאכלים שההכשר עליהם מפוקפק ביותר, כמצוי באומן רח"ל, יעזור ה' יתברך והמניעות יתבטלו לגמרי, כי הרי רבינו לא מוותר על אף נפש, אפילו נפשות כאלו שנרתעות ונבהלות מכל 'משהו' מן המשהו' של בחינת 'מניעות', שגורם להם לוותר על הקיבוץ. כאן מונחת עוד תשובה לשאלה הנ"ל איך זוכים שהמניעה תהיה רק להגביר החשק וכו' שע"ז בעצמו צריך להתפלל שיזכה שהמניעות יגבירו אצלו את החשק, ולא יהיו אצלו כ"סימן מן השמיים"...

תפילה, חתונים, וטעויות, ר' נפתלי דובינסקי ז"ל מתייפח בציון הק' בשנת תש"ן

לעובדא למעשה

<< אם ח"ו יהי שוב מניעות קשות ועצומות כמו בר"ה תשפ"א, מהו התפקיד המוטל על אנ"ש המקושרים לצדיק לעשות בעת הזאת?

האמת היחידה היא, שאין מה לעשות חוץ מכיסופים והשתוקקות עד הרגע האחרון, וההשתדלות הנצרכת בדרך אגב כאמור לעיל. ופשוט הדבר שהדרכים המפוקפקות שעל ידם מנסים אנשים לעבור את הגבול אין זה מדרך ה' ומדרך רביז"ל. יש ביאור נפלא מהאור החיים הק' על הפסוק "מה תצעק אלי" והוא מסביר את הטמון בדבריו של משה בשאלתו מה תצעק: שמשה רבינו שאל "כלום יש לו ליהודי עוד דבר לעשות בעת צרה חוץ מתפילה?" זו הכוונה בפסוק מה עוד יש לאדם לעשות? רק תצעק אלי - לצעוק לה'. מי יודע, אולי הש"י רוצה שנתנהג כמו בשנה שעברה שנסעו מוקדם לאומן, אז ניצלו אנשים את הזמן ועסקו בתורה ובעבודה באופן מבהיל ונפלא, זקנים עם נערים, והציוה"ק היה מלא וגדוש בכל שעות היממה... אולי משמיים משתוקקים לעוד "אלול" מרומם ונשגב כזה, אמן.

אם ח"ו השערים ייסגרו זמן מרובה קודם ר"ה, וישארו חסידי ברסלב בא"י, היכן ראוי שהם יתפללו בר"ה? הנה למעשה זו סוגיית מורכבת בפני עצמה. ויש עניין שיזכור את כאבו ואת מצבו, ולפיכך שיתפלל עם "קיבוץ" מחסידי ברסלב. זו הייתה המטרה בפתיחת ה"קיבוץ" בלובלין ובוורשה כאשר הדרך לאומן הייתה סגורה ומסוגרת. זקני אנ"ש דשם נתאספו לדון כיצד ישמרו את הרוח החיה של ברסלב בימי ר"ה, כאשר אין ביכולתם לבוא, והרי זה מקור החיות בלימוד הספרים וכו' לאנשים רבים בכל ימות השנה, כאשר מונח בזכרונם עדיין ההתקבצות בימי ר"ה הק'! וממילא תיקנו את עניין הקיבוץ שם. וכאמרתו של ר' שמשון בארסקי נכד רביז"ל לר' אברהם שטערנאהרץ ז"ל שהקיבוץ שערכו אנשי פולין לעצמם מועיל ויפה להם בכדי שלא ישכחו את הנוסח המתוק הנהוג אצל אנ"ש בתפילות ר"ה, וכן כדי שיתפללו במתינות. אך לגבי המקום בו ראוי להיות בר"ה פשוט שרק הציוה"ק באומן, הוא המקום הראוי, הנכון, והאמתי, בו יש לשהות בו בימי ר"ה הק', ע"פ דעת רביז"ל. ///

היינו שבאמת בוודאי שיש מקום לאכול וללון, ובוודאי שכיום טוב יותר מכל אותן שנים קדמוניות הנ"ל, אך אם יבוא היצה"ר בטענה, אף אתה הקהה את שינוי ואמור לו; לא בעבור זה באתי לרביה"ק! באתי עבור קיום ה"תיקון" של רביז"ל וקיום הציווי הק', וממילא ע"ז אזכה לתקן נפשי ונשמת, ואזכה להשפיע גם שפע גשמי במהלך השנה וכו' ובדרך אגב, יהיה לי גם מקום שינה וסעודה ומקווה... זאת צריכה להיות ההסתכלות! ואל נא תדאג על אנשים אחרים! רבינו יסדר להם מקום מושב טוב, לכתחילה שבלכתחילה!

וצריך להבין זאת היטב, כי אע"פ שכל אחד מאתנו משתוקק לקבל דירה מרווחת, מבלי לשלם משכנתא... אך עם כל נחיצות העניין לא ערכו ע"ז יום תפילה, וא"כ בשביל "מלון" ומסעדה? עלובים באומן, נערכו ימי תפילה כאלה?? פשוט ומובן, שאע"פ שב"ה אפשר דרא ויש את כל הצרכים הגשמיים בשפע בסביבות הציון אין שום צד בעלמא שנוסעים בשביל זה...

ועיקר הדבר שח"ו לא נבוא לרבינו כמו "גולם"... כלומר, כפי שמסביר רביז"ל בתורה ל"א, שאותיות בלא נקודות הם כגולם בעלמא, כי אין להם שום תנועה, והנקודות הם הרצונות והכיסופים וכו' וממילא, עלינו לחדש בקרבנו את עבודת הרצונות, וח"ו לא להפוך את הציוה"ק למכרה זהב של פרנסה... ושלא להפוך את סביבת המקום כקרדום לחפור בו... וזה ראיתי בעיניי פעמים אין מספר, שכל מי שבא לעשות

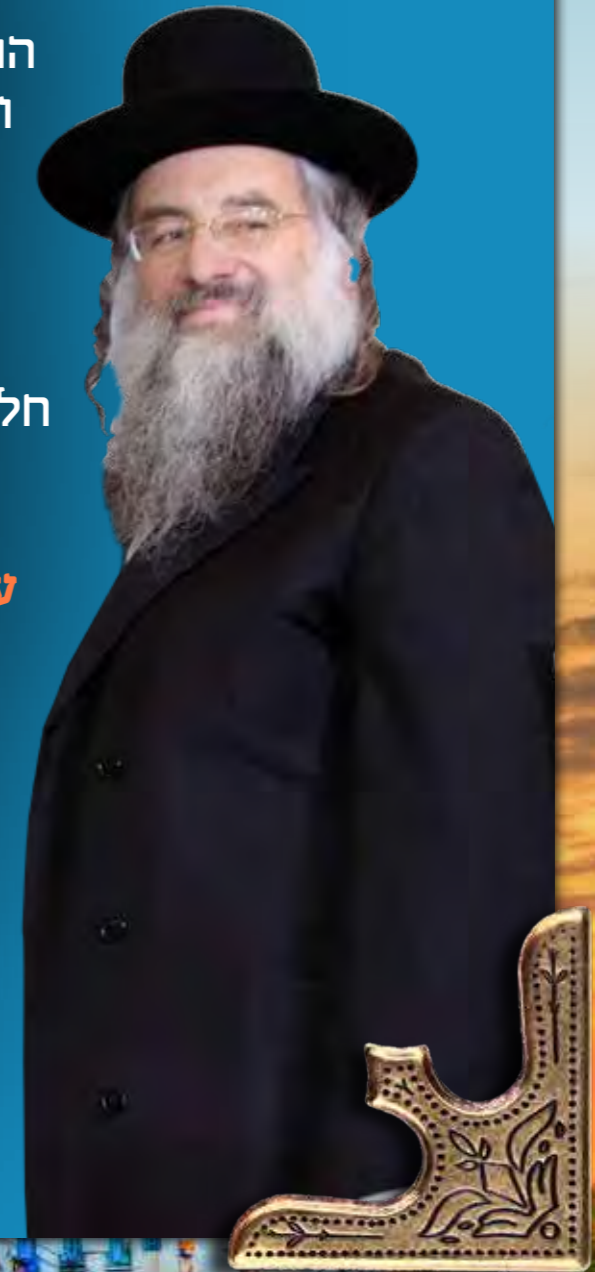
רק דמיינו
לעצמכם
כיצד נראית
נסיעה בסוס
ובעגלה
אפילו רק
במרחק שבין
טשהערין
לאומן, או
רק את
המרחק שבין
טולטשין
לברסלב וכו'
הרי זה ממש
בבחינת
"כל עצמוזתי
תאמרנה"

ארבעים שנה אצל הרבי, ועשייה למענו

בחור צעיר מחליט
לעזוב הכל באופן
פתאומי ולעלות
לארץ הקודש שם
הוא נמשך לשיבה
ומשם להתקבצות
אני"ש בירושלים
מאז הוא כבר
מספיק להקים
מוסדות ולקחת
חלק בבניית עולמם
של אלפי נפשות
|| שיחה מיוחדת
עם הרה"ח ר' ניסים
כלפא שליט"א
מייסד ויו"ר
מוסדות ברסלב
אהבת משה
|| חנוך לנער

בנימין גולד

ר' ניסים כלפא שליט"א
תמונת הרקע: מראה העיר אלג'יריה

לכתן אחרי במדבר

<<רצינו לשמוע כיצד זכיתם להכיר את אורו של רבינו הקדוש וכיצד התקרבתם אליו, אך קודם כל נרצה לדעת היכן גדלתם בטרם הגיעכם לחצרו של הרבי.

ר' ניסים: נולדתי באלג'יריה ובהיותי אבן שלוש שנים ברחו הורי לצרפת, עקב פרעות שערכו הערבים המקומיים ביהודים, ובצרפת גדלתי וחונכתי. אבי ז"ל היה גבאי בבית הכנסת המקומי. כל ימיו הקפיד על תפילה בנץ, והירבה באמירת תהילים, "חוק לישראל", וכו', מתוך אמונת צדיקים איתנה, דבר שהשריש בי יראת שמיים, ונטע בי את היסודות הראשונים להתקרבות אל האור הנעלם...

בהיותי נער כבן שבע עשרה חשקה נפשי לעלות לארץ הקודש. בדרך הטבע, היה זה מופרך לחלוטין שהורי יאשרו לי לעלות לארץ ישראל, לבדי, בעת שאין לנו בה כל מכרים או קרובי-משפחה! אך ברוך ה' כך סיבבה ההשגחה העליונה, ומאז זכיתי לקבוע את עצמי כאן בא"י, כאשר מאז ועד היום, שבתי לצרפת אל בני משפחתי אך לביקור אחד בודד בלבד!!

<<סיפורכם מזכיר לנו את הפסוק "כי רצו עבדיך את אבניה..." אם תוכלו לשתף אותנו כיצד הסתדרתם בסופו של דבר, ללא שום קרוב או גואל לעזרה?

עם הגיעי לארץ, התחלתי בלימודי מקצוע. אך משמים חמלו עליי, ושלחו לי חבר טוב אותו הכרתי כאן, והוא דירבן אותי לעזוב הכל ולהגיע לשיבת "אור החיים" של הרב אלבו, מקום שיקרב רבבות נפשות לתורה ויראת שמיים. כך התחלתי להיכנס בעולם של לימוד גמרא והלכה.

באותם ימים, כאשר הייתה הישיבה בשנותיה הראשונות, היה צורך חשוב לדאוג לארגון ולסדר את קליטת הבחורים בעלי התשובה, כיון שהם הגיעו ממגוון מקומות שונים והשוני עורר קשיים שונים. מכיון שאני אדם מעשי ואוהב סדר. לא הייתי מסוגל לראות מוסד יקר כזה, ממש שעוסק ב"אם תוציא יקר מזולל", שנתן בחוסר סדר, וכך לקחתי על עצמי את ניהול הישיבה מההיבט הרוחני - מבחינת סדרי הלימוד וכו'. בהמשך נכנסתי גם לחלק הניהול הטכני של הישיבה, למשך 8 שנים תמימות... בתקופה זו זכיתי לקבל רבות מהרב יעקב יוסף, בנו בכורו של הרב עובדיה יוסף.

כשאני מבית לאחור, אני מגלה כיצד ליוותה אותי ההשגחה במסירות וחמלה במהלך חיי, קודם כל, שהייתה לי הזכות להגיע ולדור בא"י, זאת למרות שהייתי רק שני אחים בבית ולא היה לי שום מכר או קרוב, ובפרט שלא היה שום מקום מסודר שאהיה בו וכו', כל זאת קיבלתי במתנה גמורה, בזכות כך גם זכיתי לפגוש ולהכיר אישית רבות מדמויות ההוד, שרובן כבר אינן עמנו בין החיים, הן בעולם התורה הרחב, והן בין אנ"ש, ובנוסף, כל התקופה בה זכיתי לנהל את מוסדות 'אור החיים' תרמה לי רבות בהמשך עם הקמת מוסדות "אהבת משה" לצורך ניהול המוסדות ע"ש רביז"ל.

בדרך אגב אציין שבאותה תקופה למדתי אצל הרב ראובן אלבו שליט"א כיצד צריך לקרב כל יהודי באשר הוא, ממש יום ולילה לא ישבותו, במקום עברו בוודאי כבר אלפי נפשות! זה לא יאומן כיצד הם זוכים לקרב בחורים המסתובבים ברחובות, להכניסם לבית המדרש ולהטעימם מטעם התורה"ק, ובהמשך לארח אותם בשבתות וכו' עד שסוף כל סוף הם הופכים לבעלי תשובה גמורים!

כעבור 8 שנים בישיבה, במהלכן גם זכיתי להקים את ביתי חשתי כי הגיע הזמן לעצור, ולחשב מסלול מחדש. בכוננתי היה להיכנס לכולל 'יום שלם', לקבוע את עצמי על התורה, ובנוסף אף להתחיל ללמוד את מקצוע ה"סופרות" אך כנראה שה' יתברך רצה אחרת... הוא רצה להביא אותי למקום אחר לגמרי, לבית מדרשו של ה"נחל נובע".

כולל חצות "אהבת משה"

<<אם תוכלו לספר לנו מעט, כיצד החלה ההתקרבות, ובאיזו דרך סיבב אותה ה' יתברך.

אכן, רבות מחשבות בלב איש. כאמור, היה זה לפני כמעט ארבעים שנה, עת עזבתי את ישיבת אור החיים לאחר שמונה שנות עשייה רצופות, ובכוונתי היה להיכנס לכולל ולהפוך לאברך מן המניין, אלא שאז פנתה אליי ישיבה מסוימת, בבקשה שאעבוד אצלם בהנהלת הישיבה, זאת מתוקף הניסיון שצברתי בישיבת 'אור החיים'. נעניתי להצעה, והתחלתי לעבוד בהנהלת הישיבה במשך חמש שנים, כאשר במהלכן התודעתי יחד עם קבוצה של בחורים נוספים לאורו של רביז"ל.

התחלנו לשוחח יחד "שיחת חברים" בענייני רביז"ל וספריו הק', ואט-אט נכנס בנו חשק עצום לעבודת ה'. הדברים התפתחו והלכו, כאשר במהלך הזמן התגבשו יחדיו פעמים רבות לצורך ענייני עבודת ה', ואף נסענו לאומן יחדיו. ראש הישיבה במקום, לא "נהנה" מן התופעה בלשון המעטה, ומשראה כי אנו נחושים בדעתנו, החליט לעשות מעשה...

בוקר אחד, כשהגענו לשערי הבניין, הבחנו בשומרים העומדים בפתח עם רשימות התלמידים. לשאלתנו, הובהר לנו, כי כל מי שנושא את השם "ברסלב" ומשייך את עצמו אליה בגלוי אינו רשאי להיכנס מכאן ואילך לבניין הישיבה. אני, כמנהל הישיבה נדהמתי מהדברים ששמעתי והלכתי בסערה לראש הישיבה. אך זה הבהיר לי מפורשות "ברסלב לא יהיה כאן!!".

הוא עמד על דעתו בנחרצות, שכל מי שהתקרב לחסידות ברסלב מקרב בני הישיבה, ואינו מוכן להפסיק לשייך את עצמו לשם, יורק אל מחוץ לישיבה. ניסיתי לבקש בכל זאת ואמרתי לו; ראש הישיבה יודע שאני נמנה על חסידי ברסלב, ובמידה והתקנה הזו תימשך אאלץ להפסיק את עבודתי, ולעזוב את הנהלת הישיבה! משראיתי כי לא חל כל שינוי בעמדתו הברורה של ראש הישיבה קמתי ועזבתי את המוסד. בחבורת האברכים שעמם התקרבותי לרבינו, היינו מניין אברכים בדיוק.

ענה על כל השאלות. יחד עם הרה"ח ר' יעקב מאיר שכטר

מיד לאחר

שנורקנו לרחוב הוצאתי את חסכונותי ואמרתי להם; "אל דאגה, רביז"ל אמר מה לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם", ולפיכך אני מכריז על פתיחתו של "כולל אברכים" עבור כולנו.

סדרי הכולל החלו בקימת חצות, כאשר היינו יוצאים ליער שע"י קבר שמואל הנביא, היינו עורכים "תיקון חצות" במקום, ולאחמ"כ נוסעים לתפילת וותיקין בשול במאה שערים. ובנוסף היה לנו גם סדר לימוד בשעות אחה"צ.

הייתה זו תקופת זוהר מיוחדת לכולנו, ממש גן עדן עלי אדמות. תקופה קצרה קודם לכן, נפטר חמי, ששמו היה ר' משה. וכך החלטתי לקרוא לכולל לעילוי נשמתו, בשם "אהבת משה", כאשר אז החל בעצם הגרעין הראשון ל"מוסדות" שלימים יקומו לתפארת, ויקראו אף הם באותו שם.

היה זה הניצן הראשון לשערי ה"ת שפתחתי שנים ספורות לאחמ"כ. באותם ימים של 'גל התשובה' הגדול, החלה תקופה מאתגרת מאוד עבור בעלי תשובה ומתקרבים חדשים. בתוך זמן קצר בו התקרבו אלפים רבים, נוצר צורך בסיסי במוסדות שיענו על צרכיהם, ויתאימו לילדים ולמשפחות. מדובר על למעלה משלושים שנה אחורה, ושום מוסד מתאים לא היה במצאצא, שזה גרם למה שהוביל את המהפכה הגדולה עליה נספר בהמשך.

אם תשמור על הזמן תספיק יותר

'זכרתי ימים מקדם', מספר ר' ניסים, 'הימים אותם זכיתי לבלות בצילם של אנשי שלומנו בדור הקודם; באותה תקופה של ייסוד ה"כולל חצות" זכיתי להיכרות וקירבה מיוחדת עם החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל. בכל יום בין מנחה למערב הוא מסר שיעור, ואף בשבתות לאחר תפילת וותיקין, זכיתי להתענג יחד עם שאר אנ"ש על שיעוריו המתוקים שנמסרו בקביעות בספה"ק סיפורי מעשיות ותורגמו במקום ללשה"ק, השיחות הללו נחקקו בעצמותיי, כל משתתפי השיעור זוכרים בוודאי את שאלתו הנצחית של ר' לוי יצחק; "למה העולם לא לומדים להבין 'אידיש' ולדבר בה?"

זכיתי גם לקחת את ר' לוי יצחק ז"ל פעמים רבות לכותל, לאחר סיום התפילה כותיקין בבית מדרשו במא"ש. (לעיתים עלה בחלקי להביא גם את ר' שמואל שפירא ז"ל לכותל, לרוב כשלא היה אדם אחר שייקח את ר'

בניי מוסדות אהבת משה

שמואל), ובדרך הייתה לי הזדמנות לשאול את ר' לוי יצחק שאלות.

פעם שאלתי אותו איך ייתכן להספיק ללמוד במשך היום לימודים כה רבים, וכפי שהזכיר והורה רביז"ל (שיחה ע"ו ועוד) לגמור את הש"ס והשו"ע, וזה"ק ומדרשים וכו' במשך שנה אחת, וכן על זה הדרך. הסברתי בדברי לר' לוי יצחק, כי ברור שכל אחד רוצה ומשתוקק לכך, אך בפועל הלב נחמץ כאשר רואים שזה מאוד מאוד קשה לעמוד בזה.

היודעים אתם מה הייתה תשובתו של ר' לוי יצחק? הוא ענה לי בזה הלשון; "אם תשמור על הזמן תספיק אף יותר מכך!" הדיבור הזה נכנס באופן מיוחד בכל עצמותיי, בעיקר משום שר' לוי יצחק היווה בעצמו דוגמה חיה לקיום המלא של הדיבור הזה. מפורסם וידוע איך ר' לוי יצחק היה שומר על זמנו, באופן שאף ה"דקות" היו מדודות אצלו, כמה זמן להקציב לכל דבר, ואיך להוציא מכל יום ויום את האוצרות הגדולים החבויים בו. רב המוסדות ר' יהודה צבי שפירא שיושב כאן, יכול אף הוא להעיד על כך, הוא הרי היה ממלוויו של ר' לוי יצחק, ומהאנשים הקרובים ביותר אליו בשנותיו האחרונות.

אני זוכר בוקר חורפי אחד לאחר תפילת שחרית בבית מדרשו, הבחנתי שר' לוי יצחק מנסה ללבוש את מעילו, ללא הצלחה, היות ולא הצליח להשחיל את ידו אל שרוול המעיל. באופן טבעי, כאשר רואים אדם במצב כזה, ניגשים

אף בשבתות לאחר תפילת וותיקין, זכיתי להתענג יחד עם שאר אנ"ש על שיעורי המתוקים שנמסרו בקביעות בספה"ק סיפורי מעשיות ותורגמו במקום ללשה"ק, השיחות הללו נחקקו בעצמותיי

שמעתי דרשות מדמויות הוד של אנ"ש. הרה"ח ר' נחמן ישראל בורשטיין ז"ל משמאל נראה ר' ניסים

מיד לעזור לו, ואכן באתי מאחורי ר' לוי יצחק, אך כאשר ניסיתי לעזור לו, הוא הדף את ידי...

כאשר ראה זאת אחד מאלו שעמדו סביב ר' לוי יצחק, הוא הסביר לי את פשר מעשהו של ר' לוי יצחק, כי מאחר והוא נזהר שלא ליהנות מאף אדם, וכל שכן שלא להשתמש בו, לא הסכים בשום אופן שאעזור לו בלבישת המעיל, גם אם הוא יפסיד מכך עוד דקות אחדות שהם בוודאי רכוש יקר מזהב, ובפרט בסדר יומו של אדם כר' לוי יצחק.

מוסר גדול חקתי בלב ממעשה זה; חסיד אמיתי שמקושר לרביה"ק, ישתדל בכל מאודו לא להיות לטורח על אחרים, וחלילה לא להשתמש בהם, או לצפות שימשו אותו ויכבדוהו.

שיעורים מלאי חן

סיפור נוסף שממש נחנק אצלי, ומלווה אותי באחד השיעורים שלאחר תפילת וותיקין בשב"ק, שוחח ר' לוי יצחק בחריפות בגנות העישון, תוך שהוא מזכיר את הדיבור הידוע מרביז"ל; 'וכי חסרות לכם תאוות שצריך להוסיף תאוה נוספת... באותה תקופה, הייתי מעשן, וכששמעתי זאת קפאתי על מקומי - אם רביז"ל קורא לכל מעשן; "בעל תאוה" במלוא מובן המילה, אות היא שגם אני בכלל זה, והרי 'אנוכי לא ידעתי! כאמור, היה זה בשבת, אך אני פרצתי בבכי, וקיבלתי על עצמי מאותו הרגע להפסיק לעשן. ב"ה שכבר עברו מאז למעלה מ-30 שנה, וב"ה לא נגעתי בסיגריה.

המיוחד בדיבוריו המאירים של ר' לוי יצחק היה, שהם 'הפכו' כל אדם מן הקצה אל הקצה, וזה בזכות האמת, החן, והתמימות שהופיעו בכל מילה מדבריו. היו אלו דיבורים כל כך נקיים וטהורים, וממילא זה נכנס לנשמה. מו"ץ מפורסם מעדות המזרח שהתקרב לרביז"ל וגם היה מגיע לשיעורים באותה תקופה, היה חוזר עמי יחזיו ממא"ש לביתי, ותוך כדי הליכה היינו חוזרים על נושאי השיעור שמסר ר' לוי יצחק.

אני זוכר שהוא היה מתפעל כ"כ משיעוריו הנפלאים של ר' לוי יצחק, עד שהתבטא בפני בוז הלשון; 'אני מרגיש שאני חוזר בתשובה!' ומדובר כמובן בת"ח גדול ממש, משכמו ומעלה.

ניתן לומר בבירור; הדיבורים הללו שזכינו לשמוע מר' לוי יצחק הביאו את האדם פשוט 'לחזור בתשובה', להתעורר אל ה' בצורה מתוקה ונפלאה שקשה מאוד להסביר אותה במילים, ובוודאי שלא לכתוב ולשחזר עלי ספר. אם אמנם גם העלאת הדברים עלי גליון הינה צורך חשוב ביותר, ואף ראוי לעשות, למען יעמדו ימים רבים אך הדיבורים שנשמעו מפיו בתמימות כובשת לבבות, היו עניין אחר לגמרי.

ב"ה שהייתה לי הזכות ללוות ולשמש מעט את האנשים הגדולים הללו, כשהזכרונות מאז מלווים אותי יום יום.

הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל

דמות נוספת החקוקה בזיכרוני לטובה, היא דמותו של להבחל"ח הרה"ח ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א. היינו מתאספים בכל שבת לסעודה שלישית בצוותא בכולל

מיד לאחר שנזרקנו לרחוב הוצאתי את חסכוני ואמרתי להם; "אל דאגה, רביז"ל אמר מה לכם לדאוג מאחר שאני הולך לפניכם, ולפיכך אני מכריז על פתיחתו של "כולל אברכים" עבור כולנו

כל יום יש שתי שמחות בחורי הישיבה עומדים בסמוך לציונו של מוהרנ"ת בניסיעה לקברי צדיקים

כולל חצות הראשון בשול שבמאה שערים

שמענו אודות ה'כולל חצות הראשון שהוקם בשול על ידכם, אם תוכלו לתאר לנו מעט כיצד הוא הוקם ומה התרחש שם באותם ימים?

ב"ה הייתה לי הזכות להקים את ה"כולל חצות" הראשון בבית מדרשנו במא"ש, שפעל תחת מוסדות "אהבת משה" למעלה מ-20 שנה ב"ה. בכולל למדו אברכים יקרים וחשובים מאוד, שתרמו רבות להווי המיוחד ששרר בכולל.

ר' ניסים: הסדר התחיל ב'שעה התבודדות', אותה ניתן היה להשלים גם בהמשך היום, ובשאר הזמן הציבור למד בחברותות 'מה שליבו חפץ', זה בכה וזה בכה, איש כפי ערכו. החסיד ר' מיכל דורפמן ז"ל עווד מאוד את קיום הכולל, ואף כאשר הגיעו זמנים קשים יותר עקב מחסור בתורמים, מה שהשפיע על קבלת המלגות וכו', היה זה ר' מיכל שדרבן אותי מאוד להמשיך, כל עוד והתאפשר.

באותו זמן היו תחת הנהלת המוסדות רק תלמוד תורה וכולל חצות, וממילא לא היה קושי גדול כ"כ בתשלומי המלגות והמשכורות. אמנם אח"כ כשכבר הרחיב השי"י את גבולו, ונפתחו הישיבות - ישיבה קטנה וישיבה גדולה עם מאות תלמידים, החלטנו להתמקד בחינוך, וכך נסגר הכולל חצות מחוסר תקציב. ב"ה תקופה קצרה לאחר מכן כבר נפתחו כוללי חצות אחרים בבית מדרשנו במא"ש.

איזה תענוג היה לשמוע אהה: חמונה. דירה של ר' ניסים יחד עם ר' לוי יצחק בנדר ז"ל בכותל

באותו רגע הפסקתי לעשן. ר' ניסים יחד עם הרה"ח ר' אלעזר מרדכי קניג ז"ל באחד מאירועי המוסדות

הילדים של רבינו

בשלב זה של השיחה, מבקשים אנו מר' ניסים שידינו רב לוי במלאכת הקודש של גידול עדרים לתורה ולתעודה בדרכו הצרופה והסלולה של רביה"ק הננמ"ח.

<<התוכלו לספר לנו כיצד התחיל המפעל האדיר הזה?

כאמור, ר' יעקב מאיר שכטער השתתף פעמים רבות בסעודה שלישית שנערכה בביהמ"ד תורת הנחל שבירושלים. באחת הפעמים, עת ישבנו כולנו יחד, עורר אחד מבני החבורה, הלא הוא ר' אורי חנן לברטובסקי ז"ל שנפטר לפני כשנה, על המצב העגום והחוסר במוסדות מתאימים עבור בני הדור השני של משפחות המתקרבים ליהדות. ועל כך, שבלתי מתקבל על הדעת להמשיך במצב זה, בו בניהם של בעלי-תשובה יקרים מתגלגלים ברחובות קריה, בין מוסד למשנהו, כאשר לרוב לא שייך להכניס אותם למוסדות בשפת האידיש, ומאידך, אין רצון ההורים לשלוח אותם למוסדות לא טובים. מה עוד שיחנכו את הילדים על יסודות שאינן על דרך רביה"ק שהיוו רוב מניין ובניין של המוסדות בלשון הקודש באותה תקופה בירושלים.

נדברנו בינינו כי מן ההכרח להיכנס בעובי הקורה, אך מי יחפוץ לשאת את המשא הכבד על שכמו? לפתע פנה אלי ר' אורי חנן ז"ל ואמר; 'אם אכן אתה פותח מוסד כזה, יש לי שטח פנוי עבורך ברח' רייכמן בשכונת בית ישראל, ואני מבקש ממך שתזכה אותי, ותפתח את מוסדותיך במקום הזה, ובשנה הראשונה אני נותן במתנה את תשלום השכירות, לכבוד רביז"ל!'

בכוח עידודו הרב והבטחתו היקרה (יהיו הדברים לעילוי נשמתו) אזרתי עוז, ופתחתי במקום כיתת גן ומכינה. היה זה ממש כדוגמת מסירות הנפש של נחשון בן עמינדב, ואף שלא היה לי צל של מושג כיצד ממשיכים הלאה בניהול והחזקת המוסדות, קפצתי אל הים הסוער, עם תקווה וביטחון בה' יתברך.

מימין לשמאל הרה"ג ר' יצחק רחנבלט ר' ניסים הרה"ח ר' שמעון שפירא נואם הרה"ח ר' יוסף קדיש שפירא בנו ר' יהודה צבי

עודד מאוד את קיום הכולל. הרה"ח ר' מיכל דורפמן בחלוקת פרסים

בזכות הוותק הרב והניסיון המוכח שיש למוסדותינו, ישנו כיום כבר דור שלישי של ילדים המתחנכים באהבת משה, כולם חסידי ברסלב המפארים את שם רביה"ק בכל מקומות מושבותיהם, כה יתן ה' וכה יוסיף.

הבוגרים הם ממש אברכי משי. יש אברך בוגר אהבת משה שהוא מו"צ בקהילת ברסלב בצפת, יש בוגרים שכיום משמשים מגידי שיעור בישיבה הגדולה או מלמדים בת"ת של אהבת משה, ב"ה בחורים שלמדו פה פורחים. כשפתחנו את המוסדות אף אחד לא חלם להיכן זה יגיע.

שורשים עמוקים - חנוך לנוער ע"פ דרכו

ר' ניסים: אני מודה לה' בכל רגע ורגע על השליחות הזו שזכיתי לה, זה מפעל חיים, אנו מרגישים השלוחים של רבינו. התלמידים הללו שעברו ועוברים אצלנו הם הילדים של רבינו, אנחנו רק שליחים, זוכים לעשות מה שיכולים.

כמעט כל לילה שני יש שמחה באהבת משה - בר מצוה, חתונה, כבר השנה היו 18 חתונות. הבחורים הללו הם בחורים טובים ש'חוטפים' אותם... אני רואה בכל חתונה כזו תחיית המתים, כל האברכים עם מראה חסידי שורשי, אם לא היה אהבת משה להיכן היו הולכים? כאן הם קיבלו שורשים עמוקים בהשקפה עפ"י דרך החסידות, והברסלבאיות השורשית.

כפי שהזכרתי, ימי הבראשית לזו בניסים גלויים (כגון השטח שהושכר חנים אין כסף, ועוד), וכך לאורך כל הדרך, עד לימים אלו ממש, רואים בחוש את יד ההשגחה העליונה. אחד הניסים הגדולים, היה כאשר הרה"ח ר' יהודה צבי שפירא שליט"א, הצטרף לצוות המובחר של המוסדות, וב"ה הלך עמי יד ביד לאורך השנים.

נס גלוי אחר ליווה את הקמת המוסדות; כידוע, כל מוסד חייב לאמץ לעצמו דרך או קו נוחה, ומכל שכן בברסלב הסוערת כל כך... ברוך ה' דווקא העובדה שהמוסדות נחשבו מוסדות 'כלליים' יחסית בברסלב, כיוון שאין לנו קהילה מסוימת, דווקא זה הביא לכך שב"ה זכינו לצלוח את המהמורות הרבות שעברו עם השנים בברסלב בכלל ובמוסדות בפרט. כל הזמן השתדלנו כפי היכולת לצעוד בדרך רביז"ל מבלי להיסחף אל הרוחות העזות הנשבות בחוץ.

ליוו אותנו לאורך כל השנים אנשים יקרים חסידים נאמנים של רביז"ל, בתחילה היה זה ר' משה גולשבסקי ז"ל, שלימד בכיתה ח' ולימים הפך לר"מ בישיבה קטנה. כך, כבר מההתחלה היו לנו דמויות רציניות, כאלו המבינות הבנה עמוקה בחינוך, והשקפה שורשית.

אזכיר לדוגמא את ה"מלמד" הראשון ר' חיים ליברמנש שהיה לשם דבר במוסד. הוא לימד והכניס את עניין ה"קריאה" בצורה נעימה ומושכת כ"כ, ממש 'געשמאק'. גם בני שיחי עבר דרכו, וקנה נכסים יקרים שילוו אותו לכל החיים בעז"ה. הוא לימד במוסדות במשך כחצי יובל!!

במהלך השנים, השקענו רבות בכדי שהמוסדות ילכו בדרך המסורה לנו מדור דור, דבר שזכינו לו בזכות קשר עמוק, מהותי, וקורב עם משפיעי אני"ש, ביניהם היו ר' מיכל דורפמן, ולהבדל"ח ר' יעקב מאיר שכתר ממנו שאבנו בעיקר רוב חוכמת חיים ותבונה, דבר שרומם והקים את המוסדות כפשוטו. רבות זכינו לביקוריהם ותמיכתם גם של הרה"ח ר' נתן ליברמנש, הרה"ח ר' משה קרמר, הרה"ח ר' יצחק אנגל, ועוד.

<< בשלב זה מצטרף לשיחה ר' יהודה צבי שפירא מי שמלווה את ר' ניסים כבר הרבה שנים בפעולות הקדושות של "אהבת משה".

ר' יהודה צבי: בנותן טעם לספר כאן דוגמאות נוספות, על אותה זכות לה זכינו, כאשר חשובי וקני אני"ש הם היו אלו שלזכותם נזקפת ההצלחה הגדולה. לדוגמא; בכל ער"ח הבחורים היו נוסעים לתפילת יום כיפור קטן בבית מדרשנו במא"ש, הרה"ח ר' נתן ליברמנש והרה"ח ר' אליהו נטע גודלבסקי היו מגיעים למסור שיחות רבות בישיבה. כמו"כ להרה"ח ר' אברהם יצחק כרמל ז"ל היה קשר הדוק וחשוב

אני מודה לה' בכל רגע על השליחות הזו שזכיתי לה, זה מפעל חיים, אנו מרגישים השלוחים של רבינו. התלמידים הללו שעברו ועוברים אצלנו הם הילדים של רבינו, אנחנו רק שליחים, זוכים לעשות מה שיכולים

עם הישיבה. ואף כיום נוהג עניין זה, כאשר בכל שבוע מגיע משפיע אחר להשמיע מדברותיו, ולעורר את הלבבות לדרכו הישנה והיפה והפשוטה של רביז"ל.

ברוך ה' הסייעתא דשמיא ממשכה ללוות גם את אופי וסגנון הבחורים, שכל חשקם ומאודם הוא לגדול ולצמוח בתורה ועבודה כדרך רביז"ל, וב"ה בכל בין הסדרים ההיכל מלא ברבים מאד מבחורי הישיבה, שממשיכים להגות בתורה. בסדרים וכך גם בסדר ה'לימוד עצמי', ואף בחזרה על החומר הנלמד וכו'.

בתקופה האחרונה, ביארציטל של ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, גמרו כלל הבחורים את הש"ס כולו לעילוי נשמתו! ב"ה 'מזה ומזה אל תנח ידך', ויש לבחורים אף סדר של שעה שלמה בו הם הוגים בספרי רביז"ל באופן נפלא, מעמיק וראוי, כאשר הפירות ניכרים בשטח. בהמשך הבחורים מעלים חידושים נפלאים עלי ספר ב"תורה הזמנית", בסיפוי"מ ועוד

ר' ניסים: מאחר שבמשפחות של בעלי תשובה, יש צורך פעמים רבות לתת גם יעוץ חינוכי להורים, ולא רק לילדים... ובמקום זה בו אנו יושבים לשוחח כעת, יושבים גם הרבה הורים שבאים להתייעץ, וב"ה שהקב"ה שולח את הכוחות, והילדים עם ההורים נכנסים לבית מדרשו של רביז"ל ורואים את הנעימות שהוא נותן לתורה ולעבודת ה' וכו', הבחורים יוצאים להתבודדות, שומעים שיחות ממשפיעי אני"ש, וכך המשפחה כולה עולה במסילה העולה בית ה'. בפרט בימים אלו לפני ר"ה, חשוב להשגיח על הבחורים ולטעת בהם שורשים עמוקים של תורה ועבודה ברוח הנפלאה של רביז"ל, למען יעמדו ימים רבים, וגם כי יזקין לא יסור ממנה!

הש"י יזכה אותנו להתקבץ יחדיו בציון הצדיק לקראת ימי ר"ה יחד עם רבבות אלפי ישראל, ולחנך את צאצאיו בדרך המסורה, לטוב להם ולנו כל הימים, אמן! ///

אנחנו משקיעים בבחורים בכל הכוח. הרה"ח ר' נתן ליברמנש בוחן את תלמידי הישיבה

מסכתנו שערי ציון

למעלה מחמישים ערים, רבבות משתתפים, ומשאלה אחת: **טאטע, רצונינו לראות את מלכנו, ולהשתתף בקיבוץ הקדוש בראש השנה הבעל"ט באומן!** || מערכת אבקשה יצאה לסיקור נרחב מיום התפילה העולמי, שהתקיים בער"ח אב העבר בכל ריכוזי אנ"ש ברחבי תבל

בן ציון ירושלמי

לום התפילה העולמי שהתקיים בערב ר"ח אב העבר תחת הכותרת 'לפתוח' את הקיבוץ באומן, הוא ללא ספק יום היסטורי שיחזק בקורות ימיה של חסידות ברסלב. לא רק בגלל התפילות שנישאו באותו יום מרבבות לבבות נשברות ועיניים בוכיות, אלא גם בגלל עצם העובדה שבאותה שעה התכנסו אלפים ורבות ביותר מחמישים נקודות שונות על פני תבל, למטרה אחת ויחידה: תפילה!

אחדות נדירה נראתה בכינוסים אלו, גם אמונה איתנה בגודל כוח התפילה, שהביאה את המארגנים לשכור עבור כך אולמות וציוד הגברה, ואף במשך כמה שבועות לפני כן לפרסם קמפיין אדיר שיהדהד את דבר יום התפילה, ואלו בוודאי פעלו בשמים דברים נשגבים. כולנו תקווה שאכן נזכה לראות בעינינו את הטוב הנגלה, בקיום הקיבוץ הקדוש בהאי שתא, בהשתתפות רבות מישראל.

האווירה הייתה מרגשת ביותר, מעבר לכל תיאור אפשרי. באוויר שרתה עוצמה פנימית הנובעת מהמקומות הכי עמוקים, אפילו התמונות של העצרות שחלקם מצורפים לכתבה זו, כלל לא תוכנו מראש, וברוב המקרים אף לא משקפים את הציבור האדיר שנכח בשעת מעשה, עקב קושי טכני לארגן את התמונות באופן שיעביר את הציבור במלואו.

התגובות הרבות שהגיעו ללא הרף, מעידות על הד עצום שנגרם ע"י יום התפילה, וכדי לסבר את האוזן נחלוק עמכם כמה מהם. בנימה אישית: כתב השורות השתתף בעצרת שתקיימה באולמי דושינסקיא בבית שמש. באמצע הכינוס חמקתי מהאולם לעבר תחילת הרחוב, שם התקיים הכינוס לילדי התשב"ר בבית הכנסת 'אוהל הדסה'. היה זה בשעת דמדומי חמה, השמש כמעט נעלמה, ונטו צללי ערב, ובזמן הליכתי ברחוב חשתי כי האוויר שונה לגמרי.

היה באוויר מעין ההרגשה, אותה חשים בשעה שממהרים לתפילה כל נדרי בערב יום הכיפורים. כל הרחוב אומר קדושה ובאוויר מורגשת הטהרה. כך היה גם באותם דקות, שבהם רבבות אנ"ש היו ספונים בהיכלי התפילה, כאשר יצאתי בדרכי מניסו למשנהו.

יהודי חשוב שמוסר שיעורים באחד משיבות אנ"ש שיתף אותנו, שבאותו יום תפילה הוא היה חייב לנסוע לבני ברק כדי לסדר שם איזה עניין. הוא סיכם עם האדם שאיתו הוא היה צריך להיפגש, שבשעה 9:00 בערב הם יסדרו את העניין.

מעיר מגוריו עד לבני ברק אורכת הדרך שעה או יותר, וכדי להגיע בזמן היה עליו לצאת מבייתו בסביבות השעה 7:30.

"הרגשתי שביום כזה אני לא יכול לא להשתתף בעצרת תפילה" - הוא משתף אותנו - "החלטתי שאם לא מתאפשר לי להשתתף בעצרת שבעיר מגוריי, מחובתי לצאת מוקדם יותר בכמה שעות, וכך השתתפתי בעצרת שהתקיימה בבני ברק!"

סיפור מרגש ביותר העביר לנו הר"ר נחום ספרא הי"ו מנהל קו איחוד חסידי ברסלב, מי שפעל רבות למען פרסום דבר יום התפילה העולמי, והעביר את עשרות העצרות בשידור חי בקו הרחוק.

"מתקשר אלי יהודי, ושואל היכן העצרת הכי קרובה אליי" - מספר ר' נחום - "כששאלתי אותו מי הוא והיכן הוא גר, הוא סיפר שהוא משתייך לזרם מסויים ולאחרונה התקרב לברסלב 'אני עדיין נוהג בכל המנהגים שלהם, אבל בלי האור של הרבי אני לא יכול...' הוא זכה כבר להיות פעם באומן בראש השנה, אבל השנה יש לו מניעות עצומות מצד המשפחה, ובדרך הטבע לא נראה לו שהוא יוכל לנסוע השנה."

אומר אותו יהודי: "אני לא יודע אם אני אזכה לנסוע השנה לאומן, אבל לפחות להתפלל שכלל אנ"ש כן יוכלו לנסוע, על זה אני לא יכול לוותר!" מתברר שהוא גר ביישוב בשם 'טירת הכרמל'. העצרת הכי קרובה אליו הייתה בקרית שמואל - חיפה מרחק נסיעה של שעה ושלושים דקות [!], אבל כדי להתפלל על כלל הציבור, היה מוכן היהודי לנסוע פעמיים את הדרך הארוכה הזו, הלך וחזור, אולי יזכה לפעול שעוד יהודי יזכה לנסוע לאומן. נדמו, שכל מילה מיותרת...

לפניכם סקירה קצרה ומדגמית, עם המארגנים או המשתתפים בכמה מעצרות התפילה ברחבי תבל, מהם תוכלו להקיש על הכלל כולו. ניסינו להציג לפניכם את הסגנונות השונים, על אף שלא נוכל להעביר

מדובר בעצרת היסטורית כך כולם אמרו. העצרת בעיר צפת

את התחושה המלאה מכל חמישים המוקדים שלכל אחד מהם היה את הגוון המיוחד שלו, ויותר ממה שהבאנו לפניכם היה שם. רשימה חלקית של המקומות מהערים בהם התקיימו עצרות: אומן, בהיכל הציון הק'. ארה"ק: אור יהודה, אלעד, אשדוד, באר שבע, ביתר, בית שמש, בני ברק, מודיעין עלית, הוד השרון, הר יונה, זכרון יעקב, חדרה, חיפה מרכז, חיפה קרית שמואל, חריש, יקנעם, טירת הכרמל, יצהר, ירושלים, ירושלים - רמות, מירון, נתיבות, עמנואל, עפולה, פתח תקווה, צפת, קבר רחל, קרית ביאליק, קרית עקרון, ראשון לציון, ראש העין, רכסים, רמת השרון, רעננה, תל אביב. חו"ל: וויליאמסבורג, בארא פארק, מאנסי, קרית יואל, ליקוד, סוואן לעיק, קרית טאהש, לונדון, אנטוורפן, מנשסטר.

'אבקשה' פותח צוהר אל מאחורי הקלעים של היוזמה האדירה - 'לפתוח': וכך מספר לנו אחד המארגנים החפץ בעילום שמו הרעיון לארגן עצרת מרכזית בכל עיר, נולד לאחר העצרת שהתקיימה בערב ראש חודש תמוז בירושלים עיה"ק. היו מאות ואלפים שרצו להשתתף, אך מפאת ריחוק מקום נבצר מהם להגיע.

בתחילה חשבנו לארגן עצרת דומה בבית שמש. אך לאחר מכן חשבנו, 'מדוע לא להרחיב את הרעיון לכל הארץ?' כך התחלנו ליצור קשר עם עוד אברכים שדבר רבינו הקדוש יקר לליבם המתגוררים בערים שונות, והעניין החל להתגלגל.

לאחר כמה ימים פרץ הרעיון מגבולות א"י לעבר אוקראינה ארה"ב ואנגליה, ואף שם התקבל בהתלהבות מרובה. בתחילה עבדנו קשה לארגן עוד ועוד מוקדים והגענו בקושי ל'מניין עצרות'. עם כל עצרת שנוספה גברה ההתרגשות עד לב השמיים, עד שבשלב מסוים, העסק התחיל לזוז מעצמו וכמו מאליהם החלו להתוסף עוד עשרות מקומות, עד למספר הבלתי נתפס, של למעלה מחמישים מוקדים בכל העולם! ראינו בחוש את הסיוע משמיים.

כאן המקום להזכיר לטובה את האברכים המסורים שדאגו להכלל מאחורי הקלעים ובהצבע לכת, ובלעדיהם לא היה יוצא כלום לפועל. כמו כן, צריך להעלות על נס, את הנציגים היקרים בכל עיר, שלקחו על עצמם את ארגון העצרת בעירם, ועשו זאת בצורה הטובה ביותר, כשחלק מהם אף גייסו ממון רב לשם כך; אשריהם! שכרם הרבה מאוד!

ההתעוררות העצומה בכל המקומות הצדיקה את המאמץ, ואף מארגון 'בקודש הקדשים' שהחתימו בכמה מהערים על קבלה על שמירת הקדושה בציון, ושלא לדבר בציון שום שיחת חולין, נמסר כי הייתה היענות נרחבת ואלפים חתמו.

היה באוויר מעין ההרגשה, אותה חשים בשעה שממהרים לתפילה כל נדרי בערב יום הכיפורים. כל הרחוב אומר קדושה ובאוויר מורגשת הטהרה. כך היה גם באותם דקות, שבהם רבבות אנ"ש היו ספונים בהיכלי התפילה

לאזינו, התארגנה אסיפה בהשתתפות הגבאים מכל קהילות הקודש ע"ש רבינו ז"ל, שם דנו ביחד על האופן המועיל ביותר, לעריכת העצרת בעירנו בהשתתפות כלל אנ"ש. הצעות עלו וירדו ולבסוף הוחלט לשכור את ביהמ"ד הגדול 'זוהר הגליל' המכיל מאות מקומות ישיבה ובס"ד יוכל להכיל את הציבור הענק שאמור להשתתף בעצרת. לעצרת עצמה נהרו מאות אנ"ש מכל רחבי העיר מכל הסוגים והחוגים באחדות נפלאה, ולפני התיבה ניגש חזן הקיבוץ באומן והבעל תוקע הרה"ח ר' יוסף צוקר שליט"א, ובקול בכי זעק את הסליחות ממעקי ליבו יחד עם כלל הציבור, ההתעוררות הגדולה ששררה במקום נחקקה לכל אחד בלב. כמו כן הדפיסו במיוחד את התפילה הנוראה של ר' יצחק ברייטער שנאמרה בהתעוררות גדולה.

בשעת אסיפת הגבאים, אף עלתה הצעה, ולפיה, לאחר ראש השנה שבה נזכה כולנו בעז"ה לשהות בצל הקודש באומן, נערוך סעודת הודאה באחדות ובהשתתפות כלל הקהילות, וכפי שזכינו בעצרת, בעז"ה אמן.

אני לומד בכלל בקבר רחל אמנו בשעות הערב, וכיון שאין באזור הכולל מוקד תפילה, לא ידעתי כיצד אוכל להשתתף ביום התפילה העולמי. אך לבסוף חשבתי שבמקום לחפש פתרונות כיצד להשתתף, אני יכול פשוט לארגן עצרת בקבר רחל אמנו!

היו שם אנשים מכל הסוגים ממש, יהודים מכל העדות והקהילות שמצאו את מקומם דווקא בעצרת הזאת, קרוב לאמא. זה היה מעמד נורא הוד. אמרו סליחות בציבור ותקעו בשופרות ויהי המקום לחרדת אלוקים.

אנ"ש שהשתתפו בעצרת המליצו, ע"פ מה שממשיל רבינו הקדוש בתורה ד' ובתורה ע"ח שהצדיק הוא כמו אם [שכשהתינוק רואה אותה הוא זורק את כל השטותים שלו], אם כן דווקא אצל רחל אמנו שהיא בחינת הצדיק האמור, זהו המקום לפעול את הנסיעה להצדיק. מה גם שאמנו אותיות אומן, דווקא על 'אם הדרך' שם הוא המקום הנכון להתפלל על הדרך שייפתח.

כשמדברים על מקומות ב'פריפריה' צריך אולי להקדים קצת על האווירה הכללית במקום כזה.

לא מדובר בעיר חרדית בה מתגוררים מאות או אלפי חסידי ברסלב, וכל האווירה ברחוב אומרת תורה ויראת שמיים. אלא מדובר בעיר מעורבת, בה מתגוררים אנשים מכל מיני שכבות, עם כל מיני רמות ביראת שמיים וקיום המצוות. אך למרות זאת, ואולי דווקא משום כך, הצימאון האדיר ששורר כאן, זהו משהו שאי אפשר לתאר.

אני אומר 'כאן' כי אף שכאן אנחנו מדברים על עצרות התפילה שהתקיימו, אבל האמת היא שבכל מקום בפריפריה זוהי האווירה פחות או יותר. אנשים פשוט צמאים לקיום התורה והמצוות. וכלשון הפסוק: "לא רעב לחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'"

צריך לדעת שלכל פעילות שהיא יש אנשים חמים שמחכים לזה. יש פה שיעורים של משפיעי אנ"ש ויש להם ביקוש חזק, עד שיש אנשים שלא מוותרים עליהם בשום אופן. כך גם בעצרת הייתה היענות אדירה. בעיר כמו שלנו קשה לפעמים 'לסחוב' אנשים, אבל ב"ה היה בית כנסת מלא! פרסמנו את המודעות בכל מקום אפשרי, בכל השכונות, ובציון של התנא רבי יהודה בן בבא. ואכן הגיעו אנשים מכל האזור, מקרית אתא, מקרית ביאליק, מטירת הכרמל, ועוד. העצרת עצמה היתה נפלאה. לאחר דיבורים המעוררים את הלב, על המעלה של הר"ה של רבינו, אמרנו ביחד את הסליחות הספרדיות עם הניגונים בהתעוררות עצומה, ולאחר מכן תפילה ע"ו ותיקון הכללי.

הדפסנו גם חמש מאות כרוזים על ראש השנה, והפצנו אותם בכל האזור בס"ד.

העצרת בבית שמש

בריבי הגונים ואחדות מיוחדת. הרה"ח ר' נחמיה שווארץ שליט"א מחשובי אנ"ש בארה"ב עורר את הציבור בדיבוריו הנפלאים, ובין השאר דיבר שדווקא בזמן כזה בו מתעוררים על החורבן זה הזמן להתפלל על שערי ציון הנעולים שייפתחו לרווחה שהרי עיקר תקוותינו בגלות המר הזה הוא ע"י הצדיק שציונו הוא בבחינת בית המקדש וקודש הקדשים.

כן הזכיר את דברי מוהרנ"ת שישנם שלושה מניעות שלא שייך לשברם בדרך הטבע, 'ים' 'בית-האסורים' ו'מלחמה', והעצה היחידה לעומתם הוא להגביר הרצון וההשתוקקות ועי"ז יזכו בוודאי לשבר את כל המניעות הפרטיים והכלליים.

אצלנו יש עצרת כל יום. העצרת בביהמ"ד של אנ"ש בלונדון

עצרת התפילה לילדים. בית שמש

הר"ר משה ב. הי"ו

התיקום: לונדון, ביהמ"ד ברסלב.

אצלנו יש עצרת מידי יום! - מפתיע אותנו ר' משה - לפליאתנו למה כוונתו, מספר ר' משה שמדי יום לאחר תפילת שחרית אומרים יחד כמה מזמורי תהילים להצלחת הנסיעה הקדושה, ולאחר תפילת מנחה אומרים תפילה ע"ז בציבור. "עוד לפני המלחמה, מאז חודש כסליו, אנו נוהגים כך!"

ומי יוכל להבין לליבם של חסידים המסורים לרבם בלב נפש, וכל השתדלות שהיא, אשר תוכל לקרוב לקיים רצונו, עושים הם ללא חשבונות... למעשה גם מידי ערב ראש חודש אומרים יחד תפילה ע"ז ותיקון הכללי, אבל החידוש היה שלראשונה בשנה זו התכנסו כזה ציבור עצום לעצרת תפילה על ראש השנה. בסעודה שלישית בשבת שקודם לכן עוררו על חובת ההשתתפות וכן פורסמו מודעות התעוררות על גודל העניין. כמאתיים חסידי ברסלב שעשרות מהם לא נראים כלל בין כותלי בית המדרש על שם רבינו במשך השנה, והיו ממש בבחינת 'פנים חדשות' הגיעו להשתתף בעצרת התפילה.

בית המדרש היה מלא עד אפס מקום, וההתעוררות עצומה נוראה. הרה"ח ר' ניסן פרנקל שליט"א מזקני אנ"ש, דיבר דברי התעוררות נפלאים. ובתוך דבריו סיפר את זכרונותיו מהשנים בהם הציון היה סגור ומסוגר מאחורי מסך הברזל הסובייטי. ר' ניסן שהתקרב בשנת תשכ"ה, נהג במשך שנים ארוכות להשתטח על הציון הקדוש, עוד בשנים בהם היתה אסורה הגישה לציון והיתה נדרשת לכך מסירות נפש.

כמו כן עורר ר' ניסן על שמירת הקדושה בציון וההתנהגות הראויה שם, ולפלא, שמיד בסיום העצרת חתמו רוב ככל המשתתפים, על רצונם להימנע משיחת חולין בכל שטח הציון הקדוש, ע"י הארגון 'בקודש הקדשים'.

הר"ר יעקב הרשלר הי"ו

התיקום: בית שמש, ביהמ"ד ברסלב, אוהל הדסה.

יריעה מיוחדת ראוי להקדיש עבור העצרות המיוחדות לילדי התשובה שם התקיימו בכמה מהערים, שם התכנסו מאות ילדים זכים שלא טעמו טעם חטא, ויחד העתירו בתפילה ותחנונים. עין לא נותרה יבשה, לנוכח ההתרפקות שנראתה בכינוסים אלו, כש מאות ילדי תשובה זועקים את פסוקי התהילים והסליחות, תוך אמונה זכה וטהורה בכוח התפילה ובכוח רבינו הקדוש וראש השנה שלו. בזמן בו השתתפו מאות אנ"ש בעצרת ההיסטורית שהתקיימה באולמי דושינסקיא בבית שמש התקיים באותו רחוב עצרת היסטורית לא פחות. ארבע מאות ילדי חמד התכנסו

מכל האזור לעצרת אחת מרכזית? וממחשבה למעשה, איתרו במהירות בית מדרש באחד העיירות אותו שכרו במיוחד. ובאמצעות קו הטלפון 'מערכת ברסלב' עדכנו את הציבור על דבר העצרת.

"לא היה שייך לארגן הסעות מסודרות מכיון שמדובר בבודדים שמפוזרים בכל מיני מקומות, ולכן הועמד אברך שהיה אחראי לדאוג לכל אברך או בחור שרוצה להשתתף, וכל אחד מאנ"ש שהגיע לעצרת עם רכב פרטי, אסף בדרכו עוד כמה אברכים וכך הגיעו כולם.

באזור ישנם גם כמה 'קעמפים' של ישיבות, וכך הגיע ביקוש מצד הרבה בחורים החוסים בצל הנגמ"ח, שברצונם להשתתף ג"כ בעצרת ההיסטורית. ואכן, כמה מאנ"ש נסעו לשם במיוחד, והסיעו את הבחורים היקרים לעבר העצרת."

בסופו של דבר הופתעו המארגנים כשהשתתפו קרוב למאה אברכים ובחורים. כל אחד מהם הוצרך לנסוע כחצי שעה במיוחד לעצרת, אבל ההתעוררות והרהורי התשובה שהיו שם היו שווים את כל המאמץ.

לפני התיבה יגש החזן הרה"ח ר' אלי פאדווע שליט"א מחשובי ביהמ"ד ס' ברסלב בויליאמסבורג, שהתפלל ברגש רב ובהתעוררות עצומה.

הר"ר יהוסף שווארץ הי"ו

התיקום: קרית יואל, אולם 'סעפיער'.

בשנים האחרונות זכתה קרית יואל ונפתחו בה כמה וכמה בתי מדרשים ע"ש רבינו ז"ל, ואורו מתפשט והולך.

כעת לקראת ראש השנה שאין איש יודע מה ילד יום ולהיכן יתפתחו הדברים בנוגע לקיבוץ על ציון רבינו הקדוש, התאחדו כלל בתי המדרשים בקרית יואל (שמשם לא נוסעים לקאנטרי כמו בשאר המקומות כאמור, עקב שזה עיירה חרדית ואין בה פריצות חלילה וכן ממוקמת ובנויה בין הרים ויערות), ושכרו אולם מרווח שיזל להכיל את כלל אנ"ש בעיר, ובס"ד התכנסו כמאה וחמישים משתתפים

ושלחו תזכורות בקוי הטלפון הקהילתיים. בחלק גדול מבתי הכנסת אף פורסם מודעה מטעם בית הכנסת על ההשתתפות, ואכן נראו משתתפים מכל בתי הכנסת ללא יוצא מן הכלל.

החזן הידוע מהקיבוץ באומן, הרה"ח ר' שרגא לוי שליט"א הגיע במיוחד מירושלים, ההתעוררות והאווירה המחשמלת שהייתה באוויר, זה משהו שלא ניתן לתאר אותו. אנשים העידו שהם הרגישו כמו ב'זכור ברית' הראשון במיגומטר לפני שלושים שנה!

הר"ר פנחס רובינסון הי"ו

התיקום: ערי הנופש שבארה"ב, עיירת 'סוואן לעיק'.

ברשותכם נקדים הקדמה קצרה: בארה"ב ישנם ערים בהם מתגוררים היהודים בין גויים. מידי שנה בקיץ, בו המצב ברחובות הוא בלתי נסבל ליהודי חרדי, עוברים רוב התושבים החרדיים בערים הללו להתגורר באזורים החרדיים במרחק נסיעה, שם יש עשרות עיירות קטנות (המכונה בלע"ז קאנטרי) בהם מתגוררים לתקופת הקיץ, בין כמה עשרות לכמה מאות משפחות חרדיות בכל עיירה כזו. המציאות היא שבכל אחת מהעיירות הללו נמצאים פחות ממניין חסידי ברסלב אם בכלל... ולכן, כשפורסם על דבר יום התפילה העולמי, לא היה מתוכנן להתקיים עצרת באחת מעיירות הנופש.

ביום שלפני יום התפילה התעוררו כמה אברכים, ובטענת 'למה נגרע', החליטו שעל אף שישנם בודדים בכל אחד מהעיירות, אבל מדוע שלא יכנסו את כל חסידי ברסלב

הר"ר חיים צ'צ'יק הי"ו

התיקום: אולמי דושינסקיא.

פרסמנו את המודעות בכל מקום אפשרי, בכל השכונות, ובציון של התנא רבי יהודה בן בבא. ואכן הגיעו אנשים מכל האזור, מקרית אתא, מקרית ביאליק, משירת הכרמל, ועוד

היו כמה אברכים שדאגו לעניין מאחורי הקלעים שבועות מספר לפני שפורסם על קיום העצרת, ובזכותם אפשר לומר שבס"ד היה הצלחה מרובה לשכלל אנ"ש בעיר הגיעו ליטול חלק ולהשתתף בעצרת הנפלאה.

כדי שיוכלו להכיל את הציבור הענק בליעה"ר נשכרו שני אולמות צמודים ובנוסף לכך דאגו המארגנים לכמה מאות כסאות נוספים, כדי לשלולם יהיה מקום לשבת.

האמת היא שבתחילה לא פרסנו את כל הכיסאות ששכרנו, כדי שלא יהיו ביונות... אבל מיד בעשר דקות הראשונות של העצרת כבר לא היו מקומות ישיבה, והוצרכנו להוסיף עוד מאות מקומות, שגם הם לא הספיקו לבסוף לכל הציבור האדיר שנהר למקום, ושנאלץ לעמוד בפרוזדורים ובמעברים, ייתכן שכאן הוא אכן המקום להתנצל בפניהם.

לאחר מעשה מתברר שהיינו צריכים לשכור אולם הרבה יותר גדול אבל מה' מצעדי גבר כונו, ובוודאי היה זה לטובה. ביום העצרת פורסמה מודעה מיוחדת לעיר בית שמש מטעם עשרים בתי הכנסת ושבע הישיבות השוכנים בעיר בליעה"ר, שקראה לציבור לבוא ולהשתתף בעצרת, ואכן בס"ד באו והשתתפו יותר מ-1,000 אברכים ובחורים באחדות נדירה, לכינוס אדיר בהיקפו, שייחקק בהיסטוריה הברסלבאית בעיר בית שמש.

כל אחד הרגיש בבית! כאשר הזכויות נוקפות לגבאי בתי הכנסת היקרים, שהכריזו בליל שבת על חובת ההשתתפות,

עצרת התפילה סוואן לעיק קנטסקילס ארה"ב

ואני תפילה
לקיום הקיבוץ הק באומן

יאלד / בחור, רוצה כרטיס לאומן חינמי?
על כל 5 דקות* של תפילה - כרטיס הגרלה לאומן.

ולא לא הכא:

מידי שבוע הגרלות נוספות על מאות מתנות יקרי ערך

התקשר עכשיו לשמוע את כל הפרטים

09.880.30.59

*בכפוף לתקנון

העצרת
עצמה
היתה
נפלאה.
לאחר
דיבורים
המעוררים
את הלב, על
המעלה של
הר"ה של
רבינו,
אמרנו
ביחד את
הסליחות
הספרדיות
עם הניגונים
בהתעוררות
עצומה

אבקשה

עצרות התקיימו בכל עיר ועיר. עצרת תפילה ת"ת ברסלב אידיש ביתר

בדבריו עורר גם על הזלזול בקדושת הציון, ועל הטעות שהשתרבה, ובפרט אצל הילדים הצעירים, שכאלו חלק מהנסיעה הוא רכישת כל מיני עצצועים למיניהם, ועל כך שיש ילדים שחושבים שיש איזה היתר להסתובב ב'שוק' בחוסר מעש, ושיש בזה בחינה של 'למה לכם רמוס חצרי' שמגיעים לרבי ומזלזלים חלילה בכבודו, וע"כ שיש הורים שרק לכן לא לוקחים איתם את הילדים לאומן. ודיבוריו עשו רושם חזק בלבבות הרכים.

כן עורר על ענין האחדות, שהזמן גרמא לעורר על ענין זה, בעת בה מתכנסים כל הילדים מכל בתי הכנסת והקהילות השונות, והמשיל את העניין לבית מגורים בו מתגוררים ההורים והילדים כל אחד בחדר אחר שבוודאי אין זה סיבה לריב ביניהם. וכך הוא לענין הקהילות השונות שלכל אחד יש את ההנהגה שלו אבל לכולם יש אותו רצון ואותו רבי וממילא לא שייך לומר 'אני שייך לשם, ואתה לשם'. וכדומה.

לאחר הדיבורים המעוררים אמרו הילדים יחד את התיקון הכללי פסוק בפסוק, ולאחמ"כ זעקו ביחד את הסליחות וקבלת עול מלכות שמיים בהתעוררות עצומה.

אח"כ שרו ביחד מאות הילדים 'גראמען' לבביים ביותר שחבורו ע"י הר"ר יצחק ווברמאן ה"ו על הכיסופים והתפילות לפתיחת שערי ציון הנעולים ולסיים התפללו יחד תפילת ערבית וחולקו מיני מתיקה לכלל הילדים הטהורים שהשתתפו.

כאן המקום להודות להנהלת החברות ולמשגיחים המסורים שדאגו שהכל יהא על הצד הטוב ביותר ועל המסירות למימון כל ההוצאות. ///

הרגישו כמו בתפילת נעילה. העצרת בעיר ביתר עליית

מכל רחבי העיר לעצרת מרגשת ועוצמתית בהתעוררות עצומה. כמה שבועות לפני העצרת התכנסו כמה אברכים יחד עם משגיחי חברות הנערים אליהם מגיעים רבים מהילדים, לאסיפה ראשונית בה תכננו את העצרת מכל ההיבטים, וכמובן גם מהפן החינוכי. הייתה היענות נרחבת מכלל המחנכים, וכל חברות הנערים ללא יוצא מן הכלל השתתפו בעצרת בהרכב מלא.

בשעה היעודה התכנסו כלל חברות הנערים מכל השכונות והקהילות ברחבי העיר לבית הכנסת אוהל הדסה דקהילת חסידי ברסלב, שם הוכנו עבור כל חברה מקומות מיוחדים עם סדר תפילה שהודפס במיוחד עבורם. "ראו על העניינים של הילדים שהם מבינים שמדובר במשהו גורלי והיסטורי" - מספר ר' יעקב בהתרגשות - "הילדים הרגישו שליחות מיוחדת; בהם תלוי פתיחת השערים לקיבוץ תשפ"ג"

הרה"ח ר' בנימין פראנק שהגיע במיוחד מירושלים ריגש את הילדים בדרשה מיוחדת המותאמת לגילם. בדבריו התייחס לצרה ש'תשתפכנה אבני קודש בראש כל חצות' שבדורנו הנסינות קשים ומרים ובפרט עם הכלים הטמאים למיניהם שהם הנסיון של דור זה, והתיקון היחיד לצרה זאת היא ע"י רבינו הקדוש שפועל זאת ע"י הראש השנה ולכן הסט"א מנסה את כ"כ למנוע את זה.

אמחנו השירה ההרבי בעל השירה

בראש חודש אב, כולנו כאיש אחד, כלל חסידי
ברסלב, מתחברים לבעל השדה ומתחילים לטייל
בעומקה של התורה הזמנית החדשה

תורה סה

דע כי יש שירה

ומי שרוצה לחגר מתניו, להכניס עצמו להיות
הוא הבעל השדה, צריך להיות איש אמוד
ותקיף, וגבור חיל, וחכם, וצדיק גדול מאד.

דע כי יש שירה דע כי יש בעל השדה

**לטייל
בתורתו**

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

דער לעבנס-טרוים

עשרה בטבת תשל"ו, אונטערן רעזשים פון דעם אייזערנעם פארהאנג לאזן זיך ארויס א קבוצה ברסלבער חסידים פון עטליכע קאנטינענטן, אויף זייער וועג צום ציון אין אומאן || שניי און אייז, שרעק צו ווערן איינגעשפארט און אויסגעפארשט האבן נישט מצליח געווען צו פארלעשן זייערע ברענעדיגע הערצער מיט אן אומגעהויערן בענקעניש, טראץ וואס זייערע קערפער האבן זיי מצליח געווען אפצוהאלטן און זיי צוריקקערן גענוי ווי זיי זענען געקומען || אן א צאל טרערן, געבעטן, און רצונות, אנטקעגן דעם סאוועטישן אייז-קאלטן מויער

אהרן אייזנבך

איבערגעזעצט אויף דער אידישער שפראך, דורך: שמעון י. הלוי

דער עירפארט אין מאסקאווע

"איך וואונטש זיך צו זעהן די לעכטיגקייט פון די וועגן אויף וואס איר פארט אויף זיי צו מיר" (חיי מוהר"ן). די נסיעות פון די ברסלבער חסידים צום ציון הקדוש פון דעם הייליגן רבי'ן איז נישט קיין לערע זאך. אויב איז דאס געווען גילטיג אין דער צייט ווען די ווערטער זענען געזאגט געווארן, איז דאס אין פאקט געווארן פיל-פאכיג מער באדייטנד אין יענע טעג נאך איידער עס האט זיך געשפאלטן דעם אייזערנעם פארהאנג וואס האט פונאדערגעשיידט צווישן די הערצער פון די ברסלבער חסידים אין דער גאנצער וועלט, צום ציון הקדוש וואס האט זיך געפונען אזוי ווייט ווי נאר סיי ווען.

אסאך פון די נסיעות זענען שוין פון לאנג פאראייביגט און באשריבן געווארן, אבער נאך אלץ זענען פארהאן אסאך נסיעות וואס מיר וועלן נישט וויסן פון זיי און אפשר אפילו אויב אייביג. די נסיעה וואס מיר וועלן אצינד שילדערן איז פארגעקומען ארום עשרה בטבת, תשל"ו, ווי עס האבן אנטהאלט גענומען א שיינע צאל זקנים און חשובים פון אונזערע לייט, צווישן זיי, הרה"ח ר' שמשון שווארטץ זצ"ל פון קרית יואל אין אמעריקע, און יבלחט"א הרה"ג ר' אברהם כ"ץ שליט"א מיט זיין ידיד הרה"ח ר' אברהם לאווען פון קרית טאהש קאנאדע. פון ארץ ישראל האבן אנטהאלט גענומען הרה"ח ר' שמואל טשעטשיק זצ"ל, הרה"ח ר' שבת הורוויץ זצ"ל, הרה"ח ר' נפתלי לעבל זצ"ל, און יבלחט"א הרה"ח ר' אהרן שפירא (בן הרה"ח ר' שמואל שפירא זצ"ל), הרה"ח ר' מרדכי ב"ר אהרן הורוויץ, הרה"ח ר' שמואל יצחק ראזענפעלד, הרה"ח ר' בנימין ראזענבלאט, און הרה"ח ר' יהודה לייפער שליט"א וואס דינט היינט צוטאגס אלס דער אנטווערפענער פרעמישלאנער רבי שליט"א.

די נסיעה איז געווען אונטערן פירערשאפט פון דעם חסיד ר' צבי ארי' ראזענפעלד זצ"ל וועלכער איז געשטאנען אונטער מערסטנס נסיעות אין יענע טעג, ווען צו אט דער נסיעה האבן זיך אויך צוגעשטעלט צוויי פון זיינע תלמידים, הר"ר אליהו שלמה קאפל און הר"ר אברהם דוד ראזענבערג הל"ו. אזוי ווי אלע נסיעות אין דער עפאכע אונטער דעם אייזערנעם פארהאנג, האט אויך די נסיעה געפאדערט אסאך קאמפליצירטע צוגרייטונגען וואס האט ענהאלטן, תפילות, געגויעס, כיסופים, מיט אן א שיעור טרערן, און גלייכצייטיג פארשידענע אונטערווענדונגען וואס האט אפגעקאסט שווערע געלטער און גרויסע אנשטרענגונגען וואס פלעגט זיך צומאל גרעניצן אזש ביז מסירת נפש ממש.

די קבוצה האט לסופו של דבר 'נישט' זוכה געווען זיך צו משתטח זיין אויפן ציון, אבער זייערע רצונות און כיסופים צוזאמען מיט זייערע יסורים און פחדים וואס זיי זענען אריבער דורכאויס דעם וועג ווערט זיכער פאררעכנט 'כאילו עשה' ממש.

עס וועבט זיך א קבוצה קיין אומאן

"ווען מיר האבן ערהאלטן די ידיעה אויף דעם

נאנטסטן נסיעה צום ציון", דערציילט אונז הרה"ח ר' אהרן שפירא, "האב איך גלייך באשלאסן זיך אנצושליסן דערין. אסאך געלט האט אפגעקאסט די נסיעה, עטליכע טויזנט דאללער, א הון רב אין יענער צייט".

די נסיעה איז אראנזשירט געווארן דורך דעם חסיד ר' צבי ארי' ראזענפעלד, וואס איז אין אלגעמיין געווען דער אדרעס צו יעדער ענין אנבאלאנגט דעם רבי'נס ציון אין יענער תקופה. צו דער נסיעה האבן זיך געקענט באטייליגן בלויז אזעלכע וואס האבן ענהאלטן אין זייער באזיס א פרעמדער פאספארט (נישט פון מדינת ישראל), וואס ווי באוואוסט האט דער רוס נישט פארמאגט אזעלכע דיפלאמאטישע באציאונגען מיט מדינת ישראל. פון הונטער די קוליסן האט ר' צבי ארי' געזארגט פאר אלע טעכנישע געברויכן, א שטייגער ווי די וויזעס אויף וועלכע עס איז געווען ארויפגעשריבן א ספעציעלן באשטעטיגונג פאר די טוריסטן אנצוקומען קיין אומאן.

ר' מרדכי הורוויץ מיט זיין פעטער ר' שבת, און ר' שמואל טשעטשיק זענען שוין געפארן אויף שבת, ט' טבת, קיין אנטווערפן צום פרעמישלאנער רבי'ן, וואס זיין זון ר' יהודה שליט"א איז געווען פון די אנטהאלטענע אין דעם היסטארישן נסיעה. דער רבי האט זיי שטארק מכבד געווען אין פארלויף דעם שבת, ווען אום מוצאי שבת, דורכאויס דעם טאג פון עשרה בטבת, זענען זיי געפארן קיין בריסל ווי דארט האבן זיי באגעגנט די אנדערע טייל פון די קבוצה און צוזאמען זענען זיי געפארן אין ריכטונג פון דעם לופטפעלד אין בריסל.

די גרופע איז פון דער ערשטער מינוט אן געווען פארדעכטיגט אלס קאנטער רעוועלוציאנערן וואס מען דארף זיי נאכפאלגן מיט זיבן אויגן... זיי זענען גענומען געווארן אונטער א שווערן וואך צו א ספעציעלן זאל וואס איז געווארן באשטימט פאר דעם צוועק

מניעות אויפן וועג

שוין אין לופטפעלד האבן זיך אנגעהויבן די מניעות ווען אנשטאט זיי צו פאררעדענען וואו צו ווארטן אויפן פליגער, האט מען זיי אנגעהויבן ארומצושלעפן פון דא צו דארט, אהין און אהער. אין יענער צייט, איידער עס האט נאך עקזעסטרירט די עלעקטעראנישע שילדן מיט אלע אינפארמאציע אויף יעדן פליגער, האט די חבורה זיך געמוזט ארומדרייען א לאנגע שעה אין דעם לאנג שטרעקליגן

דער בית הכנסת מארינא ראשצע ווי עס האט אויסגעקוקט אין יענע טעג

דער ארגאניזירער פון די קבוצות קיין אומאן. הרה"ח ר' צבי ארי' ראזענפעלד ז"ל

טערמינאל און פרובירט זיך ווענדן צו פארשידענע באאמטע, ביז צום סוף זענען זיי אינפארמירט געווארן אז צוליב דעם שווערן וועטער וואס האט געהערשט דאן אין בעלגיע האט דער פליגער נישט מצליח געווען אראפצולאנדן קומענדיג פון רוסלאנד און איז דעריבער אנגעקומען אין דעם נאנטן האלאנד. די קבוצה האט זיך ארויסגעלאזט פון בריסל קיין אמסטערדאם וואס געפונט זיך אין האלאנד מיט א לאקאלע באס, וואס האט געדויערט נישט קיין קורצע וויילע, אבער אלץ איז ווערד געווען כדי אנצוקומען צום ציל, צו דעם הייליגן רבי'נס ציון. פון אמסטערדאם זענען זיי אפגעפלויען קיין מאסקאווע.

מען קומט אָן

אין דער רגע וואס זיי האבן דערגרייכט מאסקאווע נאך איידער זיי האבן עספיעט צו פארשטיין וואס עס טוהט זיך, האבן זיך שוין אנגעהויבן די צרות... די גרופע איז פון דער ערשטער מינוט אָן געווען פארדעכטיגט אלס קאנטער רעוועלוציאנערן וואס מען דארף זיי נאכפאלגן מיט זיבן אויגן... זיי זענען גענומען געווארן אונטער א שווערן וואך צו א ספעציעלן זאל וואס איז געווארן באשטימט פאר דעם צוועק. דארט זענען זיי באפוילן געווארן צו ווארטן צונעמענדיג דערביי זייערע פאספארטן. ר' צבי ארי' וואס האט זיך ארויסגעשטעלט אלס דער ארגאניזירער פון דער גרופע איז אוועקגעפירט געווארן אין פארלויף פון א גאר לאנגע וויילע.

אין אנהויב האט זיך די גרופע געטרייט, מן הסתם איז דאס אזוי דער סדר אין 'מוטער רוסלאנד' אויפצונעמען די פרעמדע אריינדרינגער, אבער ווען די מינוטן זענען פארוואנדלט געווארן צו לאנגע שעות, האט די זארג אנגעהויבן דורכשניידן די הערצער. נישט נאר זיי האבן חושד געווען אז מען וועט נישט אנקומען צום ציון אויף וואס זיי האבן שוין אזוי ארויסגעקוקט, נאר אפשר וועט מען זיי נאך נעמען אויף חקירות אויף וואס זייערע קאנסעקווענצן כאפט א טרייסל נאר צו טראכטן.

"דער פחד איז געווען מורא'דיג. מיר האבן אנגעהויבן מתפלל זיין פון טיפעניש פון הארץ", דערציילט ר' אהרן, "מיר האבן געבעטן פונעם אויבערשטן אז אלץ זאל דורכגיין כשורה". ר' שמואל טשעטשיק האט געזאגט אז מען דארף זיך פארבינדן קיין ארץ ישראל און בעטן אונזערע לייט זאלן איינרייסן פאר אונז מיר זאלן ארויסגיין פון דא לעבעדיגע...

נאך עטליכע שעות וואס האבן ליבערשט אויסגעקוקט ווי אייביג, איז ר' צבי ארי' ארויס פון א צימער, ווען זיינע אויגן זענען רויט פון געוויין, און זיין געזוכט ווייס ווי קאלעך. גלייך דערנאך איז גערופן געווארן אין צימער זיין תלמיד ר' אברהם דוד ראזענבערג, אבער נאך א קורצע וויילע איז ער באפרייט געווארן. דערנאך איז גערופן געווארן ר' מרדכי הורוויץ אויף אויספארשונגען אלס פארדאכט אז ער פארמאגט אין זיין באזיס אָן אומגעזעצליכע פאספארט, ווען ר' צבי ארי' דינט אלס איבערזעצער. דערנאך האבן זיי אים אויך באפרייט.

ר' צבי ארי' צוזאמען מיט די גאנצע קבוצה זענען

געזיצן מיט אנגסט און ציטער ווארטנדיג ארויסצוגיין פון דעם ארט, ציטערנדיג אז נאך איינער וועט גערופן ווערן פאר אויספארשונגען. אין א פרוואו צו פארשנעלערן דעם פראצעדור, איז צוגעגאנגען ר' שמואל יצחק ראזענפעלד צו די רוסישע באאמטע און זיך געבעטן ביי זיי אז היות עס איז שוין גאר שפעט און זיי דארפן שוין ארויסגיין צו זייער האטעל זאל מען זיי צוריקגעבן די פאספארטן. פארשטייט זיך אז די תשובה איז געווען נעגאטיוו.

עס גייט נישט פארביי עטליכע מינוט ווען פלוצלינג קומט ארויס איינער פון די באאמטע פון די ק.ג.ב. וואס האט זיך אויפגעהאלטן ביז יעצט אונטער א טונקעלן פענסטער אין אָן אוממערקערער ווינקל, און פרעגט אָן ביי די אפיצירן, וואס איז דער נאמען פון דעם פארשוין וואס האט זיך געווייגט צו פרובירן פארשנעלערן דעם פראצעדור. ער האט אים גלייך צוגערופן און אים אנגעוויזן ער זאל אים נאכפאלגן.

גייענדיג, האט ר' שמואל יצחק פרובירט אויסצוגעפונען פארוואס מען פירט אים, אבער דער אויפזעער האט אים שטיל געמאכט. ר' שמואל יצחק חזר'ט איבער יענע גורל'דיגע מינוטן און שטעלט פֿאַר דעם אויספארשונג: מען האט מיר אריינגעפירט אין א קליינעם פארשטיקטן צימער, ווען אויפן וואנט הענגען קעגן מיר אסאך סארטן שטעקענעס וואס האבן געדינט אלס ווארענונגס מיטלען אז דער באשולדיגטער זאל זיך ווי שנעלער מודה זיין אין אלעס... דער דעטאקטיוו האט מיר באפוילן אויסצוליידיגן מיינע קעשענעס. איך האב ארויסגעצויגן פון מיין קעשענע אָן עפל. איך האב אויפגעהויבן מיינע הענט אין דער הייך און איך האב אים געזאגט: אט קענט איר מיר אויסטאפן מיינע קעשענעס. מיט נסים האט ער מיר באפרייט אָן קיין ווארט.

אדערווייל האט ר' צבי ארי' אנגעהויבן דערציילן פאר זיינע באגלייטער אויף דעם חשד אויף וואס זיי ווערן אצינד באשולדיגט. ער האט זיי געשילדערט ווי אזוי אין דער רגע וואס ער איז אריין אין דעם אויספארשונגס צימער האבן די דעטאקטיוו אנגעהויבן צו שרייען אויף אים מיט באנומענע קולות, זאגנדיג, אז די תלמידים וואס ער האט געברענגט מיט זיך זענען קאנטער-רעוועלוציאנערן, שפיאנען, נאך וואס זיי האבן אים געוויזן א בילד ווי צוויי פון זיינע תלמידים האבן אנטויל גענומען אין א פארזאמלונג פון 'כהנא' וואס איז באטראכט געווארן ביי דער רוס אלס איינע פון זייערע שפיץ פיינט.

ר' צבי ארי' מיט זיין ווייכער שפראך האט פרובירט זיי צו פארשטיין געבן, אז ער איז איינגטליך געווען דער וואס האט זיי ארויסגעצויגן פון כהנא'ס ארגאניזאציע און זיי געשטעלט אויף די ריכטיגע רעלסן. אבער אויסגעקוקט האט עס אז די באאמטע זענען נישט צופיל אנטציקט געווארן פון זיינע רייד, און זיי האבן געווארנט הרב ראזענפעלד אז ער איז אויף אויפן וועג צו ארעסטירט ווערן.

"אין דעם שטאפל", דערציילט ר' צבי ארי', "האב איך אויסגעבראכן אין א געוויין, איך האב זיך געבעטן ביי זיי, אז איך פארמאג נישט קיין

שום בייזוויליגע כוונות. צום גרויס וואונדער און שטוינונג זענען זיי איינגעגאנגען נאכצוגעבן און נישט ארעסטירן קיין איינעם, אבער זיי האבן געפאדערט מיט א פעסטקייט אז דער גאנצער קבוצה זאל זאפארט אפטראגן פון רוסלאנד".

רצוננו לראות את מלכנו

ר' צבי ארי' וואס איז נאך געווען אונטערן שאטן פון פחד פון דער שרעק אנווארפנדע חקירות וואס ער איז נארוואס אדורך, האט נאר געוואלט וואס שנעלער זיך ארויסדערזעהן פון דעם גרעניץ און זיך צוריקלאזן אהיים. אבער די חברים פון דער קבוצה וואס צווישן זיי זענען געווען אזעלכע וואס דאס איז געווען פאר זיי דאס ערשטע מאל אויפן וועג צום ציון הקדוש, האבן אנגעהויבן צו בעטן אז מען זאל פארט פרובירן אריינצוגיין, אפשר וועט מען נאך אויך זוכה זיין אנצוקומען צום ציון אין אומאן, נאכדערצו אז די נסיעה האט אריינגענומען אין זיך אזויפיל געלט און מוטשעניש ביז אהער. ר' צבי ארי', הערנדיג דאס, איז ער איינגעגאנגען צו פרוואוין אונטערזוכן אויב עס איז דא בכלל מיט וועמען צו רעדן דערוועגן צו מבטל זיין די שווערע גזירה. נאך א קורצן אפהאנדלונג האט ר' צבי ארי' פארשטאנען אז דער באפעל צו פארלאזן רוסלאנד איז נישט געווען קיין פארדענונג, נאר צו דערשרעקן, און טראץ אלע חששות איז דער קבוצה אריין אין דעם רוסישן באדן.

דער 'רויטער רוסלאנד' האט אויפגענומען די גרופע מיט שרעקליכע פרעסטן. איבעראל איז געווען באדעקט מיט דיקע שיכטן שניי און קעלט. די אגענטן פון דער אינטוריסט אגענטור האבן באגלייט די קבוצה מיט עטליכע טעקסיס צו אן האטעל אין מאסקאווע. אנקומענדיג, האט ר' צבי ארי' געבעטן, מען זאל בשום אופן נישט ארויסגיין פון דעם האטעל אלס פחד אז דאס קען זיי נאך שעדיגן אין דער צוקונפט. אבער זיך דערנענטערנדיג צום שבת קודש, האט ר' שמואל טשעטשיק געשפירט אז ער מוז ארויסגיין זוכן א טייך אדער מקוה זיך צו טובל'ען לכבוד שבת. ר' שבת הורוויץ וואס איז נאך געווען אונטערן איינדרוק פון די חקירות וואס זיינע חברים זענען אריבער, האט זיך געבעטן ביי ר' שמואל'ן נאכצוגעבן דאס מאל, אבער ר' שמואל האט געשפירט אז ער איז נישט מסוגל צו מוותר זיין אויף דער טבילה לכבוד שבת. נאך וואס זיי האבן אנגעפרעגט ר' צבי אריה'ן און ער האט מסכים געווען מען זאל ארויסגיין, איז ר' שמואל ארויס צוזאמען מיט ר' בנימין ראזענבלאט און ר' שמואל יצחק, צום בית הכנסת 'מארינא ראשצ'ע' וואס צו איר זייט האט זיך אויפגעהאלטן די מקוה.

אין שול האבן די חברים געטראפן עטליכע לאקאלע איינוואוינער, צווישן זיי דער ברודער און פעטער פון ר' משה דוב ראזענפעלד ז"ל - מחשובי אנ"ש אין ארץ ישראל - דער וואס האט ארויפגעברענגט דעם רבי'נס שטול קיין ארץ ישראל - די זיידע פון די באוואוסטע משפחת ראזענפעלד אין ברסלב היינט צוטאגס. דער באזוך איז געווען א גרויסער חיזוק און שטיצע פאר

פלוצלינג קומט ארויס איינער פון די באאמטע פון די ק.ג.ב. וואס האט זיך אויפגעהאלטן ביז יעצט אונטער א טונקעלן פענסטער אין אָן אוממערקערער ווינקל, און פרעגט אָן ביי די אפיצירן, וואס איז דער נאמען פון דעם פארשוין וואס האט זיך געווייגט צו פרובירן פארשנעלערן דעם פראצעדור. ער האט אים גלייך צוגערופן און אים אנגעוויזן ער זאל אים נאכפאלגן...

לוח ראש השנה תשפ"ג

ובכן, בשבועות האחרונים התאחדו שני הארגונים לשיתוף פעולה ראשוני ומרגש, כאשר הפרי הראשון היוצא מבית מדרשם המשותף, הוא 'לוח קיר' הנושא את השם: 'לוח ראש השנה תשפ"ג'.

מדובר ברעיון חדשני ואולי גם מהפכני מאין כמוהו, הנוטל את השיטות הגשמיות המיועדות לפרסום מוצרים וכדומה, ומתעל אותו לעבר הנושא הקריטי שהעולם כולו תלוי בו - תפילות על ראש השנה.

הלוח כולו

מדוע החלטתם להקים את הלוח החדש, ומה המטרה שלכם?

אם נחפש הגדרה מתאימה לסערה שמטלטלת את חסידות ברסלב על גווניה השונים, בחודשים האחרונים בכלל ובשבועות האחרונים בפרט, נתקשה מאוד למצוא משהו הולם, אלא אם כן נפנה לכיוון של 'שיווק', 'מסע פרסום', או משהו דומה (כמשל בלבד, כמובן).

נדמה שגם אם יש משהו שחושב שיש עדיין מספיק זמן עד ראש השנה תשפ"ג הקרב בצעדי ענק, ישבו להם כמה אנשי שטח (קמפיירים, פרסומאים) במחשבה מה ניתן לעשות עבור הראש השנה הבעל"ט: איך אפשר להזכיר לברסלב'ר חסידים שהם חייבים את התפילות כדי להגיע לראש השנה לאומן?

איך אפשר למשוך את רבבות אנ"ש בכל העולם לעצרות תפילה?

איך אפשר לגרום שלא יעבור עלינו יום בלי להתפלל על הקיבוץ הקדוש באומן? איך ניתן להכניס גם את הילדים, בחורי הישיבה קטנה והישיבה גדולה, בנות הסמינרים ובתי הספר, להתעוררות הנפלאה של התפילות עבור הראש השנה של הרבי?

מי עומד מאחורי המיזם הנפלא הזה?

בשבועות האחרונים אפשר אולי אפילו להניח את האצבע על שני 'חברות' מהגדולות במשק [עדיין לא הצלחנו למצוא הגדרה מתאימה יותר, מתנצלים...] שהם אחראים על 'מסע הפרסום' המאסיבי של נושא 'התפילות על ראש השנה באומן'. הלא הם:

האחד, ארגון 'לפתוח', שכזכור פעל גדולות ונצורות, וגם אירגן את 'יום התפילה העולמי' שהתקיים בער"ח אב האחרון, והצליח להביא למעלה מחמישים מוקדי תפילה ברחבי העולם, בהשתתפות רבבות של זקנים ועד לתשב"ר (כאשר סוקר בהרחבה במדור זה בחודש שעבר).

השני, הוא ארגון 'ואני תפילה', האחראי על המבצעים האדירים שכוללים הגרלות הענק וחסרי תקדים על כרטיסי טיסה לאומן לראש השנה תשפ"ג הבעל"ט, כרטיסי טיסה לאומן לאמצע השנה, ובנוסף על עוד עשרות מתנות יקרי ערך לכל ילדי החיידרים, בחורי הישיבות, ובנות בתי הספר והסמינרים, שמתפללים על הקיבוץ באומן, אליו הצטרפו בשעת כתיבת השורות קרוב לרבעה של ילדים וכן ילדות - איך לא, כל 5 דקות תפילה מקנה כרטיס הגרלה (כדי להיכנס להגרלות התקשרו- 09.880.30.59).

תשפ"ג || מה נמי עומד מאחורי הרעיון 'לוח ראש השנה תשפ"ג' || להתעורר, להתחדש, להתחזק עם תפילות ועוד תפילות! || שיחה מיוחדת עם עורך הלוח הראשון מסוגו בעולם

הלוח תלוי בעיר חצור

מיועד למטרה אחת ויחידה: לעורר אותך קורא יקר, וגם אותי, וכך גם את כולנו, ולא לתת לנו להירדם ולו לרגע, מהתפילות על קיום הנסיעה הקדושה לאומן על ראש השנה.

הלוח כולל גם את כל המידע הרלוונטי סביב הנסיעה הקדושה. החל ממידע חדשנותי של המתפתח באוקראינה מההיבט המדיני והמלחמתי, ממשיך למידע מקומי על המתרחש באומן ומההכנות לקראת הקיבוץ הקדוש, וכלה במידע על חברות הנסיעות של אנ"ש וכדומה.

מתי, והיכן הלוח מתפרסם?

כפי שבוודאי ראינו, פורסם הלוח הראשון - לוח מספר 1 - בערב שב"ק פרשת 'דברים חזון', והופץ בכל ריכוזי אנ"ש בקרוב ל-200 נקודות הפרשות ברחבי ארץ הקודש, ועורר שיח של ממש בענייני ההתעוררות לתפילות תפילות ועוד תפילות. והשבוע ערב שב"ק פרשת עקב הופץ בעזה'ית 'לוח מספר 2, והשבוע בצורה מעניינת עוד יותר, מעוניין לראות? חפש אותו במבוא בית הכנסת!

והעיקר, תפילות ועוד תפילות, שחפץ ה' בידם יצליח ואכן זוכה כולנו כאיש אחד בלב אחד לראות בפתחת שערי ציון וסיום המלחמה במהרה, ולהשתתף בקיבוץ הקדוש, שבעזרת השי"ת יהיה ההיסטורי והגדול מאז ומעולם, בזכות התפילות! ///

אלע פלי רייזעס געווארן אפגעזאגט, זיי האבן געמוזט זיך ארויסלאזן מיטן באן קיין קיעוו, א נסיעה וואס געדויערט 'א גאנצע נאכט'. צו זייער שוידער, גלייך אנקומענדיג צום האטעל אין קיעוו האבן די אגענטן פון די אונטוריסט גרופע זיי 'העפליך' געמאלדן: מיר ווייסן אז איר ווילט פארן קיין אומאן און ערלויבעניש, זאלט איר ווייסן, אז דאס מאל ווער עס פארט, וועלן מיר נישט נעמען די מינדעסטע פאראנטווארטליכקייט אויף זיין לעבן! אט די ווערטער, און צוגאב צו דאס וואס זיי זענען אריבער אין לופטפעלד, האט גאר שטארק אויפגעשאקלט די קבוצה, און צוגעברענגט אפצולאזן ווי אמשנעלסטן סיי וועלכער פלאן זיך ארויסצוצאפן אינמיטן נאכט, א זאך וואס ווער ווייסט ווי אזוי עס וואלט זיך אויסגעלאזט... נאכדערצו וואס זיי האבן געהאפט אז צומארגנס וועלן זיי נאך קענען זוכה זיין צו פארן מיט אפציעלע טעקסיס אויפן 'דרך המלך'.

צומארגנס דורכאויס דעם גאנצן טאג, האבן די חסידים געבעטן פון די באגלייטער פון דער אינטוריסט אגענטור, צו פארן קיין אומאן צום ציון הקדוש, אבער זיי האבן זיי אוועקגעשטופט, זאגנדיג, אז עס איז דא יעצט א גרויסער שניי אויף די הויפט שאסייען און מען קען נישט פארן.

אזוי אז דורכאויס די גאנצע וואך זענען זיי אלע פארבליבן אין האטעל, וויבאלד אן אנדערן פלאץ האבן זיי נישט געהאט וואו צו גיין. זיי האבן זיך געהאלטן אין איין בעטן צו פארן קיין אומאן, אפילו פאר א קורצע וויילע. אבער יעדעס מאל האט מען זיי אפגעשטופט מיט פארשידענע סארט אויסריידן.

אזוי האבן זיי געוויילט דארט א גאנצע וואך ווען יעדן טאג קוקן זיי ארויס אז אפשר היינט וועט קומען דעם אויסגעגארטן באשטעטיגונג, אבער גארנישט האט זיך נישט גערירט. נאכן זיך אויפהאלטן דארט נאך א שבת, האבן זיי פארשטאנען אז קיין שום זאך וועט זיי דאס מאל נישט העלפן. דער שטן אליין האט באשלאסן זיך צו פארלייגן דערויף אז זיי זאלן נישט פארן קיין אומאן זאל זיין וואס זאל זיין.

זונטאג אינדערפרי נאכן דאווענען - איידער ר' צבי ארי' מיט זיינע תלמידים און ר' אברהם ל"ץ האבן זיך ארויסגעלאזט אין ריכטונג פון לופטפעלד אויף צוריק, זענען אלע ארויס פון האטעל צום נאנטן ליידיגן שטח, און זיי האבן אנגעהויבן זאגן צוזאמען דעם תיקון הכללי מיט הייסע טרערן, אין 'אנדענק' פון דעם וואס זיי האבן געוואלט אנקומען צום ציון און מקיים זיין די פארקטיגע הבטחה פון דעם הייליגן רבי'ן.

אנדערע זענען נאך פארבליבן נאך עטליכע טעג צו פרובירן 'אפשר פארט', אבער נישט זעענדיג קיין שום אויסוועג האבן זיי אויך געפאקט פקק און זיך צוריקגעלאזט אהיים, זייענדיג מקבל די עגמת נפש באהבה.

ר' צבי ארי' פלעגט אסאך דערציילן וועגן די נסיעה, אויספירנדיג: "אנצוקומען צום ציון איז 'קודש', אבער צו בענקען אזויפיל דערויף איז 'קודש קדשים'. אט די רייזע איז געווען קודש קדשים, וואויל פאר די אלע וואס האבן אנטויל גענומען אין איר". און ווירקליך האבן די אלע פעולות פון מסירות נפש און רצונות געהאלפן דערצו, צו ברעכן די מויערן אין די קומענדיגע יארן, פאר זיי און פאר די אנדערע און פאר די שפעטערע דורות. ///

דעם רבי'נס ציון אין יענע טעג

די אידישע געמיינדע אין מאסקאווע, זעענדיג אידן מיט די פולע אידישע טראגע, איבערהויפט אז נאכן פארלאזן דאס ארט האט מען איבערגעלאזט דארט א פאר טלית מיט תפילין מיט אנדערע תשמישי קדושה. די סעודות שבת האט מען געפראוועט אין דעם האטעל אין מאסקאווע, ווען ר' שמואל טשעטשיק איז מהנה דעם ציבור מיט זיין שטימע ווי גלייך ער וואלט געווען יעצט אין שול, און נישט אין עפעס א פארווארפענעם אייז קאלטן פרעמדן רוסישן האטעל.

קען קען נישט פארן

מוצאי שבת האבן זיי געוואלט נעמען א פליגער קיין קיעוו, אבער צוליב די שווערע שנייען זענען

"אחזתיו ולא ארפנו"

את רבנו לא עוזבים

החל יוצא מחוץ לבית המדרש לטיל באויר הזך על שפת הנהר, להתבונן בדגים הפורשים רשת ללכוד הדגים, ולהתעניין בהכלי העולם הזה.

העיר חרישווטה הייתה עירה סמוכה לברסלב. בעירה זו התגוררו שני אחים, ששמים הלך לפניהם כבעלי מדות תרומיות בעלי יראת שמים ויגיעים בתורה יומם ולילה.

אחד האחים בשם רבי יצחק, ששמע שרבנו הקדוש נכנס לגור בברסלב התחיל להתקרב אליו. כאשר קרבה זו, גורמת לו לעלות ולהתעלות בעבודת ה'.

אחיו של ר' יצחק, סמוך היה על שלחן חמיו, שהיה בעל הפנדק המקומי בכפר הסמוך. הפנדקאי היה אוהב תורה, ולכן הבטיח לחתנו שיתן לו את כל מחסורו, וכל מה שרק יצטרך, יתן לו, כדי שיוכל לעסק בתורה הקדושה ללא הפרעה.

לאחר נשואיו החל האברך להגביר חילו בלמוד התורה בהתמדה, הוא חפש ומצא לו חברים נאמנים, עמם ישב ועסק בתורה בחשק ובשקידה.

אמנם, אותו אברך לא היה רגיל בבחירתו בעשירות. עתה שהחל לחיות בהרחבה סמוך על שלחן חמיו הפנדקאי העשיר, עמד בפני נסיון קשה: "נסיון העשר"... לאט לאט החל להתרפות בלמודיו. אמנם עם החברותות שקבע לעצמו המשיך ללמוד, אך בלכתם - סגר את גמרתו ופסק מן הלמוד.

פיון שהתחיל להתבטל, שוב לא יכל להתרפז בלמודו, עד שבמשך הזמן פסק האברך מלמודיו כליל, והחל יוצא מחוץ לבית המדרש לטיל באויר הזך על שפת הנהר, להתבונן בדגים הפורשים רשת ללכוד הדגים, ולהתעניין בהכלי העולם הזה.

פעם אחת בעת שעמד אותו אברך בטל על יד הנהר, ללא מלבוש עליון עליו, כשהוא מתבונן בעבודת הדגים,

עבר רבנו עם אנשיו בעגלה, באחת מנסיעותיו, דרך מקום זה. אותו אברך, בראותו את העגלה מלאה חסידים, הבין כי "גוטער ייד" - (אדמו"ר) מצוי בה, מפיון שפך התבייש על בטלתו, ובפסיעות מזרזות החל לצעד לכוון ביתו.

אך העגלה המשיכה בעקבותיו, וכשרבנו עבר סמוך אליו, רמז לו לגשת אליו. בלית ברירה מלא האברך את בקשתו. "היכן מצויה כאן אכסניה?" - שאל אותו רבנו, ובעת שהתחיל האברך לכוון את העגלה לכוון האכסניה, שאל אותו רבנו לשמו ומשפחתו. כאשר אמר הלז לרבנו מי הוא - נענה רבנו בגערה: "האתה הוא אחיו של יצחק שלי?"... ורבנו המשיך בתוכחתו: "מן הסתם לקח אותך חמיה לחתן עבור בתו בגלל שהפיר את מעלתה בתורה וביראה, בחשבו כי תשקד על דלתי התורה, ואתה מה? מבזבז את זמנה בהכלים..."

כך המשיך רבנו לשוחח עמו הרבה על התכלית, ודבריו השפיעו מאוד על לב האברך, הוא פרץ בבכי ולבו מלא ברגשות חרטה ותשובה. מיום זה והלאה שוב חזר אל תלמודו בהתמדה רבה. רבנו קרבו מאוד ואמר לו:

"מן הסתם תרצה לנסע אלי, ובכן דע לה, כי כל עניני הוא ראש השנה!"... האברך שמע בקול רבנו, ובא אליו לראש השנה.

כאשר הגיע האברך לברסלב כבר היה ליל "זכור ברית". עיף מן הדרך נרדם בחדר שעל ידו קבל רבנו את אנשיו. אך זמן הרבה לא יכל לישן, מחמת השאון של החסידים היוצאים ובאים. "מה עושים שם אצל הרבי?" - שאל האברך את החסידים. - "מתודים לפני הצדיק על כל החטאים" - השיבו לו...

בתוך כך הבחין, כי היוצאים מחדר רבנו פניהם סמוקות ועיניהם דומעות...

בא יותר.

לאחר זמן, לאחר הסתלקות רבנו, התאוונ האברך לפני ר' מאיר מטעפליק - מאנשי רבנו כי רבנו הרחיקו מעליו. תמה ר' מאיר וקרא: "הלזה אתה קורא התרחקות?! אצל רבי כזה הייתי מסכים להשאר ואפלו היה דורך עלי... לא הייתי הולך ממנו..."

רבי אברהם ב"ר נחמן הסביר מדוע נהג עמו רבנו כך, על פי המובא בספר המדות, אך אנחנו ילדים יקרים, נלמד ממצויה זה, כי רבנו לא "מכריח" אותנו להתקרב, הוא רק עוסק עמנו ברחמנותו, ומנסה עוד פעם ועוד הפעם לקרב אותנו, ומה מפריע לנו להתקרב? - הבושה, כמו אותו אברך שמחמת בושה התרחק פעם אחר פעם מרבנו, עד שהתרחק לגמרי... לו היה אותו אברך משתמש עם מדת הבושה לדברים אחרים, או אז היה זוכה להתקרבות נפלאה... כך גם אנחנו נאחז ברבנו בכל הכוחות, כי את רבנו הקדוש - לא עוזבים! לנצח...

"אוי!" חשב האברך בלבו, "מה היה חסר לי זאת?" והוא התחרט על בואו... הענין של "ויהי דברים" לא מצא חן בעיניו כלל, הוא התבייש לספר לרבנו את כל חטאיו ופגמיו. אך מה יעשה? עתה הוא כבר נמצא פה, ועליו להפנס אל הרבי. בלית ברירה נדחף עם עוד מישהו מן הקהל פנימה. אך מייד עם פניסתו, רמז רבנו לחסיד שגכנס עמו לצאת, וסגר את הדלת.

"נו, התחל לומר!" - פנה רבנו ברב רחמנותו, אל האברך. - "אין לי מה לומר". השיב האברך. - "לי לא תוכל לשקר" - אמר לו רבנו - "האם איני יודע כל אשר עבר עליך...?! ורבנו רמז לו לעזוב את החדר.

לאחר ראש השנה שב האברך לביתו והרחיק עצמו מדרך רבנו. זמן רב לא שמעו כלל אודותיו. לאחר כמה שנים הופיע לפתע אצל רבנו. רבנו אמר לו דבר-מה בבדיחות הדעת, והעולם שחק על כך, בשל כך התרחק לגמרי ולא

הייתי בעפולה אצל גיסי וראיתי את
הגיליון המיוחד "אבקשה", אני כבר
עשר שנים אצל רבינו ולא ראיתי דבר
כזה מדהים!!!
אני שבוע שלם בחיזוק מהדברים
שקראתי ואני חייב להשיג את זה.
אני גר באחת מהשכונות המרוחקות
ו"אבקשה" לא מגיע אלינו, איפה
אפשר להשיג??? תגידו לי, אני אסע
לאן שצריך"...

יוסף חיים דהאן
ירושלים

השיחה. האווירה. הכיסופים.

זה ינחמנו...

גם בתוך אפילת וחשכת הגלות מתעוררת ומאירה הנחמה והתקווה
של המנחם הגדול, תקוות הדורות,
האווירה החיות והאור שאפפו את אנשי שלומינו,
השיח הברסלבאי שעובר בין בתרי העמודים, האותיות, והמילים,
של גיליון "אבקשה" להאיר לארץ ולדרים עליה באור של גאולת
עולמים

מגבירים את ההפצה

אנו ממשיכים לקבל פניות רבות מנקודות יישוב מרוחקות על הרצון העז לקבל מידי חודש את הסולת הנקיה מבית אבקשה
אם גם אתה משתוקק שאבקשה יגיע למקום מגוריך - יש לנו הזדמנות מיוחדת עבורך!!!
בתשלום עלות בלבד + דמי משלוח
תקבל ישירות לביתך חבילת גלינות עם שליח עד הבית לחלוקה באזור מגוריך.

לפרטים צור קשר 025396363 שלוחה 3

אבקשה מאז ועד היום. הכל תלוי בך!

שלוחה 1 **02-5396363**